

Taloudellinen katsaus Kevät 2026

Talousnäkömät

VALTIOVARAINMINISTERIÖN JULKAISUJA – 2026:14

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:14

Taloudellinen katsaus

Kevät 2026

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Valtiovarainministeriö
CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-367-394-6
ISSN pdf: 1797-9714

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2026

Taloudellinen katsaus

Kevät 2026

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:14		Teema	Talousnäkömät
Julkaisija	Valtiovarainministeriö		
Yhteisötekijä	Kansantalousosasto		
Kieli	Suomi	Sivumäärä	120

Tiivistelmä

Talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin ja energian hinnan nousun vuoksi. BKT kasvaa vain 0,6 prosenttia vuonna 2026, mutta kasvun odotetaan vahvistuvan 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028. Öljyn kallistuminen heikentää ulkoista kysyntää ja kotitalouksien ostovoimaa, mikä hidastaa sekä vientiä että yksityistä kulutusta. Puolustukseen ja energiasiirtymään liittyvät hankkeet tukevat investointeja, mutta asuntorakentaminen pysyy heikkona. Työttömyys on korkealla ja työllisyyden paraneminen viivästyy, mikä jarruttaa kotimaisen kysynnän elpymistä.

Julkisyhteisöjen alijäämä koheni 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 vaisusta suhdannetilanteesta huolimatta. Vaikka sopeutustoimet vahvistavat julkista taloutta, hävittäjähankintojen kirjautuminen menoihin kasvattaa julkisyhteisöjen alijäämää tänä vuonna, minkä lisäksi Lähi-idän kriisin taloudelliset seuraukset alkavat tuntua myös julkisessa taloudessa. Vuosina 2026–2029 alijäämä on 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämä paranee hivenen ennustejakson lopulla, mutta pysyy edelleen suurena. Kun puolustus- ja korkomenot kasvavat nopeasti mutta talous verkkaisesti, alijäämä on 4,4 prosenttia vielä vuonna 2030. Velkasuhteen arvioidaan nousevan tänä vuonna noin 91 prosenttiin, ja vuonna 2030 velan odotetaan olevan yli 99 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Asiasanat talousnäkömät, julkinen talous, taloudellinen kehitys, kehysneuvottelut.

ISBN PDF 978-952-367-394-6 **ISSN PDF** 1797-9714

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-394-6>

Ekonomisk översikt

Våren 2026

Finansministeriets publikationer 2026:14		Tema	Ekonomiska utsikter
Utgivare	Finansministeriet		
Utarbetad av	Ekonomiska avdelningen		
Språk	Finska	Sidantal	120

Referat

Den ekonomiska återhämtningen fördröjs till följd av krisen i Mellanöstern och stigande energipriser. BNP växer endast med 0,6 procent år 2026, men tillväxten väntas stärkas till 1,7 procent under åren 2027–2028. De högre oljepriserna försvagar den externa efterfrågan och hushållens köpkraft, vilket dämpar både exporten och den privata konsumtionen. Investeringarna stöds av projekt kopplade till försvar och energiomställning, men bostadsbyggandet förblir svagt. Arbetslösheten är hög och förbättringen av sysselsättningen fördröjs, vilket bromsar återhämtningen av den inhemska efterfrågan.

Underskottet i de offentliga finanserna förbättrades till 3,4 procent i förhållande till BNP år 2025 trots det svaga konjunkturläget. Även om anpassningsåtgärder stärker de offentliga finanserna, ökar bokföringen av stridsflygplansanskaffningar utgifterna i år och därmed underskottet, samtidigt som de ekonomiska följderna av krisen i Mellanöstern också börjar märkas i de offentliga finanserna. Under åren 2026–2029 är underskottet 4,6 procent i förhållande till BNP. Underskottet förbättras en aning i slutet av prognosen men förblir stort. Underskottet är 4,4 procent ännu år 2030, eftersom försvars- och ränteutgifter ökar snabbt emedan ekonomin växer långsamt. Skuldkvoten beräknas stiga till cirka 91 procent i år, och år 2030 väntas den överstiga 99 procent i förhållande till BNP.

Nyckelord ekonomiska utsikter, offentlig ekonomi, ekonomisk utveckling, ramförhandlingar.

ISBN PDF 978-952-367-394-6

ISSN PDF 1797-9714

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-394-6>

Economic Survey Spring 2026

Publications of the Ministry of Finance 2026:14	Subject	Economic Prospects
Publisher Ministry of Finance		
Group Author Economics Department		
Language Finnish	Pages	120

Abstract

The recovery of the Finnish economy will be delayed because of the crisis in the Middle East and rising energy prices. GDP will grow by only 0.6 per cent in 2026, but growth is expected to accelerate to 1.7 per cent in 2027 and 2028. Rising oil prices will weaken external demand and households' purchasing power, which will slow both exports and private consumption. Defence and energy transition projects will support investments, but housing construction will remain at a subdued level. Unemployment remains high, and the improvement in employment is delayed, which slows the recovery of domestic demand.

Despite sluggish economic growth, the general government deficit narrowed to 3.4 per cent of GDP in 2025. Although the adjustment measures will strengthen general government finances, the recording of fighter jet purchases as expenditure will increase the general government deficit this year. At the same time, the economic impacts of the crisis in the Middle East will also be gradually felt in Finland's general government finances. In 2026–2029, the deficit will be 4.6 per cent of GDP. The deficit will gradually narrow towards the end of the outlook period but will remain high. Defence and interest expenditures are growing rapidly, while economic growth will be sluggish. As a result, the deficit will still amount to 4.4 per cent of GDP in 2030. The debt-to-GDP ratio is expected to reach about 91 per cent this year, and in 2030, the debt is expected to exceed 99 per cent of GDP.

Keywords economic prospects, public finance, economic development, spending limits negotiations.

ISBN PDF 978-952-367-394-6

ISSN PDF 1797-9714

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-394-6>

Toteutunutta kehitystä koskevien tietojen lähde: Tilastokeskus ellei muuta mainittu.

TAULUKOISSA KÄYTETYT SYMBOLIT JA LYHENTEET

*	Ennuste
-	Puuttuva tieto
CPB	CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis
HWWI	Hamburgisches WeltWirtschafts Institut
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
VM	Valtiovarainministeriö

Kukin taulukoiden luvuista on pyöristetty erikseen.

LUKIJALLE

Katsauksessa esitetään vuosien 2026–2028 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Lyhyen ajan talousennusteen ohella se sisältää myös vuoteen 2030 ulottuvan talouden keskipitkän ajan kehitysarvion.

Katsauksessa esitetyt ennuste ja kehitysarvio ovat laadittu kansantalousoستolla riippumattomasti perustuen lakiin talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista (869/2012). Lisäksi talouspolitiikan arviointineuvosto vahvistaa lain 1441/2025 mukaisesti valtiovarainministeriön ennustetoiminnasta vastaavalla osastolla laaditut valtion talousarvioesityksen ja julkisen talouden suunnittelun perustana olevan makrotalouden ennusteen.

Katsauksen tarkastelujen pohjana ovat Tilastokeskuksen maaliskuussa 2026 julkaisemat kansantalouden neljännesvuositilinpäidon tiedot sekä muut julkiset tilastot, jotka on saatu luvussa 1 esitetyn reaalityalouden ennusteen osalta käyttöön 16.3.2026 mennessä ja luvussa 2 esitetyn julkisen talouden ennusteen osalta käyttöön 25.3.2026 mennessä.

Helsingissä huhtikuussa 2026

Valtiovarainministeriön kansantalousoستasto

Mikko Spolander, osastopäällikkö, ylijohhtaja

Janne Huovari, finanssineuvos, reaalityalouden yksikön päällikkö

Jenni Pääkkönen, finanssineuvos, julkisen talouden yksikön päällikkö

Talouspolitiikan arviointineuvosto on vahvistanut tässä Taloudellisessa katsauksessa esitetyn makrotalouden kevään 2026 ennusteen vahvistuskirjeellä 10.4.2026.

Sisältö

Lukijalle	7
Esipuhe	10
Yhteenveto	13
1 Talousnäkömät	21
1.1 Maailmantalous	21
1.1.1 Kasvunäkymät	21
1.1.2 Rahoitusmarkkinat ja raaka-aineet	23
1.1.3 Maailmankauppa	25
1.2 Ulkomaankauppa	30
1.2.1 Vienti ja tuonti	30
1.2.2 Vaihtotase	33
1.3 Hinnat ja kustannukset	35
1.4 Palkat ja tulot	39
1.4.1 Palkat	39
1.4.2 Kotitalouksien tulot	42
1.5 Kulutus	44
1.6 Investoinnit	50
1.7 Kotimainen tuotanto	56
1.7.1 BKT ja tuottavuus	56
1.7.2 Toimialat	58
1.8 Työmarkkinat	62
1.9 Keskipitkän aikavälin näkymät 2029–2030	66
2 Julkinen talous	74
2.1 Julkisyhteisöt yhteensä	74
2.2 Julkisyhteisöjen velka	83
2.3 Valtionhallinto	86
2.4 Kuntahallinto	94
2.5 Hyvinvointialuehallinto	98
2.6 Sosiaaliturvarahastot	103
2.6.1 Työeläkelaitokset	103
2.6.2 Muut sosiaaliturvarahastot	106
2.7 Julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä	108

Liitteet

Liite 1. Budjettitalous ja kansantalouden tilinpito / Kuntien kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon välisistä eroista.....	111
Liite 2. Verotulojen laskennan keskeiset oletukset.....	116
Liite 3. Liitetaulukot.....	119

Teemat:

Öljyn hinnan nousu Lähi-idän kriisin seurauksena ja sen vaikutukset tuotantoon ja inflaatioon.....	27
Epäsuotuisamman kehityksen skenaario Lähi-idän kriisin vaikutuksista.....	69
Finanssipolitiikan mitoitus.....	79
Valtion budjettitalous vuosina 2027–2030.....	91

Julkaisun ulkopuoliset liitteet:

Liitteet on tallennettu omana tiedostonaan osoitteeseen

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-394-6>

ESIPUHE

Siitä lähtien, kun kriisi Lähi-idässä räjähti silmille maaliskuussa, ilma on ollut sakeana kysymyksiä. Talous oli toipumassa lupaavasti ja pitkittynyt matalasuhdanne oli ehkä vihdoin jäämässä taakse, mutta miten käy nyt?

Varmaa on vain se, että kriisi lisää epävakautta ja epävarmuutta sekä hidastaa talouden kasvua ja kiihdyttää inflaatiota.

Siihen, kuinka syvän ja pitkän jäljen kriisi saa aikaan Suomen taloudessa, vaikuttavat monet tekijät.

Kuinka pitkään Hormuzinsalmi pysyy suljettuna? Kuinka paljon tuotantokapasiteettia tuhoutuu? Kuinka korkeaksi öljyn ja maakaasun hinnat nousevat ja kuinka pitkään hinnat pysyvät korkeina? Miten nopeasti ja kuinka laajasti öljyn ja maakaasun hintojen nousu välittyy muiden tavaroiden ja palveluiden hintoihin, odotuksiin hintojen noususta ja vaatimuksiin hintojen nousua kompensoivista palkankorotuksista? Kuinka ripeästi ja mittavasti keskuspankit nostavat ohjauskorkojaan ankkuroidakseen inflaatio-odotukset hintavakauteen? Miten epävarmuuden kasvu näkyy kotitalouksien ja yritysten kulutuksessa, säästämässä ja investoinneissa?

Kun ei itse tiedä vastauksia, niitä voi etsiä hinnoista rahoitus- ja raaka-ainemarkkinoilla.

Valtiovarainministeriön ennusteen perusura perustuu oletukseen, että Lähi-idän kriisi kestää lyhyehkön ajan eikä laajene oleellisesti Persianlahden ulkopuolelle ja että kriisin väistyttyä talous alkaa toipua nopeasti.

Hinnat rahoitus- ja raaka-ainemarkkinoilla heijastavat tätä oletusta. Hinnat viittaavat siihen, ettei öljyn ja kaasun toteutunut hintojen nousu kertaudu muiden hyödykkeiden, tavaroiden ja palveluiden hintoihin, etteivät kotitalouksien ja yritysten

inflaatio-odotukset erkane oleellisesti Euroopan keskuspankin hintavakauskurista ja ettei hintojen nousu välity palkankorotusvaatimuksiin. Markkinoilla odotetaan, että Euroopan keskuspankki tyytyy kiristämään rahoitusoloja varsin maltillisesti.

Jos näin käy, talous kasvaisi ennustemme mukaan 0,6 prosenttia tänä vuonna ja kasvu nopeutuisi 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028. Talouspolitiikan arviointineuvosto on vahvistanut makrotalouden ennusteen vahvistuskirjeellä 10.4.2026.

Perusuran oheen olemme laatineet vaihtoehtoisen epäsuotuisamman kehityksen skenaarion, jossa kriisi jatkuu pidempään, öljyn ja kaasun hinnat nousevat korkeammiksi ja nousu kertautuu muissa hinnoissa ja saa Euroopan keskuspankin nostamaan korkoja hieman enemmän kuin perusurassa. Skenaariossa hahmoteltu vaihtoehto ei ole erityisen epäsuotuisa tai epäuskottava. Silti sen mukaan talous ei kasvaisi lainkaan tänä vuonna. On hyvin mahdollista, että talous päättyy jonnekin perusuran ja skenaarion välimaastoon.

Jatkuva epävarmuus heikentää kotitalouksien ja yritysten näkymää omaan taloudelliseen tilanteeseensa tulevaisuudessa ja ylipäättään niiden uskoa tulevaisuuteen. Jo nyt, mutta erityisesti pitkittyessään kriisi on omiaan kärjistämään jarruja, jotka ovat hidastaneet talouden toipumista Suomessa erityisesti parina viime vuonna.

Aiemppaa korkeammat korot rasittavat suomalaisia kotitalouksia ja yrityksiä edelleen ja korot uhkaavat nousta uudelleen. Kotitaloudet huomaavat hintojen nousevan taas nopeasti ja odotukset nopeammasta hintojen noususta ja pienemmästä ostovoimasta kasvavat. Kotitaloudet pelkäävät asuntojen hintojen laskun jatkuvan, mikä ajaa kotitaloudet paikkaamaan pienentyvää nettovarallisuuttaan säästämällä. Julkisen talouden syvenevä ahdinko saa kotitaloudet varautumaan tulevaisuudessa lankeavan laskun maksuun ja säästämään.

Jarrut ovat riski, joka voi lykätä talouden toipumista, vaikka kriisi väistyisikin vähitellen. Toisaalta kansalaiset janoavat positiivisia yllätyksiä. Jos kriisin laukeaa nopeasti, myös kysyntä vientimarkkinoilla sekä investoinnit, kulutus ja työllisyys voivat toipua ennustettua voimakkaammin.

Ei voi tietää, kummin päin lopulta käy.

Talouden heikkeneminen heikentää julkista taloutta, syventää alijäämiä ja kiihdyttää julkisen talouden velkaantumista. Ennusteessa julkisen talouden alijäämä pysyy 4,5 prosentin tuntumassa suhteessa BKT:hen ja valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu velkaa kerryttävä alijäämä 5,5 prosentissa koko vuosikymmenen. Julkisen talouden velka nousee jo 99 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2030.

Julkisen talouden sitkeiden alijäämien taustalla ovat etenkin nopeasti kasvavat julkiset menot – puolustukseen, hoivaan, korkoihin ja niin edelleen – joita Lähi-idän kriisin masinoima hintojen ja kustannusten nousu kasvattaa entisestään.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan julkisen talouden nettomenot kasvavat vuosina 2027 ja 2028 nopeammin kuin Suomelle liiallisen alijäämän menettelyssä asetettu korjaava nettomenopolku sallisi.

Jos ennusteen arvio nettomenojen kasvusta osoittautuu oikeaksi, on riski, että Suomi ei katsota noudattavan liiallisen alijäämän menettelyssä saamiaan suosituksia vuonna 2027. Suomen pitäisi korjata liiallinen alijäämä viimeistään vuonna 2028, mutta ennusteen mukaan näin ei käy. Lisäajan saaminen liiallisen alijäämän korjaamiseen edellyttää, että korjaavaa nettomenopolkua noudatetaan. Jos nettomenot kasvavat ennustetusti vuosina 2027 ja 2028, on merkittävä riski, että Suomi ei saa lisäaikaa.

Näkymä asettaa suuria vaatimuksia seuraavalle vaalikaudelle ja ponnisteluille ulos liiallisen alijäämän menettelystä ja kohti tavoitetta, jonka finanssipoliittinen parlamentaarinen työryhmä on asettanut alustavasti valtion- ja paikallishallinnon yhteenlasketulle rahoitusasemalle suhteessa BKT:hen vuonna 2031.

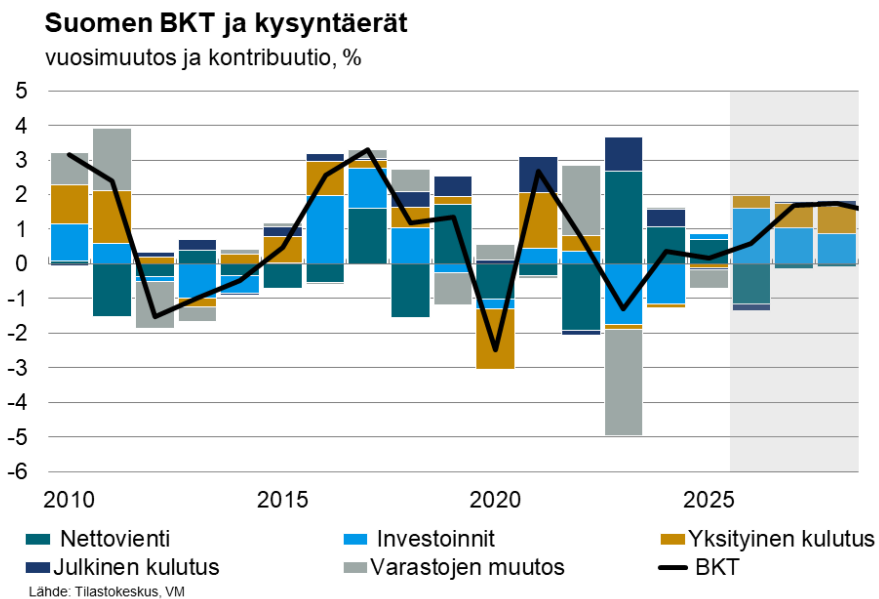
Suomi ei todellakaan olisi kaivannut kriisiä Lähi-idässä vaikeuttamaan jo entuudestaan vaikeaa tilannetta Suomen julkisessa taloudessa.

YHTEENVETO

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2026–2028

Suomen talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin seurauksena. Maailmantalous kasvoi odotettua vahvemmin ennen Lähi-idän kriisin kärjistymistä. Myös Suomen talous kasvoi vuoden 2025 lopulla ja talouden asteittaisen toipumisen ennakoitiin jatkuvan vuonna 2026. Öljyn hinnan nousu kuitenkin hidastaa talouskasvua selvästi. Bruttokansantuotteen kasvu jää 0,6 prosenttiin vuonna 2026. Tuotannon taso on alle potentiaalisen, mikä yhdessä öljyn hinnan myöhemmän laskun kanssa tukee kasvun vahvistumista ennustejakson loppupuolella. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028.

Ennusteessa oletetaan, että Lähi-idän kriisi jää lopulta lyhytaikaiseksi eikä leviä nykyisestä laajemmalle alueelle, ei aiheuta oleellisia kerrannaisvaikutuksia hyödykkeiden hinnoissa, ei nosta inflaatio-odotuksia oleellisesti eikä johda rahoitusolojen oleelliseen kiristymiseen euroalueella. Ennustetta täydentää vaihtoehtoinen epäsuotuisamman kehityksen skenaario, jossa öljyn hinnan nousu ennustettua vielä n. 30 prosenttia korkeammaksi johtaisi talouskasvun pysähtymiseen tänä vuonna.

Öljyn hinnan nousu hidastaa maailmantalouden kasvua

Lähi-idän kriisi on nostanut öljyn hintaa merkittävästi. Ennusteen taustalla olevien futuurihintojen perusteella öljyn keskihinta on vuonna 2026 lähes 30 prosenttia korkeampi kuin edellisvuonna. Öljyn hinta kääntyy kuitenkin laskuun varsin nopeasti ja on vuonna 2027 alhaisempi, mutta edelleen koholla verrattuna lähtötasoon.

Öljyn hinnan nousu heikentää Suomen ja maailmantalouden kasvua ja kriisi vaikuttaa myös suoraan maailmankauppaa heikentävästi. Vientimarkkinoiden kasvun hidastuminen heikentää myös Suomen vientiä tänä vuonna. Ensi vuonna vienti toipuu markkinoiden tahtiin, mutta ennusteperiodilla nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää negatiiviseksi, kun erityisesti investointien lisäämä tuonti kasvaa vientiä nopeammin.

Energian hinnan nousu vauhdittaa inflaatiota ja leikkaa ostovoimaa

Inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna pääosin energian hinnan nousun seurauksena. Vaikutukset muihin hintoihin jäävät suhteellisen rajallisiksi, ja pohjainflaatio pysyy alle kahden prosentin. Pitkittyneen hitaan kasvun ja kapasiteetin vajaakäytön vuoksi hintapaineet ovat energian hinnan nousua lukuun ottamatta vaikeita. Palveluiden hinnannousu on hidastunut, kysyntä on heikkoa eikä sähkön hinnassa odoteta merkittäviä lisämuutoksia.

Kotitalouksien ostovoiman kehitys on tänä vuonna hidasta hintojen nousun ja heikon työllisyystilanteen vuoksi, vaikka veronkevennykset ja palkankorotukset kasvattavat palkansaajakotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Epävarmuus talousnäköymistä ja julkisen talouden sopeutuksesta on lisännyt varovaisuutta, mikä näkyy kulutuksen lykkäytymisenä ja säästämisasteen nousuna. Yksityinen kulutus kasvaa vaikeasti vuonna 2026, mutta vahvistuu seuraavana vuonna ostovoiman parantuessa ja säästämisasteen vähitellen alentuessa.

Investointeja lisäävät energia-, teknologia ja puolustushankkeet

Investoinnit kasvavat kuluvana vuonna erityisesti puolustushankintojen, kuten hävittäjätoimitusten, myötä. Myös energia- ja teknologiasiiirtymään liittyvät investoinnit tukevat kone- ja laiteinvestointien kasvua. Sen sijaan asuntorakentamisen elpyminen viivästyy edelleen heikon kysynnän vuoksi.

Työmarkkinoilla työvoiman tarjonta on kasvanut merkittävästi työllisyystoimien ja maahanmuuton seurauksena. Työllisten määrä on pysynyt vakaana vuoden 2024 syksystä lähtien, mutta työttömyysaste on noussut yli 10 prosentin. Työllisyyden kasvun ja työttömyyden laskun odotetaan käynnistyvän vasta vuonna 2027.

Pitkittyneen hitaan kasvun vuoksi talouden tuotanto on selvästi alle potentiaalisen tason. Talouden toipuminen jatkuu vuosina 2029 ja 2030 talouden kasvaessa noin 1,5 ja 1,3 prosentin vauhtia. Kasvua tukevat erityisesti energia- ja teknologiasiiirtymän yksityiset investoinnit sekä puolustusmenojen lisäykset. Työllisyysaste nousee 72,8 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, ja työttömyysaste laskee 8,2 prosenttiin.

Lähi-idän kriisi vaikuttaa julkiseen talouteen monin eri tavoin, toistaiseksi vaikutukset ovat maltillisia

Julkisyhteisöjen alijäämä koheni 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 vaisusta suhdannetilanteesta huolimatta. Kohenemisen tärkein syy olivat viime vuonna toteutetut sopeutustoimet. Vuonna 2026 alijäämä syvenee 4,6 prosenttiin ja asettuu siihen, kun Lähi-idän kriisi hidastaa talouden kasvua, hävittäjähankintojen kirjaaminen menoihin alkaa ja sopeutuksen tahti hidastuu.

Ennusteessa Lähi-idän kriisiin vaikutukset julkisiin menoihin jäävät tänä vuonna vähäisiksi. Kriisin epäsuotuisat vaikutukset julkiseen talouteen kasvavat ensi vuonna, kun hintojen nousu välittyy viipeellä julkisen sektorin hintoihin ja kustannuksiin ja kriisi näkyy selkeämmin kulutuksesta sekä palkkasummasta kerättävissä veroissa. Julkisen talouden ennusteessa on oletettu, ettei kriisi pienennä voimakkaasti omaisuustuloja, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen eläkerahastoille.

Julkisyhteisöjen alijäämä pysyy syvänä koko ennustejakson ollen 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2026–2029 ja kohenee vain hieman jakson lopulla. Kun puolustus- ja kirkonmenot kasvavat nopeasti mutta talous verkkaisesti, alijäämä on edelleen 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030.

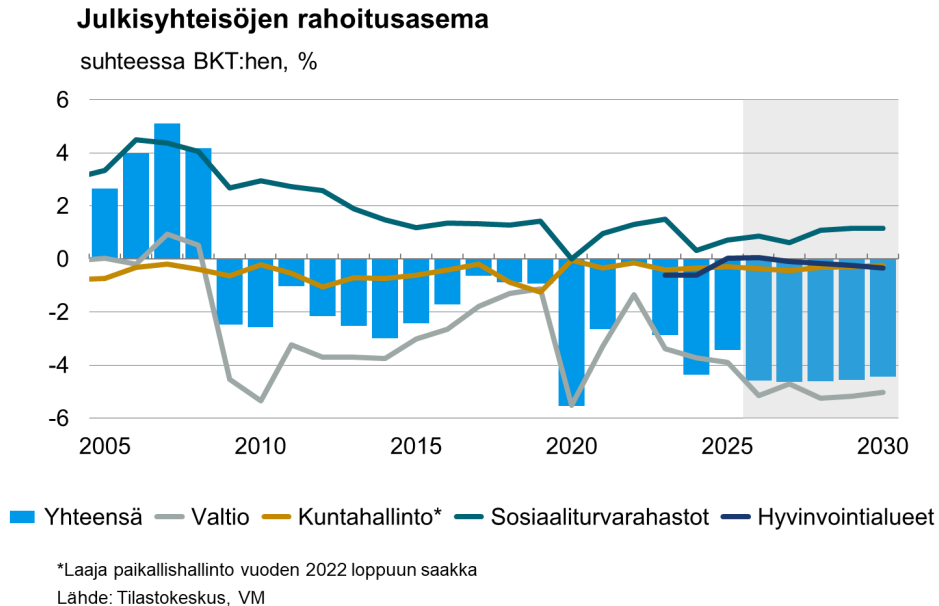
Valtionhallinnon alijäämä on syvä. Tänä vuonna alijäämä painuu viiteen prosenttiin, kun F35-menot kasvattavat menoja runsaalla parilla miljardilla eurolla. Verotuloja painavat tänä vuonna ansiotuloveron kevennykset, mutta toisaalta tuloissa on myös kertaluonteisia tuloja lisääviä eriä. Ensi vuonna valtion alijäämää parantaa Valtion eläkerahastolta saatava miljardin euron lisätuloutus. Valtion menoihin kohdistuu myös sopeutustoimia ensi ja tänä vuonna. Seuraavina vuosina alijäämä pysyy viiden prosentin tuntumassa.

Paikallishallinto on alijäämäinen koko ennustejakson ajan. Paikallishallinnon menot kasvavat pääasiassa hintojen ja palkkojen nopean nousun vuoksi. Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa vuosina 2026–2027, vaikka alkaakin heiketä vuodesta 2027 alkaen menojen kasvun vuoksi. Samaan aikaan hyvinvointialueiden tulojen kehitystä hidastaa rahoituslain uudistus sekä se, että valtion jälkikäteistarkistus perustuu ennusteessa kehyksiin varattuun summaan, joka jää painelaskelman mukaista tasoa matalammalle vuosina 2028–2030. Kuntahallinnon alijäämä on tänä ja ensi vuonna 0,4 % suhteessa BKT:hen ja kohenee lähemmäs tasapainoa vuoteen 2030 mennessä. Lähi-idän kriisin vaikutukset näkyvät paikallishallinnossa lähinnä hintojen ja kustannusten nousun kautta.

Sosiaaliturvarahastot pysyvät kokonaisuutena ylijäämäisinä, erityisesti työeläkeläistöstön vahvan rahoitusaseman ansiosta. Ylijäämä perustuu pääosin omaisuustuloihin ja työeläkemaksutuloihin. Muut sosiaaliturvarahastot toipuvat kuluvan vuoden alijäämästä vähitellen tasapainoon ennustejaksolla. Lähi-idän kriisin arvioidaan hidastavan omaisuustulojen kasvua. Työttömyysmenojen ja sosiaaliturvamaksujen tuottojen arvioidaan reagoivan kriisiin vain rajallisesti.

EU:n finanssipoliittisen seurannan keskeiseksi indikaattoriksi on uudistetuissa finanssipoliittikan säännöissä nostettu julkisyhteisöjen nettomenojen kasvu. Toteutettujen sopeutustoimien vuoksi nettomenot vähenivät 0,6 prosenttia viime vuonna. Ennusteen mukaan nettomenot kasvavat 4,6 prosenttia vuonna 2026 sekä 3,3 prosenttia vuonna 2027. Arvio siitä, noudattaako Suomi EU:n finanssipoliittikan sääntöjä, esitetään julkisen talouden suunnitelmassa 2027–2030.

Velka nousi yli 88 prosentin suhteessa BKT:hen viime vuonna, ja nousee yli 91 prosenttiin tänä vuonna. Velkasuhteen kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan, ja vuonna 2030 velkasuhde on jo yli 99 prosenttia. Julkisen talouden kestävyysvaje on noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli noin 9,5 miljardia euroa vuoden 2030 tasolla.

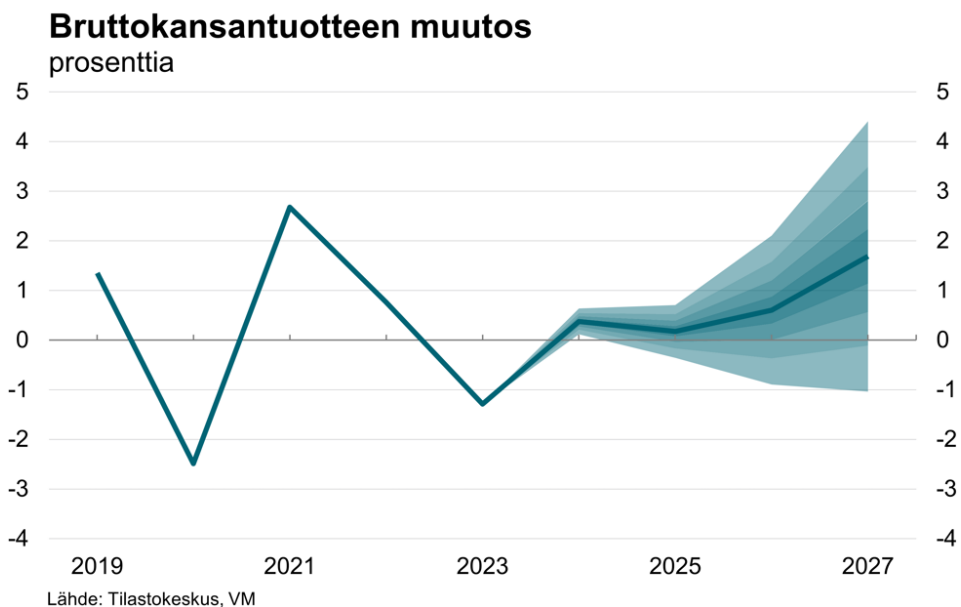

Keskeiset riskit ennusteessa

Ennusteeseen liittyy poikkeuksellisen suurta epävarmuutta, erityisesti lyhyellä aikavälillä. Lähi-idän kriisin mahdollinen paheneminen voi nostaa öljyn, kaasun, muovien ja muiden raaka-aineiden hintaa edelleen, johtaa pahimmillaan hintojen ja palkkojen yleiseen nousukierteeseen, ja heikentää talouden kasvua voimakkaasti. Tilanteen nopea rauhoittuminen puolestaan laskisi energian hintaa ja tukisi kasvua. Öljyn hinnan kehitys on siten keskeinen tekijä sekä inflaation että talouskasvun näkymien kannalta. Maailmatalouden aiemmat, mm. Venäjän hyökkäyssotaan, Yhdysvaltojen tullipolitiikkaan ja tekoälyinvestointeihin liittyvät riskit eivät myöskään ole poistuneet.

Kotimaisen kysynnän varaan rakentuva kasvu sisältää sekä ylä- että alasuuntaisia riskejä. Kotitalouksien tulot ja säästöt voivat vauhdittaa kulutusta, mutta epävarmuus ja heikko työllisyys voivat lisätä säästämistä ja hidastaa kulutusta. Investointinäkymät ovat vahvat, mutta suunnitelmien toteutuminen ja varsinkin ajoitus on epävarmaa.

Pitkittyessään Lähi-idän kriisi heikentää väistämättä Suomen julkista taloutta ennustettua enemmän, kun nousevat hinnat välittyvät julkisen sektorin kustannuksiin ja tulopohja rapautuu. Lisäksi, jos rahoitusmarkkinoilla nähdään jyrkkiä liikkeitä osakkeiden ja valtionvelkakirjojen arvostuksissa, ylipäättään riskien uudelleen arviointia ja hinnoittelua, julkiseen sektoriin luettavien työeläkelaitosten varallisuuden arvo ja omaisuus tulot heikkenevät. Tällöin julkiset tulot kehittyisivät ennustettua heikommin. Merkittävä epäsuotuisa riski liittyy myös omaisuusmenoihin ja sosiaaliturvameneihin.

Talousskasvuennusteen epävarmuutta voidaan kuvata menneisiin ennustevirheisiin perustuvilla luottamusväleillä ennusteen ympärillä. Luottamusvälit kuvaavat väliä, jolle toteutunut kehitys on aiemmissa ennusteissa osunut 80 prosentin todennäköisyydellä. Nämä luottamusvälit sisältävät kuitenkin vain normaalin ennusteisiin liittyvän epävarmuuden, eivätkä ne ota huomioon kullakin ennustekierroksella olevia erityisiä riskitekijöitä.

Taulukko 1. Keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-0,8	1,7	3,3	2,7	2,7
Kokonaistarjonta	0,0	0,6	1,4	2,0	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	1,8	3,4	0,5	2,4	2,5
Kulutus	0,5	-0,2	0,2	1,0	1,3
yksityinen	-0,2	-0,2	0,7	1,4	1,6
julkinen	2,0	-0,2	-0,8	0,2	0,7
Investoinnit	-5,0	0,8	7,3	4,5	3,6
yksityiset	-8,2	0,4	2,3	7,0	4,6
julkiset	10,2	2,4	27,1	-3,2	0,2
Kokonaiskysyntä	0,4	0,8	1,4	2,0	2,0
kotimainen kysyntä	-0,1	-0,3	1,8	1,8	1,8

Taulukko 2. Julkisen talouden keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,7	57,5	58,4	57,5	57,0
Veroaste	42,3	42,6	42,8	42,2	42,0
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,4	-3,4	-4,6	-4,6	-4,6
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-3,9	-5,2	-4,7	-5,2
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	91,2	92,8	94,7
Valtionvelka	61,4	66,9	69,4	71,2	73,5

Taulukko 3. Muut keskeiset ennusteluvut

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	300	313
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,7	1,5	2,6	2,1	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	-0,1	-0,2	0,5	1,2	1,3
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	3,8	1,6	1,8	2,4	2,4
Työn tuottavuus, muutos, %	1,2	1,4	0,9	1,0	1,1
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,5	-0,1	0,9	0,7
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,0	75,6	76,1	76,4
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,4	3,0	3,6	3,2	3,4
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,2	3,5	-0,9	-0,8	-0,9
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	1,3	-0,3	-0,3	-0,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,6	2,2	2,1	2,1	2,1

1 Talousnäkymät

1.1 Maailmantalous

Näkymät ovat poikkeuksellisen epävarmat, kun Lähi-idän kriisi on langettanut varjon maailmantaloudelle. Meneillään olevan energiakriisin vaikutukset perusnäkyvässä ovat maltillisia, mutta pitkittyessään kriisillä voi olla mittavia vaikutuksia inflaatioon ja talouskasvuun maailmanlaajuisesti. Maailman tavarakaus häiriintyy Hormuzinsalmen sulun takia.

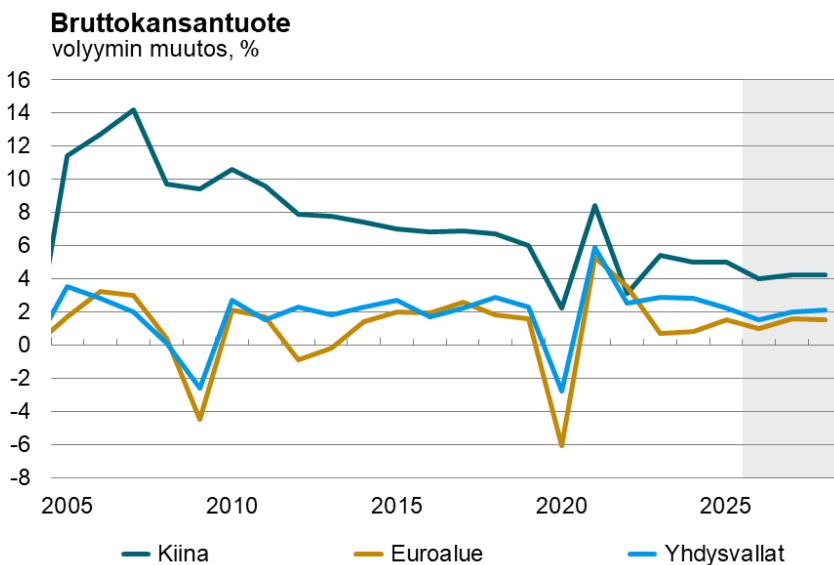
Maailmantalouden kasvu on ollut melko vahvaa, mutta Lähi-idän kriisi on muuttanut näkymiä ratkaisevasti. Erityisesti Hormuzinsalmen sulkeminen on aiheuttanut valtavia häiriöitä energiemarkkinoilla, nostanut korkoja ja inflaatio-odotuksia sekä lisännyt epävarmuutta maailmanlaajuisesti. Jos kriisi jää lyhytaikaiseksi, sen vaikutukset maailmantalouteen jäävät rajallisiksi. Ei voi kuitenkaan poissulkea vaihtoehtoa, että kriisi pitkittyy ja vaikutukset ovat pitkäaikaisia ja mittavia. Perusnäkyvässä maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden 3,4 prosentista 2,8 prosenttiin kuluvana vuonna. Kasvu elpyy 3,4 prosenttiin vuonna 2027.

1.1.1 Kasvunäkymät

Euroalueen kasvu oli melko nopeaa vuonna 2025, mutta hidastui vuoden loppua kohti. Kasvunäkymä kuluvalle vuodelle on heikentynyt Lähi-idän kriisin puhjettua. Vaikka euroalueelle ei tuoda paljoakaan raakaöljyä Persianlahdelta, Brent-laadun hinnan jyrkkä nousu kiihdyttää inflaatiota. Myös monelle euroalueen taloudelle tärkeän maakaasun hinnan nousu aiheuttaa kustannuspaineita. Viimeisimmät ennakoivat indikaattorit viittaavat palveluyritysten näkymien heikkenemiseen. Saksan teollisuuden uusien tilauksien nousu vaikutti viittaavan näkymien kirkastumiseen, mutta energiakriisi on synkettänyt näkymiä uudestaan. Euroalueen talouskasvu hidastuu 1,0 prosenttiin vuonna 2026, mutta elpyy 1,6 prosentin kasvuun 2027.

Yhdysvaltojen talous on ollut vahvassa vedossa poliittisesta kuohunnasta huolimatta, yksityisen kulutuksen kannatellessa talouskasvua. Myös Yhdysvaltojen näkymät ovat heikentyneet energiakriisin puhjettua. Yhdysvallat on pitkälti omavarainen raakaöljyn suhteen, mutta myös WTI-laadun hinta on noussut ja aiheuttanut kustannuspaineita. Ostopääallikköindeksit viittaavat heikkeneviin näkymiin. Kuluttajat ovat pessimistisiä erityisesti odotusten suhteen. Myös käsitys nykytilanteesta on laskusuunnassa. Valtiainojen korot ovat nousseet inflaationäkymien ja epävarmuuden kasvun myötä. Jossain määrin yllättäen dollarin valuuttakurssi on vahvistunut kriisin puhjettua, heijastaen sen asemaa turvasatamana. Myös kauppapolitiikka aiheuttaa levottomuutta, ja maailmalla vallitsee odotuksia uusien tulliain asettamisesta. Kasvu hidastuu 1,5 prosenttiin tänä vuonna, mutta elpyy jälleen 2,0 prosenttiin ensi vuonna.

Kiinan näkymät ovat haasteelliset. Kasvu on pysytellyt nopeana lähinnä viennin tukemana, kotimaisen kulutuksen kasvun ollessa yhä vaatimatonta. Valtio tukee voimakkaasti vientiyrityksiä. Kiina on varsin riippuvainen Lähi-idän öljystä, tosin sillä on mittavat varmuusvarastot. Kuluttajahintojen kasvu on pidempään ollut nollan tuntumassa, mutta hinnat ovat nousseet viime aikoina. Kuluttajien luottamus on yhä heikkoa. Sekä palvelu- että vientiyritysten luottamus on yllättäen kohentunut alkuvuodesta, kaiketi heijastaen viennin vahvaa vetoa. Myös juanin heikko valuuttakurssi tukee vientiä. Kasvu hidastuu neljään prosenttiin vuonna 2026, mutta nousee 4,2 prosenttiin 2027.

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Intian kasvu pysyttelee suhteellisen nopeana, ja kasvunäkymiä tukee kauppapolitiisten suhteiden läheneminen EU:n ja muiden talouksien kanssa. Energiakriisi iskee voimakkaasti Japanin talouteen, jonka näkymät olivat muuten kohenemassa elvyttävän finanssipolitiikan tukemana. Myös Iso-Britannian orastava elpyminen voi katketa energiakriisin aiheuttamaan kustannusten nousuun. Nousupaineen arvioidaan olevan suurempi kuin euroalueella. Venäjän talousnäkymät ovat yllättäen kohenuneet raakaöljyn hinnan nousun myötä, mutta hyökkäyssodan aiheuttama rasitus liittovaltion taloudelle on yhä mittava. Nopea inflaatio kurjistaa kuluttajien asemaa. Myös Ruotsin näkymiä varjostaa energiakriisi, vaikka kasvu pysyttelee melko nopeana ja laaja-alaisena.

Edellä esitettyyn näkymään liittyy merkittäviä, lähinnä alasuuntaan painottuvia riskejä. Lähi-idän kriisin pitkittyminen on käsin kosketeltava riski. Öljyn ja maakaasun hintojen pysyminen korkeana pidempään aiheuttaisi mittavia kielteisiä vaikutuksia maailmantaloudessa. Hormuzinsalmen pidempiaikainen sulkua pahentaisi vallitsevaa energiakriisiä. Lisäksi Bab el-Mandebin salmen mahdollinen sulkua huthikapinallisten toimesta pysäyttäisi merikuljetukset Suezin kanavan kautta, aiheuttaen huomattavia kustannuksia maailmankaupassa. Yhdysvaltojen kauppa- ja ulkopoliittikkaan liittyvät geopoliittiset jännitteet ovat yhä taustalla ja niiden kärjistymisen riski on mahdollinen. Venäjän hyökkäyssodan päättyminen Ukrainan kannalta epäsuotuisasti lisäisi epävarmuutta etenkin Euroopassa. Tekoölyalaan liittyy lyhyellä aikavälillä riskejä, joilla olisi mittavia vaikutuksia investointeihin.

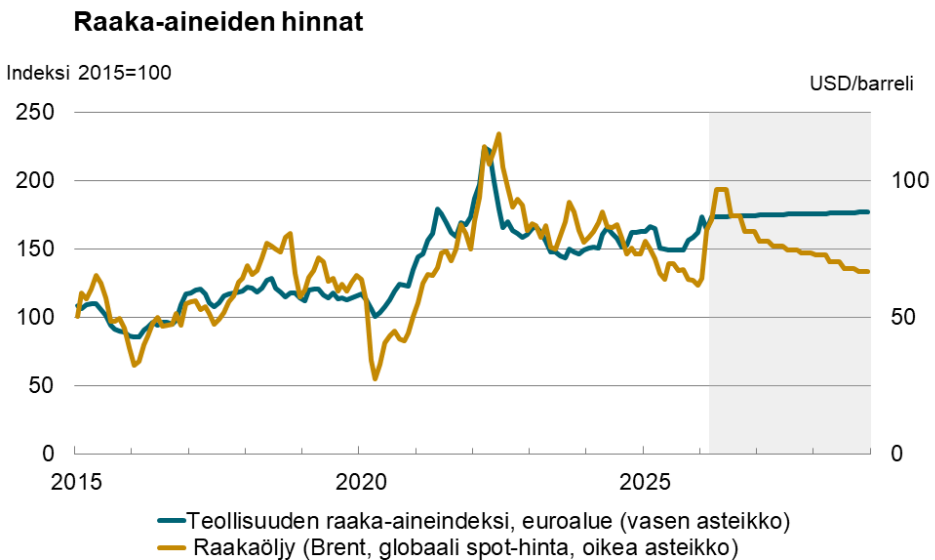
Toisaalta yläsuuntaisena riskinä voidaan nähdä Lähi-idän kriisin loppuminen odotettua aiemmin ja kriisin vaikutusten jääminen pelättyä pienemmiksi. Ukrainan jälleerakennus kohentaisi tunnelmaa Euroopassa. Tekoölyn myönteiset, tuottavuutta lisäävät vaikutukset voivat tukea kasvua odotettua enemmän maailmanlaajuisesti.

1.1.2 Rahoitusmarkkinat ja raaka-aineet

Rahoitusmarkkinat ovat reagoineet voimakkaasti Lähi-idän kriisin aiheuttamaan energiashokkiin. Osakeindeksit ja korot ovat heilahdelleet voimakkaasti öljyn hinnan muutosten mukana. Etenkin valtionlainojen korot ovat nousseet voimakkaasti, heijastaen inflaatio-odotusten nousua. Rahapolitiikan odotetaan monella taholla kääntyvän kiristyvään suuntaan. Valuuttamarkkinoilla merkillepantavaa

on Yhdysvaltojen dollarin kurssin nousu, heijastaen dollarin turvasatama-asemaa. Uutena huolena on yhdysvaltalaisten muiden kuin pörssiyritysten rahoituksen kestävyteen liittyvä epävarmuus.

Raaka-aineiden markkinoilla päähuomio on raakaöljyn ja maakaasun hintojen nousussa. Niiden futuurit ovat nousseet jyrkästi, mutta ovat kuitenkin laskevia, mikä viittaa odotuksiin kriisin loppumisesta. Kriisillä voi kuitenkin olla pidempiaikaisia vaikutuksia, jos Persianlahden maiden energiainfrastruktuuri kärsii laajamittaisista tuhoista. Teollisuuden raaka-aineet olivat nousussa jo ennen kriisin puhkeamista. Lannoitteiden maailmankauppa on häiriintynyt Hormuzinsalmen sulusta, millä voi olla vakavia vaikutuksia maatalouteen maailmanlaajuisesti. Lisäksi puolijohteiden valmistamisessa sekä lääketeollisuudessa tarvittavan heliumin maailmankauppa kärsii sulusta.

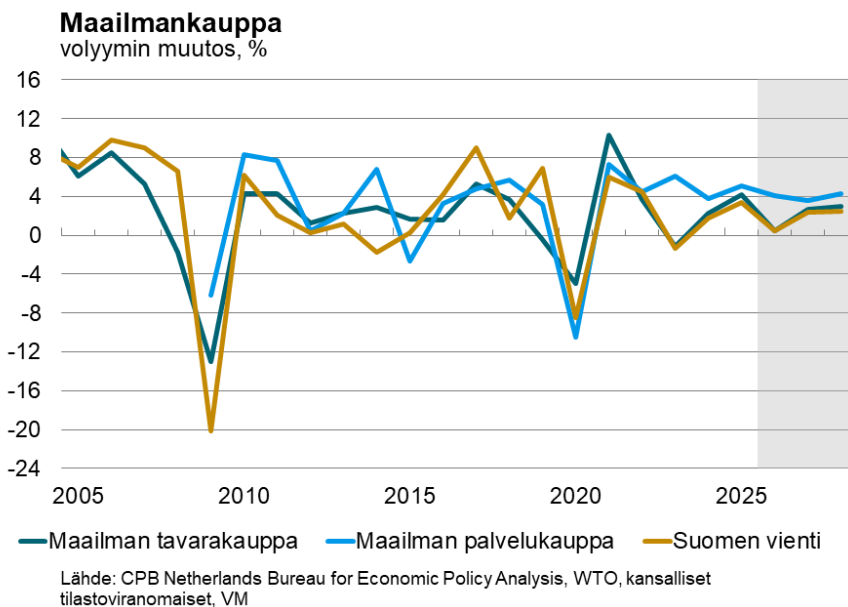

Lähde: HWWI, Macrobond, VM

1.1.3 Maailmankauppa

Maailman tavarakauppa supistui loppuvuonna 2025, ja näkymät kuluvalle vuodelle ovat vaisut. Erityisesti euroalueen tuonti kasvaa hitaasti maailmanpoliittisen tilanteen takia. Yhdysvalloissa tavarakauppaa hidastaa poukkoileva kauppapolitiikka. Nousevien talouksien kauppa pysyttelee kohtalaisena pitkälti Kiinan vetämänä. Tavarakaupan kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin vuonna 2025 ja elpyy 2,7 prosentin kasvuun vuonna 2026.

Maailman palvelukaupan näkymät olivat myönteiset alkuvuonna pitkälti tekoölyyn ja muihin digitaalisiin palveluihin liittyvän kaupan tukemana. Kriisi on kuitenkin iskenyt voimakkaasti merikuljetuksiin ja matkailuun. Palvelukauppa kasvaa 4,1 prosenttia kuluvana vuonna, mutta kasvu hidastuu 3,6 prosenttiin ensi vuonna, heijastaen kuluttajien varovaisuutta jännitteisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa.

Taulukko 4. Bruttokansantuote

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Volyymien muutos, %					
Maailma (PPP)	3,3	3,4	2,8	3,4	3,0
Euroalue	0,8	1,5	1,0	1,6	1,5
EU	0,9	1,5	1,1	1,6	1,5
Saksa	-0,5	0,4	0,6	1,6	1,2
Ranska	1,1	0,9	0,9	1,5	1,5
Ruotsi	1,0	1,8	1,7	2,3	2,2
Iso-Britannia	1,1	1,3	0,5	1,6	1,5
Yhdysvallat	2,8	2,2	1,5	2,0	2,1
Japani	-0,2	1,1	0,0	1,2	0,8
Kiina	5,0	5,0	4,0	4,2	4,2
Intia ¹	6,5	7,5	6,1	6,4	6,3
Venäjä	4,9	1,0	0,9	1,0	1,0

¹ Tilivuosi (1.4.-31.3)

Lähteet: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Taulukko 5. Taustaoletukset

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Maailman tavara-kauppa, volyymin muutos, %	2,3	4,2	0,5	2,7	3,0
Maailman palvelukauppa, volyymin muutos, %	3,8	5,1	4,1	3,6	4,3
USD/EUR	1,08	1,13	1,16	1,18	1,19
Teollisuuden raaka-ainehinnat, EA, %	3,5	-1,0	11,7	0,7	0,7
Raakaöljy (Brent), \$/barreli	79,7	68,0	85,6	75,4	69,3
3 kk euribor, %	3,6	2,2	2,1	2,1	2,1
Valtion obligaatiot (10 v), %	2,9	3,0	3,2	3,0	3,0
Tuontihinnat, muutos, %	-1,0	-1,2	3,1	1,0	1,6

Lähteet: CPB, Macrobond, HWWI, WTO, kansalliset tilastoviranomaiset, VM

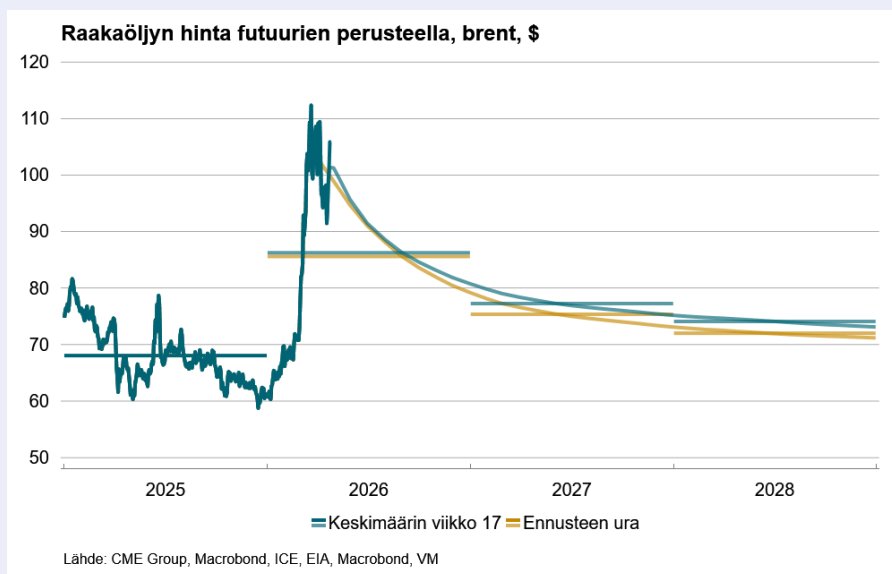
Öljyn hinnan nousu Lähi-idän kriisin seurauksena ja sen vaikutukset tuotantoon ja inflaatioon

Öljyn hinnan nousu

Raakaöljyn hinta on noussut Lähi-idän kriisin seurauksena, ja hintavaihtelut ovat olleet varsin suuria. Viime vuoden lopulla Brent-laadun hinta barreilta oli reilut 60 dollaria ja viime vuoden keskihinta noin 68 dollaria. Pahimmillaan hinta nousi päivän sisällä lähes 120 dollariin (9.3.2026). Päivähinnoissa korkein hinta on kuitenkin ollut jonkin verran alhaisempi, n. 112 dollaria ja keskimäärin raakaöljyn hinta on ollut kriisin alun jälkeen noin 100 dollaria (24.4.2026 mennessä).

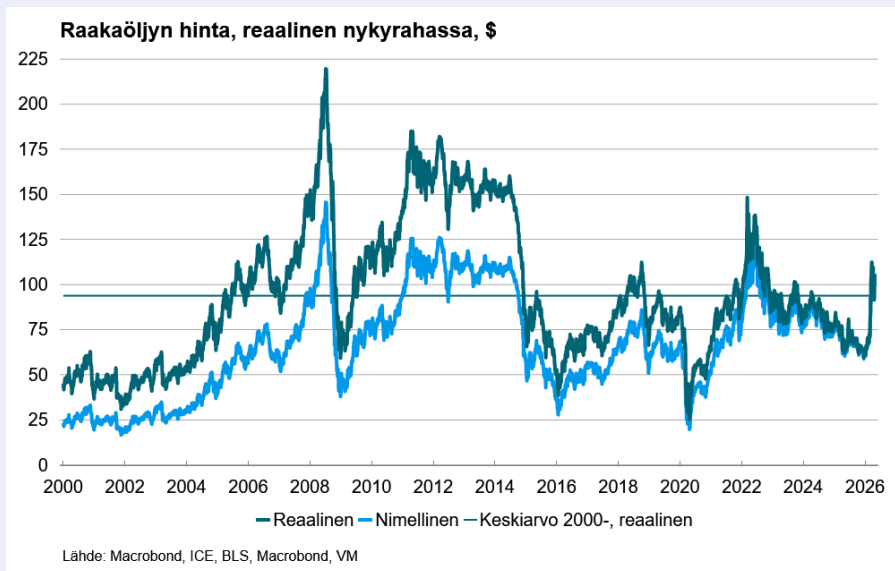
Futuurien perusteella markkinoilla on koko kriisin ajan oletettu hintojen nousun olevan varsin lyhytaikaista ja hintojen lähtevän laskuun varsin pian.

Ennuste on tehty 16.3.2026 mennessä käytettävissä olevan tiedon perusteella. Tällöin edellisen markkinapäivän 13.3.2026 futuurien perustella öljyn hinta on vuonna 2026 keskimäärin vajaa 30 prosenttia korkeampi kuin 2025 ja 2027 reilut 10 alhaisempi kuin 2026. Hintojen heilahtelusta huolimatta futuurihintojen ura ei ole kovin paljon muuttunut ennusteen perusteena olevasta urasta ainakaan viikon 17 loppuun mennessä (24.4.2026).

Nopeasta noususta huolimatta öljyn hinta on ollut toistaiseksi yllättävänkin alhainen ottaen huomioon sotatoimien laajuuden ja niiden kohdistumisen myös sekä öljyn kuljetukseen että sen tuotantoon. Persianlahden alueen tuotanto vastaa noin 20 prosenttia öljyn tuotannosta.

Aiemmin 2000-luvulla öljyn hinta on ollut nimellisesti useaan otteeseen korkeammalla tasolla. Reaalisesti öljyn hinta ei ole vielä ollut kriisin alkamisen jälkeen keskimäärin kovinkaan paljon yli 2000-luvun keskiarvon 93 dollaria.

Öljyn hinnan vaikutus kokonaistuotantoon

Öljyn hinnan nousulla on heikentävä vaikutus talouskasvuun. Se heikentää sekä kotitalouksien ostovoimaa että nostaa yritysten kustannuksia. Nopein vaikutus tulee ostovoiman kautta, koska raakaöljyn hinnan nousu näkyy hyvin nopeasti polttoaineiden hinnoissa ja melko nopeasti tuoreiden elintarvikkeiden hinnoissa. Ostovoiman heikkeneminen hillitsee kotitalouksien kulutusta.

Jos öljyn hinta on koholla pidempään, välittyy hintojen nousu myös muihin hintoihin ja odotuksiin hintojen noususta. Tämän seurauksena myös korot nousevat, mikä hidastaa talouden kasvua edelleen.

Empiirisen kirjallisuuden perusteella raakaöljyn 10 prosentin nousulla on noin 0,1–0,3 prosentin negatiivinen vaikutus BKT:seen. Vaikutus on epälineaarinen, niin että lyhyellä shokilla vaikutukset ovat haarukan alalaidasta ja pitkäaikaisen yläpäästä tai jopa sen yli. Samansuuruisiin arvioihin päädyttiin myös omissa ennusteen yhteydessä tehdyissä mallipohjaisissa tarkasteluissa. Katsauksessa esitetään yksi mallitarkastelu luvun 1 lopun teemassa Epäsuotuisamman kehityksen skenaario Lähi-idän kriisin vaikutuksista.

Öljyn hinnan vaikutus inflaatioon

Suurin ja nopein vaikutus öljyn hinnalla on inflaatioon. Öljyn hinnan nousu näkyy välittömästi kuluttajien energiakorissa: polttoaineiden ja lämmitysöljyn kautta. Tämän lisäksi kaasun hinnannousu vaikuttaa euroalueella monen kuluttajan arkeen, vaikka Suomeen sen vaikutukset tulevat vain välillisesti. Nämä ovat niin sanottuja ensimmäisen kierroksen vaikutuksia, jotka näkyvät inflaatiossa nopeasti – tyypillisesti 1–3 kuukauden kuluessa.

Öljy on keskeinen raaka-aine ja välituote monille aloille. Kun energian hinta nousee, yritysten tuotantokustannukset kasvavat, mikä siirtyy vähitellen lopputuotteiden hintoihin. Nopeimmin ne siirtyvät kuljetusten ja maatalouden hintoihin, hitaimmin palveluiden. Nämä epäsuorat vaikutukset ovat hitaampia – ne näkyvät 6–18 kuukauden viiveellä, mutta laajemmin vaikuttaen mahdollisesti myös pohjainflaatioon (YKHI pl. energia ja ruoka).

Mikäli energian ja muiden hintojen nousun odotetaan olevan pysyvää, työntekijät vaativat kompensatiota reaalipalkkojensa turvaamiseksi. Hinta-palkkierteen syntyminen on merkittävin riski inflaation pysyvyyden kannalta. Lisäksi inflaatio-odotusten irtoaminen EKP:n tavoitteesta voisi voimistaa tätä kierrettä.

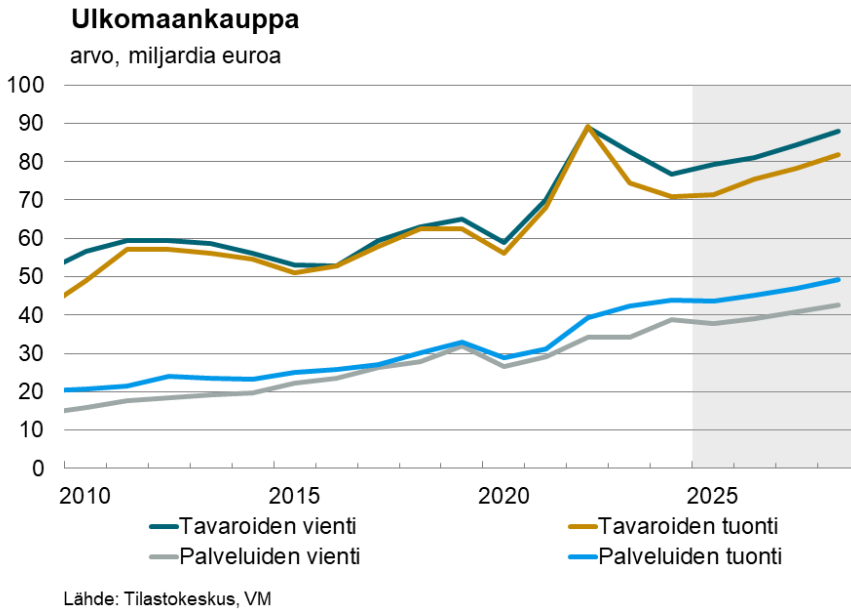
1.2 Ulkomaankauppa

Vuonna 2025 Suomen nettovienti kasvoi ja vaihtotase oli vahvasti ylijäämäinen. Vuoden 2026 alussa Lähi-idän kriisin lisäksi epävarmuus muiden geopolitiittisten jännitteiden ympärillä on suurta, minkä vuoksi sekä viennin että tuonnin kasvuennusteita on alennettu. Viennin kasvu on heikkoa vuonna 2026, mutta kasvu elpyy vuoden 2027 aikana. Tuonnin kasvu on vahvaa, kun vuonna 2026 alkavat hävittäjätoimitukset kasvattavat tavaroiden tuontia. Lisäksi investoinnit kasvavat ja kotimainen kulutus elpyy ennustejakson loppua kohti. Vaihtotase kääntyy vuonna 2026 alijäämäiseksi, mutta ulkomaankaupan tase on lähellä tasapainoa.

1.2.1 Vienti ja tuonti

Vuonna 2025 ulkoinen kysyntä oli ennakoitua vahvempaa. Maailmantalous ja -kauppa kasvoivat kohtuullisesti, vaikka vuoden viimeisellä neljänneksellä tavara-kauppa supistui. Yhdysvalloissa toimivat yritykset kasvattivat nopeasti tuontia alkuvuonna täydentämällä varastojaan, ennakoiden tullien voimaantumia. Muualla maailmassa yritykset varautuivat kartoittamalla uusia markkina-alueita. Maailman palvelukauppa kasvoi voimakkaasti ja erityisesti Eurooppaan tuotiin runsaasti palveluita. Suomessa kotimainen kysyntä oli kuitenkin heikkoa, kun kulutus ei lähtenyt kasvuun tulojen kasvusta huolimatta, ja tuonnin kasvu oli vientiä hitaampaa vuonna 2025. Suomen viennissä 2025–2028 vuosittain lähtevät laivatoimitukset näkyivät vuoden 2025 vahvassa kasvussa. Vuosina 2026–2027 laivatoimitusten ansiosta viennin taso pysyy korkealla, mutta ne eivät enää vaikuta kasvulukuihin.

Lähi-idän kriisillä on negatiivisia vaikutuksia öljyn ja kaasun lisäksi monien raaka-ainesten saatavuuteen ja hintoihin sekä matkailuun ja kuljetuksiin, mikä heijastuu vuoden 2026 aikana sekä vientiin että tuontiin. Meriliikenteessä konttien saatavuus on heikentynyt, eikä Suezin kanavan liikenne ole palautunut loppuvuoden 2023 jälkeen, mikä nostaa kuljetusten hintoja ja vaikuttaa kuljetusaikoihin Euroopassakin. Kriisin vaikutukset painottuvat tavaroiden kauppaan, mutta myös palveluiden ulkomaankaupan kasvu hidastuu.

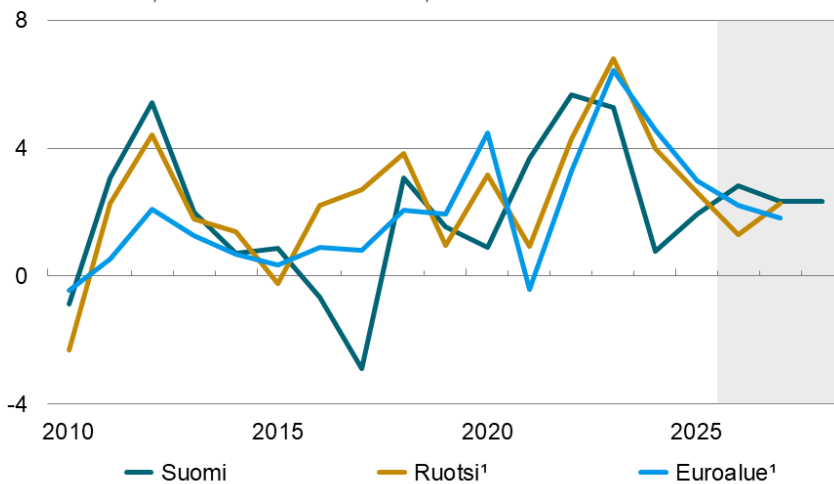

Viennin kasvu on heikkoa vuonna 2026, jolloin vienti kasvaa vain 0,5 prosenttia, mutta kasvu elpyy vuoden 2027 aikana ja nousee 2,4 prosenttiin. Viennin kasvun odotettiin hidastuvan jo ennen Lähi-idän kriisiä, kun geopolittiset jännitteet pysyivät korkealla alkuvuonna. Toisaalta alkuvuonna saatiin myös viitteitä teollisuuden kysyntätilanteen parantumisesta ja teknologiateollisuuden yritykset raportoivat tilauskantojen vahvistumisesta. Suomen vientikysynnän odotetaan vahvistuvan ja vetävän vientiä kasvuun vuodesta 2027 eteenpäin.

Tuonnin kasvu on vahvaa ennustejaksolla, joskin Lähi-idän kriisin vuoksi ennustetta on alennettu. Puolustushankinnat kasvattavat kuitenkin merkittävästi tuontia vuonna 2026, kun hävittäjätoimitukset alkavat vuoden 2026 aikana ja jatkuvat koko ennustejakson ajan. Lisäksi datakeskusten investoinnit ja aineettomat investoinnit digitalisaatioon ja tekoälyyn kasvattavat tuontia. Kotimaisen kulutuksen ennustetaan kasvavan ennustejakson loppua kohti, jolloin se tukee tuonnin kasvua. Tuonti kasvaa vuonna 2026 3,3 prosenttia ja kasvu asettuu 2,7 prosenttiin vuonna 2027.

Yksikkötyökustannukset

nimelliset, muutos vuodentakaiseen, %

Taulukko 6. Ulkomaankauppa

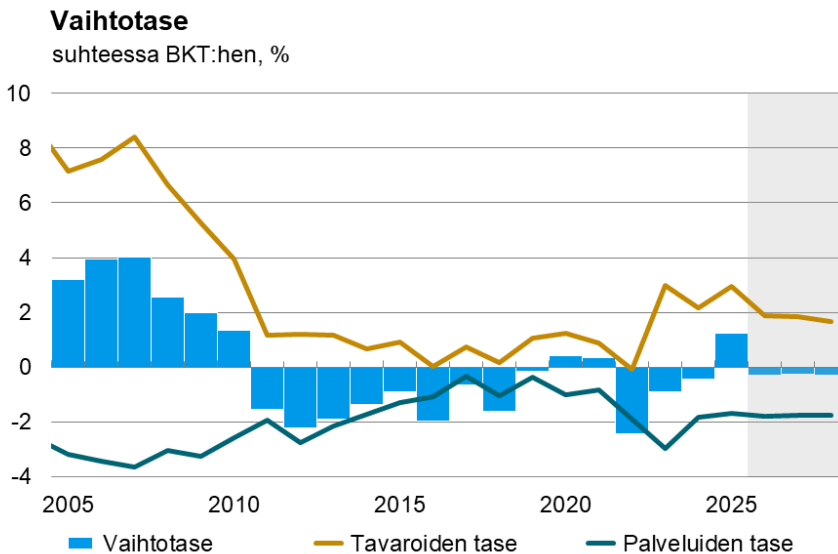
	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Viennin volyyymi	1,8	3,4	0,5	2,4	2,5
Tuonnin volyyymi	-0,8	1,7	3,3	2,7	2,7
Vientihinnat ¹	-2,7	-0,7	3,0	1,3	1,5
Tuontihinnat ¹	-1,0	-1,2	3,1	1,0	1,6

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan.

1.2.2 Vaihtotase

Vaihtotase oli vahvasti ylijäämäinen vuonna 2025, noin 3,5 miljardia euroa, kun kauppataseen ylijäämä kasvoi viennin arvon kasvun vetämänä. Ennustejaksolla ulkomaankaupan tase on kuitenkin lähellä tasapainoa ja vaihtotase kääntyy alijäämäiseksi -0,9 miljardiin euroon vuonna 2026. Ulkomaankaupan taseen vuoden 2025 vahvan ylijäämän heikkenemiseen vuonna 2026 vaikuttaa tuonnin kasvu, erityisesti vuonna 2026 alkavat hävittäjätoimitukset, joskin viennin puolella vuosittaiset suuret laivatoimitukset pitävät taseen tasapainossa ennustejakson loppuun.

Öljyn ja raaka-aineiden hintojen nousu kasvattaa erityisesti tavaroiden ulkomaankaupan hintoja, mutta myös palvelutuonnin ja -viennin hinnat nousevat. Tavaroiden hinnat kasvavat vuonna 2026 ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen, mutta kasvu ei kiihdy yhtä nopeaksi kuin vuosina 2021–2022, jolloin hintoja kasvattivat sekä koronavuosista elpyminen että vuoden 2022 alusta Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset. Ulkomaankaupan hintojen kasvu hidastuu vuodesta 2027 eteenpäin, mutta niiden ei odoteta palaavan lasku-uralle.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 7. Vaihtotase

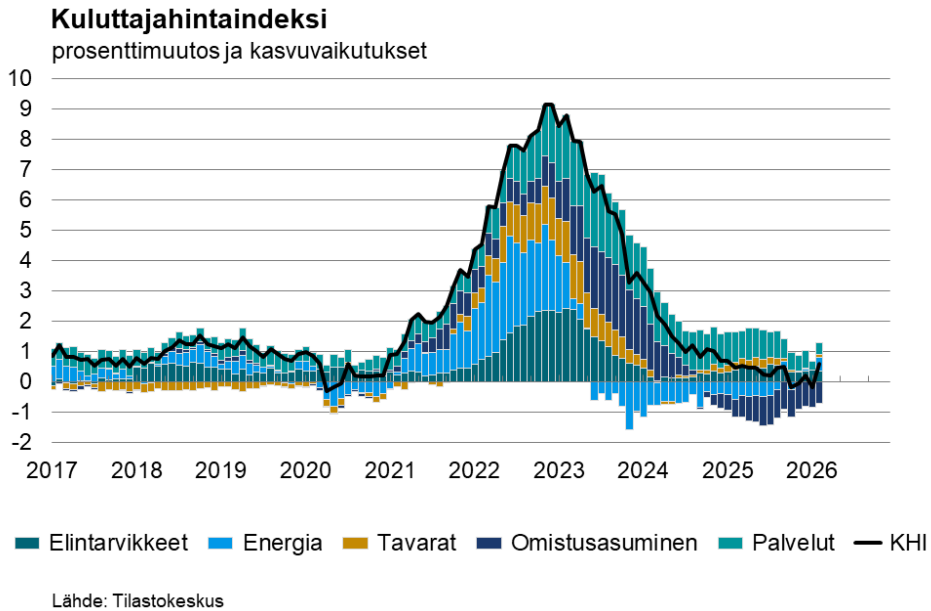
	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Tavaroiden ja palvelujen tase	1,0	3,5	0,2	0,3	-0,2
Tuotannontekijäkorvaukset ja tulonsiirrot, netto	-2,2	-0,0	-1,1	-1,1	-0,7
Vaihtotase	-1,2	3,5	-0,9	-0,8	-0,9
Suhteessa BKT:hen, %					
Vaihtotase	-0,4	1,3	-0,3	-0,3	-0,3

1.3 Hinnat ja kustannukset

Inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna erityisesti energian hintojen nousun vuoksi. Muuten hintapaineet ovat maltillisia, ja Suomessa oli alkuvuonna euroalueen hitain pohjainflaatio. Riskit inflaation suhteen painottuvat kuitenkin ylöspäin Lähi-idän kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

Lähi-idän kriisin seurauksena öljyn hinta on noussut selvästi. Ennusteessa öljyn keskihinnan on odotettu tänä vuonna olevan 26 prosenttia korkeampi kuin viime vuonna. Tämä nostaa suoraan polttoaineiden hintoja, ja heijastuu jossain määrin myös muihin kuluttajahintoihin, kuten tuoreruokaan. Ennusteessa oletetaan kuitenkin, että kriisi jää lyhytaikaiseksi, eikä öljyn hinnannousu välity sen vuoksi laaja-alaisesti muihin kuluttajahintoihin. Pohjainflaatio pysyttelee tänä vuonna 1,7 prosentissa, ja nousee ensi vuonna maltillisesti 2 prosenttiin. Riskinä on kriisin pitkittyminen, jolloin välittyminen muihin hintoihin nostaisi inflaatiota selvästi ennustettua enemmän.

Vielä ennen Lähi-idän kriisiä hintapaineet olivat hyvin maltilliset. Erityisesti palveluissa hintojen nousu oli hidastunut suurimpien arvonlisäveron muutosten vaikutusten poistuessa vertailusta, terveyspalveluiden hintojen nousun hidastuessa ja kysynnän pysyessä heikkona. Myös tavaroissa hintojen nousu oli hyvin maltillista ja tuontihinnat laskussa muun muassa vahvan euron vuoksi. Suomessa olikin tammi-helmikuussa koko euroalueen hitain pohjainflaatio. Lisäksi jalostettujen elintarvikkeiden hintojen nousu hidastui jo loppuvuodesta, ja oli alkuvuonna hyvin lähellä pitkän ajan keskiarvoa. Myös ruoan maailmanmarkkinahinnat olivat kääntyneet laskuun. Sähkö oli kallista alkuvuonna kylmän sään vuoksi, mikä käänsi energian vaikutuksen inflaatiota kiihdyttäväksi jo ennen Lähi-idän kriisin alkua. Tämä nosti myös tuoreruoan hintaa. Talven hintapiikit eivät kuitenkaan nostaneet odotuksia sähkön hinnan tulevasta kehityksestä.

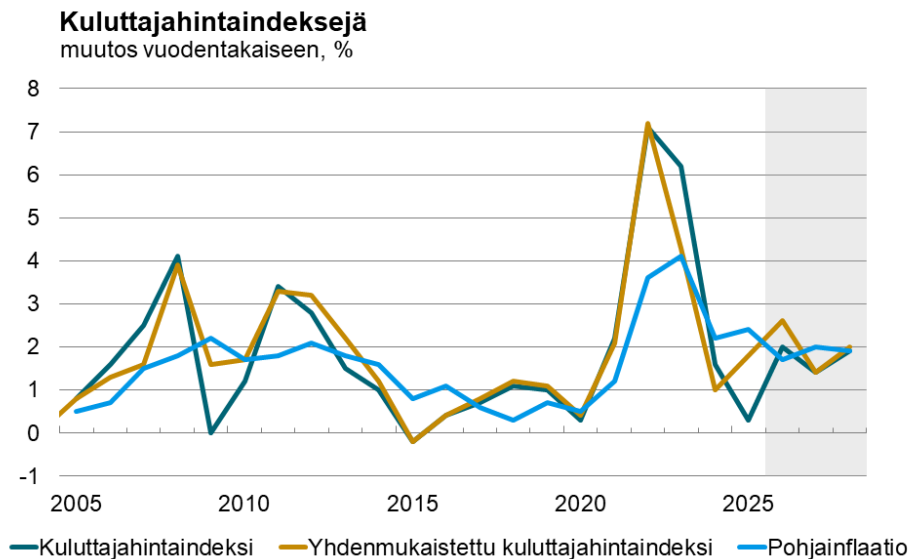

Eri inflaatiomittarit antoivat vielä alkuvuonna hintojen noususta erilaisen kuvan, mutta ero tasoittuu kuluvan vuoden aikana. Kuluttajahintaindeksin (KHI) vuosimuutos oli tammi-helmikuussa keskimäärin vain 0,2 prosenttia, kun samaan aikaan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukaan hinnat ovat nousseet vuodessa 1,4 prosenttia. Eroa selittää pitkälti asunto- ja kulutusluottojen korkojen laskeva vaikutus. Korot sisältyvät KHI:hin mutta eivät YKHI:iin. Kuluvan vuoden aikana tämä KHI:ta hidastava vaikutus poistuu vähitellen lyhyiden markkinakorkojen laskun pysähtytyä viime vuonna ja noustua maaliskuussa Lähi-idän kriisin seurauksena. KHI nousee kuluvana vuonna energian hintojen lisäksi siis myös siksi, etteivät korot enää hidasta inflaatiota.

Ennustejakson alkupäässä inflaatiota ylläpitää erityisesti energian kallistuminen, mutta jo ensi vuonna energian hintojen lasku hidastaa inflaatiota. Öljyn hinnan odotetaan vuonna 2027 laskevan 12 prosenttia ja vuonna 2028 vielä 8 prosenttia. Vuonna 2028 polttoaineiden hintojen laskua hidastavat jakeluelvoitteen nousu ja päästökaupan laajentuminen (ETS2). Suomen sähkön futuurihinnoissa ei ole tapahtunut suurta nousua, vaikka Euroopassa maakaasun hinnat ovat nousseet, joten vaikutus inflaatioon jää tältä osin pieneksi.

Tavaroiden hintojen nousun odotetaan jatkuvan hyvin kohtuullisena, joskaan niiden ei odoteta palaavan aiemmalle laskevalle trendille. Palveluiden tuottajahintojen nousu on hidastunut pandemiaa edeltäviin mataliin lukemiin. Työehtosopimusneuvotteluissa aiemmin saavutettu palkankorotusten yleinen linja ja vähitellen kasvava kysyntä ylläpitävät kuitenkin palveluhintojen nousua ennustejaksolla.

Vuonna 2026 KHI:lla mitattu inflaatio on keskimäärin 2,0 prosenttia, vuonna 2027 1,4 prosenttia ja vuonna 2028 1,9 prosenttia. Kuluvana vuonna inflaatiota nostaa energian hintojen nousu ja omistusasumisen negatiivisen vaikutuksen poistuminen korkojen laskun pysähtytyä. Sen sijaan YKHI:llä mitattu inflaatio nousee 2,6 prosenttiin. Ensi vuonna energian hintojen laskiessa tämän vuoden korkealta tasolta inflaatio hidastuu, mutta pohjainflaatio kiihtyy hieman edellisvuoden energiahintojen nousun välittyessä maltillisesti muihin hintoihin.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Riskit inflaation suhteen painottuvat ylöspäin Lähi-idän kriisin vuoksi. Jos energian hinnat nousevat enemmän ja pidempiaikaisesti kuin ennusteessa on oletettu, välittyy se laajemmin muihin hyödykkeisiin. Myös esimerkiksi lannoitteiden maailmanmarkkinahinnat ovat nousseet, mikä pitkittyessään nostaa elintarvikkeiden hintoja. Öljy on edenneestä vihreästä siirtymästä huolimatta edelleen keskeinen raaka-aine ja välituote monille aloille. Kun energian hinta nousee, yritysten

tuotantokustannukset kasvavat, mikä siirtyy vähitellen lopputuotteiden hintoihin. Nopeimmin ne siirtyvät kuljetusten ja maatalouden hintoihin, hitaimmin tavaroiden ja palveluiden.

Muuten riskit ovat pikemminkin alasuuntaisia. Yhdysvaltojen kauppapolitiikan käänteiden jyrkentyminen entisestään, puolustusmenojen kasvattaminen Euroopassa ja Ukrainan uudelleenrakentaminen voivat toki nostaa hintoja, mutta suuri epävarmuus on toistaiseksi heikentänyt kysyntää ja hillinnyt inflaatiota. Kotimaassa riskit ovat alasuuntaisia. Kysyntää hillitsee edelleen heikko työllisyystilanne. Lisäksi kuluttajien käsitys inflaatiosta eroaa selvästi toteutuneesta inflaatiosta, mikä hillitsee kysyntää. Jos tilanne jatkuu, voi kysyntä jatkossakin vähentyä odotettua enemmän, millä olisi hintojen nousua hidastava vaikutus. Pidemmällä aikavälillä on mahdollista, että globalisaation hidastuminen edelleen, tuotantoketjujen kriisivarmuuden parantaminen, sekä ilmastonmuutoksen torjunta ja sen vaikutukset nostavat hintoja totuttua enemmän.

Taulukko 8. Hintaindeksejä

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Vientihinnat ¹	-2,7	-0,7	3,0	1,3	1,5
Tuontihinnat ¹	-1,0	-1,2	3,1	1,0	1,6
Kuluttajahintaindeksi	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	1,0	1,8	2,6	1,4	2,0
Pohjainflaatio ²	2,2	2,4	1,7	2,0	1,9
Verollinen kotimarkkinoiden perushintaindeksi	-1,2	-0,4	2,6	1,1	2,0
Rakennuskustannusindeksi	0,0	0,9	1,3	1,0	1,7

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan.

² Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, ilman energiaa ja elintarvikkeita.

1.4 Palkat ja tulot

1.4.1 Palkat

Palkkojen nousuvauhti nopeutuu tänä vuonna työehtosopimusten seurauksena. Reaalipalkkojen odotetaan saavuttavan vuoden 2021 tason vuonna 2027, mutta reaalin palkkasumma saavutti vuoden 2021 tason viime vuonna.

Nimellisansiot lisääntyivät vuonna 2025 vajaat puoli prosenttiyksikköä hitaammin kuin edellisellä vuonna, 3,0 prosenttia. Tämä oli seurausta edellisvuotta pienemmistä sopimuspalkoista. Sopimuspalkkojen nousuvauhti hidastui saman verran kuin ansiotasoindeksi eli palkkaliikumukset säilyivät koko talouden tasolla noin puolessa prosentissa. Tulospalkkioiden muutos ei juuri heikentänyt ansioiden kasvua, toisin kuin vielä edellisellä vuotena.

Ansioiden nousuvauhti oli viime vuonna nopeinta erällä julkisen hallinnon sektoreilla, erityisesti hyvinvointialueilla, jossa ansiot nousivat 6,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Muussa paikallishallinnossa ansioiden nousuvauhti oli suurin piirtein sama kuin koko taloudessa keskimäärin. Sen alle jäi puolestaan yksityisen sektorin ansioiden nousu, joka oli 2,8 prosenttia sekä valtionhallinnon ansioiden nousu, joka oli 2,0 prosenttia. Erot johtuvat osin sopimuskorotusten ajoituksesta ja toisaalta paikallishallinnon palkkarakenneohjelmasta. Ansiot nousivat julkisen sektorin lisäksi keskimääräistä nopeammin myös metsäteollisuudessa, tukku- ja vähittäiskaupan sekä kuljetuksen alalla kuten myös seurakunnissa. Vastaavasti keskimääräisen ansioiden nousun alle jäätiin rakennusalalla, metalliteollisuudessa sekä majoitus- ja ravitsemispalveluissa, informaatio- ja viestinnän palvelualoilla sekä rahoituksessa ja kiinteistö- sekä viihdealalla.

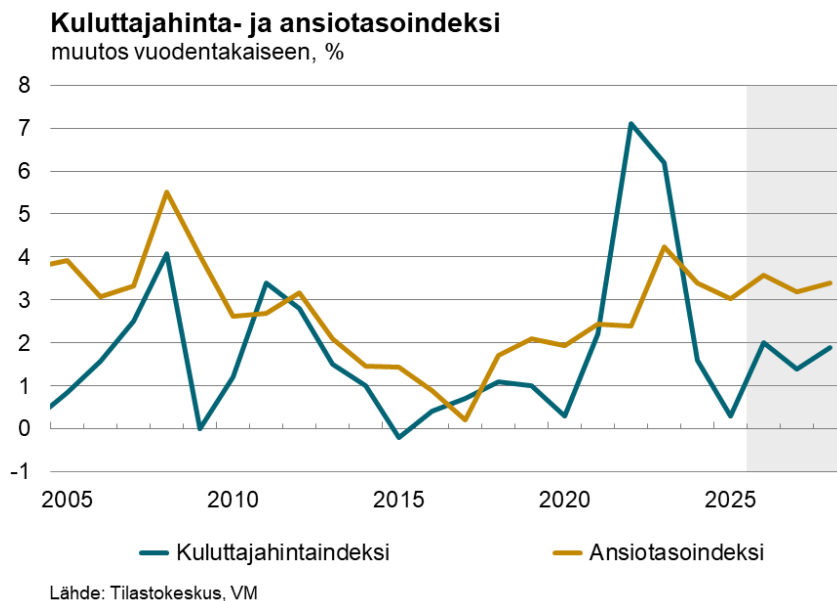
Voimassa olevat työehtosopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden mittaisia, joista viimeinen vuosi eli ensi vuoden työehdot on mahdollista irtisanoa. Tästä muodostaa poikkeuksen paikallishallinnon sopimus, jonka kesto on pidempi. Sopimuskorotusten yhteenlaskettu kustannusvaikutus on viime vuosi huomioiden keskimäärin noin 2½ prosenttia vuodessa, ja suurimmat korotukset ajoittuvat monilla aloilla vuodelle 2026. Poikkeuksena on kaupan ala, jolla suurimmat korotukset ajoittuivat jo viime vuodelle. Vuonna 2026 paikallishallinnon palkankorotusten vaikutus pienenee suhteessa viime vuoteen. Palkkaliikumukset ovat viime vuosina olleet

keskimäärin noin 0,4 prosenttia vuodessa, ja saman tason odotetaan säilyvän jatkossakin. Näiden tekijöiden seurauksena nimellisansiot kasvavat tänä vuonna keskimäärin 3,6 prosenttia koko taloudessa.

Muilla sektoreilla kuin paikallishallinnossa sopimuskorotukset pienenevät vuonna 2027, jolloin ansiotason nousuvauhti hidastuu keskimäärin alle kolmeen prosenttiin. Vuodelle 2028 ei vielä juurikaan ole yksityisen sektorin työehtosopimuksia. Tyyppillisesti uusien sopimuskausien ensimmäisen vuoden sopimuskorotukset ovat edeltävää vuotta suurempia, kuten ennusteessa oletetaan vuodelle 2028. Paikallishallinnon sovitut sopimukset tuottavat yli kolmen prosentin korotuksia, joten koko talouden sopimuspalkkojen nousuvauhdin odotetaan olevan noin kolme prosenttia. Keskimääräinen 0,4 prosentin liukuma huomioiden nimellisansioiden oletetaan nousevan noin 3½ prosenttia vuonna 2028.

Vuosina 2021–2023 reaali-palkat laskivat yhteensä 6,6 prosenttia. Viime vuonna reaali-ansiot kasvoivat jo toisena vuonna peräkkäin, kun nimellispalkkojen nousuvauhti ylitti inflaation. Vaikka palkkojen nousu kiihtyy ja inflaatio pysyy kohtuullisena lähivuosina, reaali-palkkojen vuoden 2021 tasoa ei saavuteta vielä vuonna 2026. Vasta vuonna 2027 reaali-palkkojen arvioidaan palautuvan vuoden 2021 tasolle. Jos huomioidaan työllisyyden kehitys, reaalin koko talouden palkkasumma saavutti vuoden 2021 tason viime vuonna, sillä se supistui vuodesta 2021 vuoteen 2023 1,7 prosenttia.

Palkkasummaan vaikuttavat nimellisansioiden kasvun lisäksi työllisyyden yleinen kehitys ja palkansaajien kohdentuminen eri toimialoille. Vuonna 2026 työllisyys heikkenee, joten palkkasumma kasvaa noin kolme ja puoli prosenttia. Vuonna 2027 sekä ansioiden nousun että työllisyyden paranemisen seurauksena palkkasumma kasvaa runsaat neljä prosenttia samoin kuin vuonna 2028.

Taulukko 9. Palkansaajien ansiotasoindeksi ja työkustannukset tuoteyksikköä kohti

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Muutos, %					
Sopimuspalkkaindeksi	2,7	2,5	3,2	2,8	3,0
Palkkojen liukuminen yms. tekijät	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4
Ansiotasoindeksi	3,4	3,0	3,6	3,2	3,4
Reaalinen ansiotasoa ¹	1,8	2,7	1,6	1,8	1,5
Palkkasumma	2,0	1,6	3,6	4,2	4,1
Keskiansiot ²	2,5	3,0	3,8	3,5	3,4
Työkustannukset tuoteyksikköä kohti koko kansantaloudessa ³	0,8	1,9	3,0	2,4	2,3

¹ Ansiotasoindeksi jaettuna kuluttajahintaindeksillä.

² Laskettu jakamalla koko kansantalouden palkkasumma palkansaajien tehdyillä työtunneilla. Lukuihin vaikuttavat kansantalouden rakennemuutokset.

³ Palkansaajakorvaukset jaettuna bruttoarvonlisäyksen volyyymilla perushintaan.

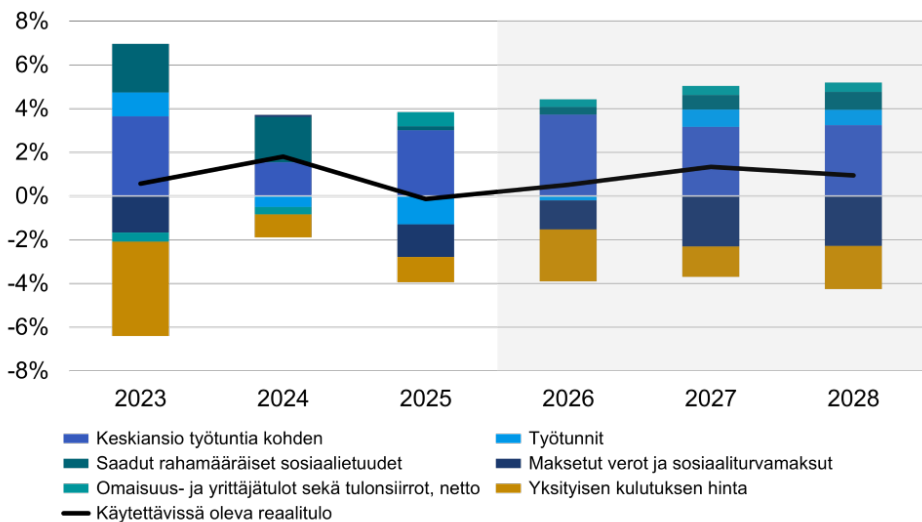
1.4.2 Kotitalouksien tulot

Kotitalouksien yhteenlaskettu ostovoima kasvaa hitaasti vuonna 2026 heikona jatkuvan työllisyystilanteen ja polttoaineiden hintojen nousun takia, vaikka ansiotuloverotuksen aleneminen hieman nostaakin käytettävissä olevia tuloja. Vuonna 2027 ostovoiman arvioidaan paranevan reippaammin inflaation hidastumisen ja palkkasumman kasvun myötä.

Kotitalouksien yhteenlaskettua ostovoimaa mittaava käytettävissä oleva reaalityulo laski 0,1 prosenttia vuonna 2025. Ostovoimaa heikensi erityisesti työtuntien väheneminen. Arvonlisäverokantoihin tehdyt korotukset syyskuussa 2024 ja tammikuussa 2025 nostivat yksityisen kulutuksen hintoja ja vähensivät siten reaalityuloja.

Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo

muutos ja osatekijöiden kasvuvaiikutukset, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalityulo¹

¹ Maksettujen verojen ja sosiaaliturvamaksujen kontribuutio sekä yksityisen kulutuksen hinta esitetään kuviossa vastakkaismerkkisinä, sillä niiden kasvu pienentää kotitalouksien käytettävissä olevaa reaalityuloa.

Vuonna 2026 ostovoiman ennustetaan kasvavan noin puoli prosenttia keskiansioiden kasvaessa kuluttajahintoja nopeammin. Työllisyyden ei odoteta enää merkittävästi laskevan, mutta Iranin sodan aiheuttama energiahintojen nousu jarruttaa ostovoiman kasvua. Ansiotuloverotuksen keventäminen nostaa käytettävissä olevia tuloja vuonna 2026, mutta toisaalta palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun nosto sekä ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden poisto heikentävät palkansaajien ostovoimaa. Sosiaalietuuksien kasvu on ennustejaksolla hidasta, johtuen työttömyys-, asumis-, opinto- ja lastenhoidon tukien jäädyttämisestä vuosien 2024-2027 aikana.

Vuonna 2027 käytettävissä olevan reaalityön ennustetaan kasvavan 1,3 prosenttia työllisyystilanteen parantuessa ja inflaation hidastuessa. Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset nostavat keskiansioita ja ostovoimaa. Omaisuustulojen arvioidaan myös kasvavan nettomääräisesti, sillä asuntolainojen keskikoron ei odoteta merkittävästi nousevan ennustejaksolla.

1.5 Kulutus

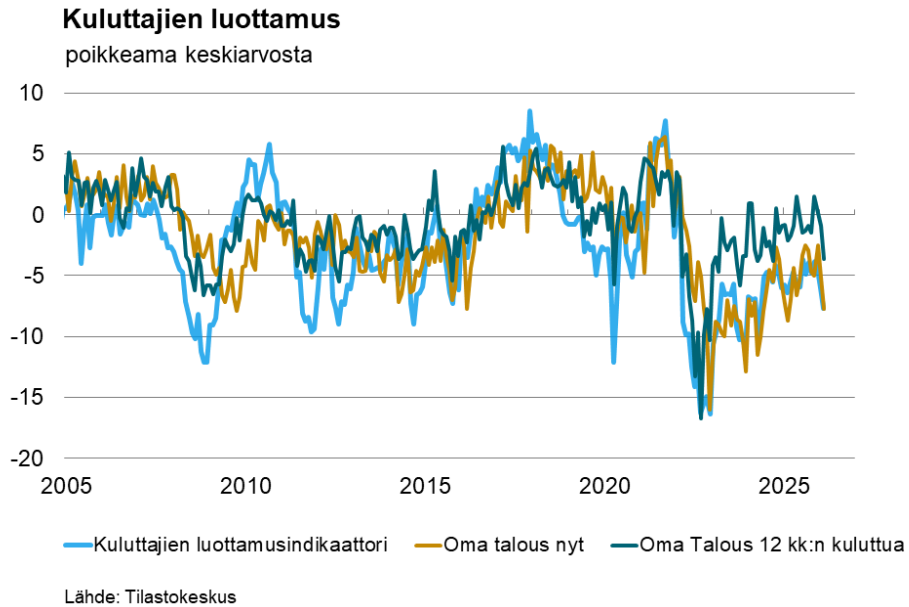
Heikko työllisyystilanne sekä geopolitiittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat painaneet kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Kuluttajien varovaisuuden ei odoteta hälvenevän kevään aikana, mistä johtuen yksityisen kulutuksen kasvu on aiemmin arvioitua hitaampaa vuonna 2026. Reaalitulojen kasvun myötä yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu vuosina 2027–2028 ja säästämisaste laskee vähitellen. Julkisen kulutuksen määrä supistuu vielä kuluvana vuonna, mutta kääntyy loivaan kasvuun vuodesta 2027 alkaen hallituksen sopeutustoimien pienentyessä.

Viime vuonna yksityinen kulutus väheni 0,2 prosenttia. Lyhytikäisten tavaroiden kulutus laski jo neljättä vuotta peräjälkeen, eikä palveluiden kulutukseen juuri kasvanut.

Yksityisen kulutuksen näkymät vuodelle 2026 ovat jälleen heikentyneet edelliseen ennusteeseen verrattuna ja kotitalouksien kulutuksen arvioidaan kasvavan 0,7 prosenttia tänä vuonna. Kuluttajien luottamus on alkuvuonna laskenut, ja Iranin sodan takia luottamus tuskin nousee lähikuukausina. Kuluttajien varovaisuutta lisäävät edelleen myös heikkona jatkuva työllisyystilanne ja julkisen talouden sopeutustoimet. Iranin sodan aiheuttama energiahintojen nousu hidastaa kotitalouksien reaalitulojen kasvua kuluvana vuonna, mutta ostovoiman arvioidaan silti kasvavan noin puoli prosenttia sopimuspalkkojen korotusten sekä ansiotuloverotuksen kevennyksen myötä.

Vuonna 2027 yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu työllisyystilanteen kohentuessa ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten nostaessa käytettävissä olevia tuloja. Säästämisasteen arvioidaan laskevan noin kolmen prosentin tasolle vuonna 2028 kulutuksen kasvaessa tuloja nopeammin.

Yksityisen kulutuksen hintojen arvioidaan nousevan 2,4 prosenttia vuonna 2025 Iranin sodan nostaessa energian hintoja. Hintojen nousun arvioidaan hidastuvan 1,4 prosenttiin vuonna 2027 energiahintojen laskiessa.

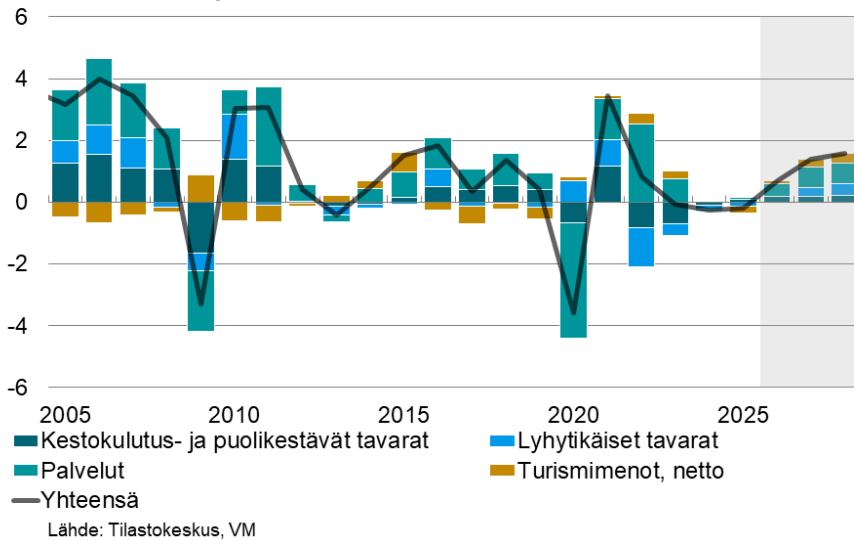

Kuluttajien luottamus laski helmikuussa selvästi sekä oman talouden että Suomen talouden osalta. Laskuun ovat voineet vaikuttaa muun muassa tammi-helmikuun korkeat sähkön hinnat.

Kuluttajien luottamusta on jo pitkään painanut suureksi koettu työttömyyden uhka. Myös julkisen talouden tehdyt ja tulevat sopeutustoimet ovat voineet heikentää kuluttajien luottamusta ja/tai lisätä säästämistä, sillä vaikka ylempien toimihenkilöiden ja yrittäjien luottamus on jo palautunut Venäjän hyökkäystä edeltävälle tasolle, on sosiaalietuuksia saavien ryhmien, kuten opiskelijoiden, eläkeläisten ja työntekijöiden luottamus puolestaan pysynyt keskimääräistä heikompana.

Kotitalouksien kulutusmenot

määrän muutos ja kasvuaikutukset, %

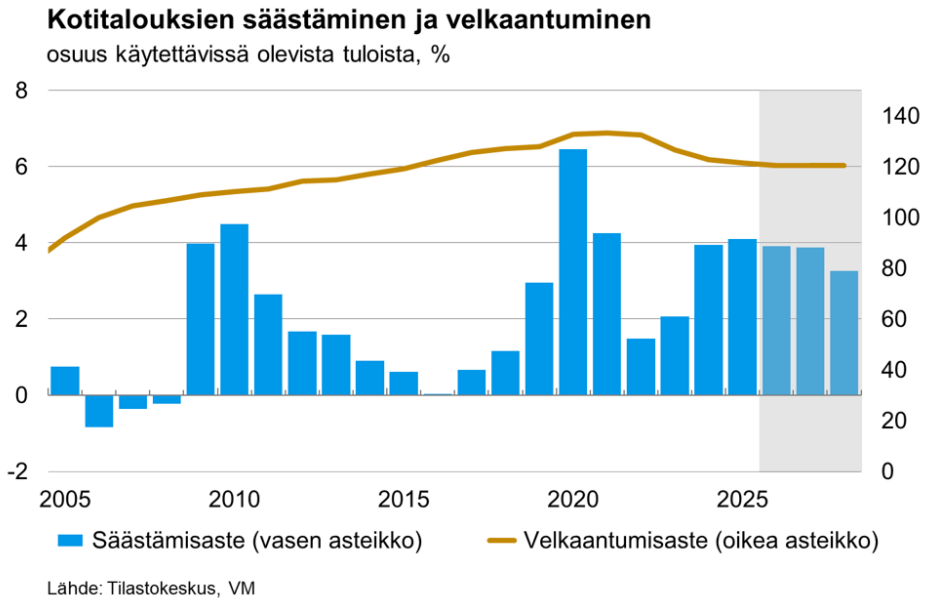

Kuluttajien luottamus -tilaston mukaan kuluttajien aiheet kestokulutustavaroitten ostamiseen ovat pysyneet keskimääräistä alempana alkuvuodesta. Henkilöautojen ensirekisteröinnit ovat pysyneet matalalla tasolla tammi-helmikuussa 2026, eikä käytettyjen autojen kauppakaan ole enää kasvanut. Toisaalta vähittäiskaupassa myynnin määrä on marras-tammikuussa ollut lievässä kasvussa. Kestokulutustavaroitten kulutuksen arvioidaan vuonna 2026 kasvavan noin prosentin, mistä suurin osa kuitenkin tulee kasvuperintönä viime vuodelta. Kestokulutustavaroitten kulutus suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin on viime vuosina laskenut matalammaksi kuin kertaakaan aiemmin 2000-luvun aikana.

Lyhytikäisten tavaroiden, kuten elintarvikkeiden, energian ja polttoaineiden kulutuksen volyyymi laski puoli prosenttia vuonna 2025. Iranin sodan arvioidaan nostavan energian hintoja selvästi tänä vuonna, minkä takia kotitalouksien polttoaineiden kulutus laskee, eikä lyhytikäisten tavaroiden kulutus kasva vuonna 2026.

Palveluiden kulutus kasvoi vain 0,1 prosenttia vuonna 2025. Palveluiden myynnin määrä on joului-tammikuussa ollut kasvussa majoitus- ja ravitsemistoiminnan sekä informaatio ja viestintäpalveluiden osalta. Reaalitulojen lievän nousun odotetaan

tänä vuonna näkyvän lähinnä palveluiden kulutuksessa, jonka arvioidaan kasvavan vajaan prosentin. Ensi vuonna palveluiden kulutuksen kasvu nopeutuu hieman työllisyyden ja reaalityulojen kasvun myötä.

Kotitalouksien nettosäästämisaste nousi 4,1 prosenttiin vuonna 2025. Säästäminen on samalla tasolla kuin finanssikriisin aikaan vuosina 2009–2010 tai toisena korona-vuonna 2021, joten kuluttajat selvästikin kokevat talouden olevan jonkinasteisessa kriisissä ja varautuvat työttömyyden uhkaa vastaan laittamalla aiempaa suuremman osa tuloistaan ”patjan alle”.

Iranin sodan takia geopoliittinen tilanne ja maailmantalous pysyvät epävakaina tänäkin vuonna, eikä säästämisasteen odoteta merkittävästi laskevan vuonna 2026. Suomessa julkisen talouden sopeutustoimet tulevat myös jatkumaan lähivuosina, mikä voi jarruttaa säästämisasteen laskua. Työllisyystilanteen parantuessa säästämisaste laskee vähitellen ennustejakson loppua kohden, vaikkakin sen arvioidaan edelleen jäävän keskimääräistä korkeammaksi.

Kotitalouksien velkaantumisaste laski 121,6 prosenttiin viime vuonna. Kotitalouksien nostamien uusien asuntolainojen arvo ei ole alkuvuonna kääntynyt kasvuun ja kotitalouksien lainakanta on pysynyt vakaana viimeisten 12 kuukauden ajan.

Velkaantumisasteen arvioidaan laskevan tänä vuonna noin 120 prosenttiin, kun lainankanta kasvaa käytettävissä olevien tuloja hitaammin. Velkaantumisasteen arvioidaan pysyvän noin 120 prosentin tasolla myös vuosina 2027–2028, lainakannan kasvaessa samaa tahtia käytettävissä olevien tulojen kanssa.

Julkinen kulutus supistui vuonna 2025 0,2 prosenttia mm. hallituksen sopeutustoimien vuoksi. Lisäksi kuntien ja hyvinvointialueiden omat toteuttamat sopeutustoimet hidastivat kulutusmenojen kasvua.

Vaikka väestön ikääntyminen lisää sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetta ja puolustukseen panostetaan aiempaa enemmän, julkisen kulutuksen kokonaismäärän arvioidaan supistuvan edelleen vuonna 2026 0,8 prosenttia. Menojen kasvua jarruttavat hallituksen säästötoimenpiteiden lisäksi paikallishallinnon omat sopeutustoimet. Kulutus kääntyy kuitenkin loivaan 0,2 prosentin kasvuun vuonna 2027 ja kiihtyy 0,7 prosenttiin vuonna 2028, kun sopeutustoimien vaikutus pienenee ja puolustusmenot kasvavat.

Julkisen kulutuksen arvo kasvaa ennustevuosina, sillä kulutuksen hinta nousee. Hinnan nousua vauhdittavat julkisten alojen palkankorotukset. Kunta- ja hyvinvointialan palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmat pitävät paikallishallinnon ansiokehityksen yleistä ansiokehitystä nopeampana lähivuosina. Lisäksi Lähi-idän kriisin aiheuttama energian hinnan nousu kiihdyttää inflaatiota, mikä lisää julkisen talouden kustannuspaineita.

Taulukko 10. Kulutus

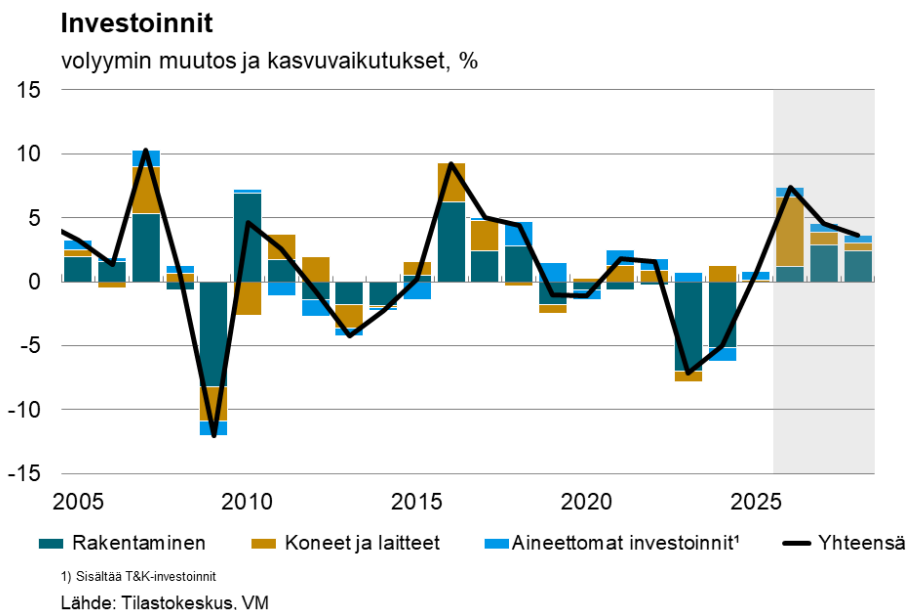
	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025
Volyymin muutos, %						
Yksityinen kulutus	-0,2	-0,2	0,7	1,4	1,6	100,0
kotitaloudet	-0,3	-0,2	0,7	1,4	1,6	96,0
kestokulutustavarat	-1,7	0,5	1,0	1,6	1,7	6,9
puolikestävät kulutustavarat	0,0	1,0	1,7	1,3	1,7	6,9
lyhytikäiset tavarat	-0,5	-0,5	0,0	1,2	1,7	28,8
palvelut	-0,1	0,1	0,9	1,5	1,5	53,4
voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulutus	1,8	-1,4	1,0	1,4	1,5	3,6
Julkinen kulutus	2,0	-0,2	-0,8	0,2	0,7	
Kulutus yhteensä	0,5	-0,2	0,2	1,0	1,3	
Muutos, %						
Yksityisen kulutuksen hinta	1,0	1,1	2,4	1,4	2,0	
Julkisen kulutuksen hinta	0,7	1,8	3,8	3,5	3,6	
Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo	2,9	1,0	2,9	2,7	2,9	
Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalitytö	1,8	-0,1	0,5	1,3	0,9	
Prosenttia						
Kulutuksen suhde bruttokansantuotteeseen (käyppiin hintoihin)	77,2	76,8	76,7	76,2	76,0	
Kotitalouksien säästämisaste	3,9	4,1	3,9	3,9	3,3	
Kotitalouksien velkaantumistas ¹	122,8	121,6	120,5	120,5	120,5	

¹ Kotitalouksien velat vuoden lopussa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin.

1.6 Investoinnit

Rakentaminen kääntyy varovaiseen kasvuun vuonna 2026 toimitilarakentamisen vetämänä, ja alan laajempi nousu käynnistyy asuntotuotannon elpymässä vuosina 2027–2028. Samaan aikaan investointeja vauhdittaa poikkeuksellinen kasvusysäys, kun F-35-hävittäjien toimitukset nostavat kone- ja laiteinvestoinnit yli 20 prosentin kasvuun. Näistä myönteisistä signaaleista huolimatta investointinäkymiä varjostaa yhä geopoliittisten kriisien ja korkokehityksen luoma merkittävä epävarmuus.

Kokonaisinvestointien ennakoitaan kasvavan vauhdikkaasti vuonna 2026 ja pysyvän reilussa kasvussa myös seuraavina vuosina. Ylivoimaisesti suurimmasta yksittäisestä kasvusysäyksestä vastaavat julkiset puolustusmenot. Rakennusalalla käännettä pitää yllä datakeskuksien ja huoltovarmuuden rakentaminen. Asuntorakentamisen ja infrasektorin selkeämpi toipuminen antaa odottaa itseään vuosiin 2027 ja 2028. Vaikka vihreä siirtymä, T&K-toiminnan vakaa vahvistuminen ja puolustushankinnat luovat vankan pohjan jatkovuosien kasvulle, laaja-alaisemman elpymisen tiellä on yhä hidasteita. Kuluttajien vaimea luottamus, korkotason epävakaisuus sekä geopoliittisten jännitteiden heijastusvaikutukset energian hintoihin pitävät markkinoiden epävarmuutta yllä koko ennustejakson ajan.

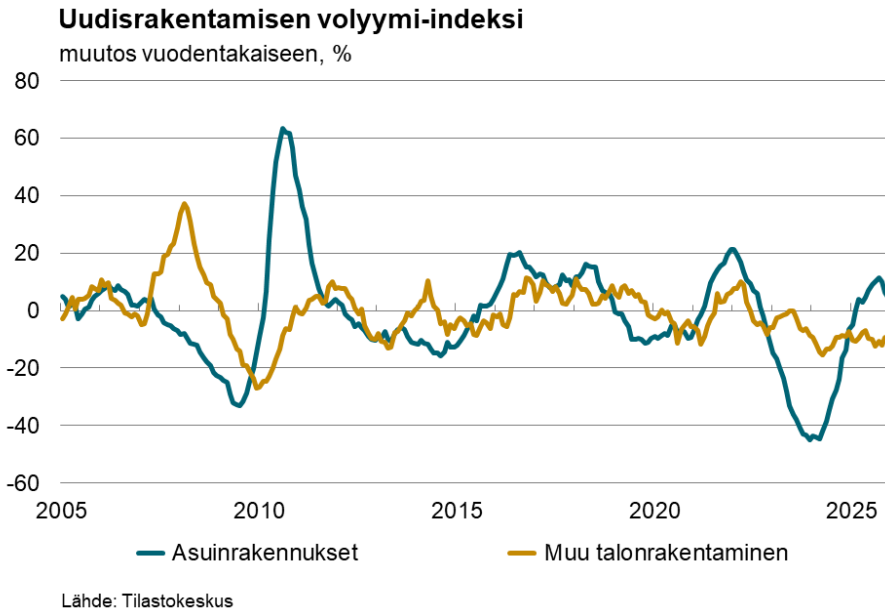

Vaikka rakentamisen kokonaisvolyymien muutos jäi vuonna 2025 vielä lievästi miinukselle, loppuvuoden indikaattoreissa oli havaittavissa varovaisia viitteitä käänteestä parempaan. Geopoliittiset riskit, kuten Lähi-idän kriisi, ja niistä johtuva energiahintojen nousu luovat elpymiselle yhä merkittävää epävarmuutta. Epävarmuuksista huolimatta rakentamisen odotetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026 ja jatkuvan voimakkaampana vuosina 2027 ja 2028. Vuoden 2026 kasvu tukeutuu vahvasti toimitilarakentamiseen. Asuntorakentamisen näkymät pysyvät lähiaikoina heikkoina.

Asuinrakennusinvestoinnit ovat vajonneet poikkeuksellisen alas. Asuntoaloitusten määrä on pudonnut yli 60 prosenttia vuoden 2021 huipuista vuoteen 2025 tultaessa. Uusien asuntojen osuus koko rakentamiseen käytetystä rahamäärästä on puolittunut vuoden 2022 22 prosentista 11 prosenttiin vuonna 2025. Tuotanto on painottunut pääosin valtion tukemaan tuotantoon, jonka osuus kerrostaloaloituksesta oli vuonna 2025 yli 65 prosenttia. Asuntomarkkinoiden elpymistä jarruttavat asuntojen ylitarjonta, myymättömien uusien asuntojen suuri varasto sekä uusien ja käytettyjen asuntojen suuri hintaero. Lisäksi kuluttajien luottamus on alhainen ja sitä nakertaa korkotason epävarmuus.

Käytettyjen asuntojen hintojen odotetaan laskevan edelleen jonkin verran vuonna 2026. Kysyntäperustaa tukee suurten kaupunkien väestönkasvu, mutta toisaalta asumistukiin tehdyt leikkaukset ovat hidastaneet uusien asuntokuntien syntymistä. Vaikka asuntoja aloitetaan kappalemääräisesti vähän, tuotannon volyyymia tukee asuntojen keskikoon suurentuminen. Nykyisin rakenteilla olevat ja valmistuvat asunnot ovat neliömääritään aiempia suurempia. Asuntojen uudisrakentamisen ennakoitaan kasvavan vuonna 2026 hieman edellisvuodesta, ja selkeämpää kasvua odotetaan vuosille 2027 ja 2028.

Muu talorakentaminen eli toimitilarakentaminen on toiminut koko rakentamisen veturina, eikä sen volyyymi ole vähentynyt läheskään yhtä voimakkaasti kuin asuinrakentamisen. Toimitilarakentamisen moottorina toimii erityisesti datakeskusten rakentamisen nopea vilkastuminen, mutta myös teollisuus- ja liikerakentaminen ovat kasvussa. Lisäksi Suomen Naton jäsenyys on kasvattanut puolustusvoimien ja -teollisuuden rakentamis- ja infrahankkeiden määrää.

Maa- ja vesirakentamisen volyymin ennakoidaan jäävän vuonna 2026 edellisvuoden tasolle. Nollakasvun taustalla vaikuttaa useita samanaikaisia jarruttavia tekijöitä. Yksi merkittävimmistä on maatuulivoiman rakentamisen selvä hidastuminen aiempien vuosien huipputasoilta. Lisäksi talonrakentamisen, ja erityisesti asuntotuotannon, pitkittynyt alavire heijastuu suoraan infrarakentamiseen. Kun uusia asuinalueita ei aloiteta, myös pohjarakentamisen sekä uuden kunnallistekniikan ja katuverkoston tarve on poikkeuksellisen vähäistä. Alan tilannetta rasittavat myös valtion ja kuntien tiukat säästötoimet, joiden myötä uusia väylä- ja infrahankkeita joudutaan lykkäämään. Lisäksi korkealle jämähtänyt kustannustaso syö julkisten tilaajien tilauksia teiden ylläpidossa ja päällystystöissä.

Parina seuraavana vuotena (2027–2028) maa- ja vesirakentamisen odotetaan kuitenkin kääntyvän jälleen hienoiseen kasvuun. Käännettä parempaan vetävät erityisesti energiasiirtymän edellyttämät suurinvestoinnit, kuten sähkökantaverkon mittavat vahvistamiset, teollisen mittaluokan aurinkovoimapaistot sekä kansallisen vetyinfrastruktuurin rakentamisen käynnistyminen. Lisäksi asuntorakentamisen ennakoitu asteittainen toipuminen alkaa viiveellä luoda uutta kysyntää perusrakentamiselle. Myös Naton jäsenyyden myötä kasvavat puolustushallinnon ja turvallisuusinfrastruktuurin tarpeet tukevat osaltaan alan maltillista kasvu-uraa.

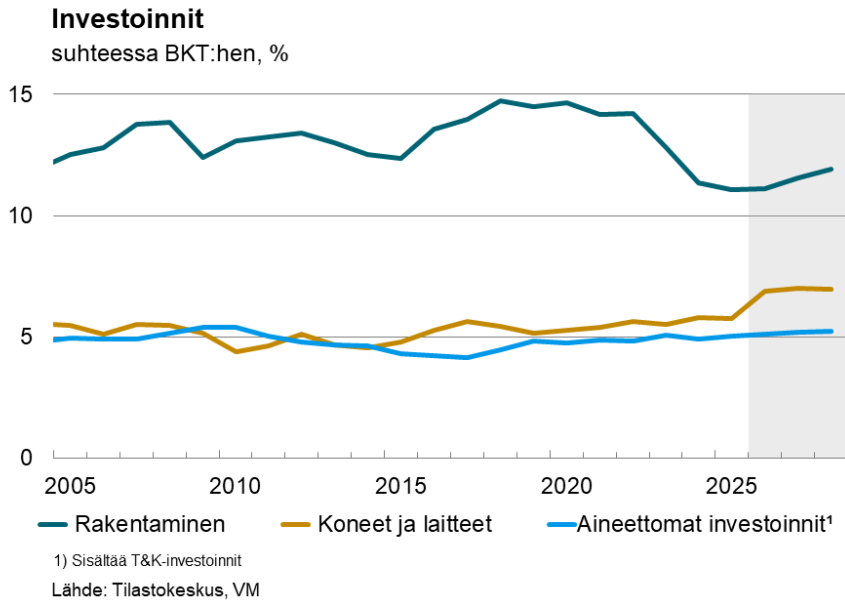
Energiasiirtymä ja muuttunut geopoliittinen toimintaympäristö vauhdittavat merkittävästi kone- ja laiteinvestointeja. Puhtaan ja toimitusvarman energian saatavuus on nostanut Suomen houkuttelevaksi kohteeksi uusille teollisille investoinneille. Kone- ja laiteinvestointien kokonaiskasvua hallitsevat lähivuosina kuitenkin julkiset puolustusmenot. Vuonna 2026 kasvun arvioidaan olevan peräti yli 20 prosenttia F-35-monitoimihävittäjien ensimmäisten toimitusten käynnistyessä. Tämän lisäksi investointeja tukevat voimakkaat panostukset vihreään siirtymään sekä muun muassa datakeskuksiin.

Aineettomien investointien, kuten tutkimus- ja kehitystoiminnan (T&K), kasvu jatkuu vakaalla uralla. Kehityksen taustalla vaikuttaa vahvasti Suomen strateginen tavoite nostaa T&K-menot neljään prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamista turvataan T&K-rahoituslailla, joka takaa julkisen rahoituksen pitkäjänteisen kasvun, sekä yrityksille suunnatulla T&K-verokannustimella ja EU-tason innovaatorahoituksella.

Julkiset investoinnit kasvoivat viime vuonna maltillisesti, runsaat kaksi prosenttia. Tänä vuonna investointien odotetaan kasvavan neljänneksen verran. Kasvun taustalla on suurien puolustushankintojen toimitusten odotettu alkaminen. Uusien monitoimihävittäjien sekä alustoimitukset pitävät julkisten investointien tasoa korkealla tasolla seuraavan viiden vuoden ajan. Lisäksi investointien korkeaan tasoon vaikuttaa yleinen puolustusmenojen kasvu, joista suuri osuus kohdistuu investointimenoihin. Myös T&K-menot kasvattavat julkisia investointeja vuoteen 2030 saakka.

Paikallishallinnon investointinäkömät vaihtelevat alueittain merkittävästi. Kasvukeskuksissa investointipaineet pysyvät korkeina, mikä ylläpitää kuntasektorin investointien määrää. Toisaalta kohonneet rahoituskustannukset ja kuntatalouden haasteet voivat hidastaa investointien toteutumista.

Julkisten investointien kehitykseen vaikuttavat keskeisesti hallituksen päätökset. Suurten hankkeiden ja toimitusten ajoitus voi aiheuttaa vaihtelua investointien määrässä ennustejakson aikana. Lisäksi puolustushankintojen jakautuminen investointeihin ja kulutukseen voi poiketa arvioidusta.

Taulukko 11. Kiinteät investoinnit pääomatavaratyypeittäin

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025
Volyymin muutos, %						
Talorakennukset	-9,5	-0,4	2,9	7,0	5,8	41,9
asuinrakennukset	-17,7	0,3	1,0	6,0	7,5	20,1
muut talorakennukset	1,1	-1,2	5,0	8,0	4,0	20,5
Maa- ja vesirakennukset	-8,9	1,6	0,0	1,0	1,0	9,5
Koneet ja laitteet	5,3	0,3	20,7	3,5	2,0	26,3
Aineettomat investoinnit ¹	-5,1	3,2	3,0	3,0	3,0	22,3
Yhteensä	-5,0	0,8	7,3	4,5	3,6	100,0
yksityiset	-8,2	0,4	2,3	7,0	4,6	79,9
julkiset	10,2	2,4	27,1	-3,2	0,2	20,1
Investointien hinta, yhteensä	0,3	-0,1	1,6	2,0	2,2	
Investointien osuus BKT:sta (käypiin hintoihin), %						
Kiinteät investoinnit	22,1	21,8	23,1	23,7	24,1	
yksityiset	17,6	17,4	17,5	18,4	18,9	
julkiset	4,4	4,5	5,5	5,3	5,2	

¹ Sisältää myös T&K-investoinnit.

1.7 Kotimainen tuotanto

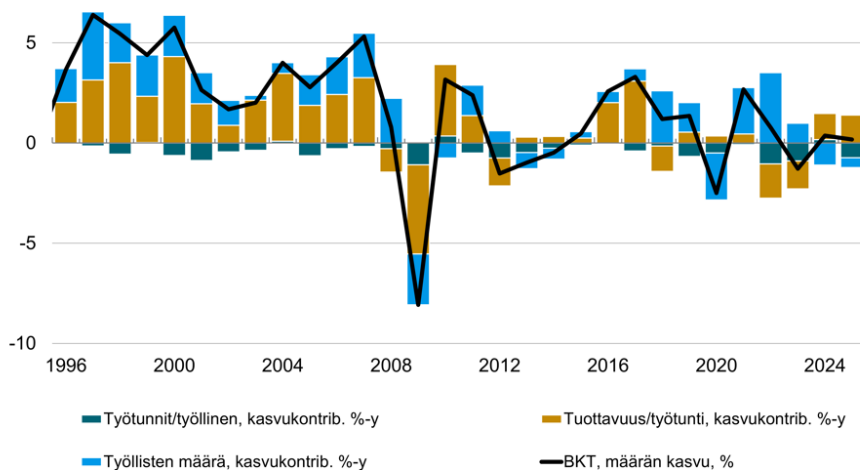
Kokonaistuotannon kasvu nopeutuu. Kiihtyminen on seurausta teollisuuden kasvun jatkumisesta ja erityisesti rakentamisen sekä palveluiden kohenevasta kehityksestä.

1.7.1 BKT ja tuottavuus

Koko talouden arvonlisäys kasvoi vuonna 2025 0,3 prosenttia. Alkutuotanto ja teollisuustuotanto lisääntyivät, kun taas palvelut ja rakentaminen supistuivat. Arvonlisäys kasvoi laaja-alaisesti niin alku- kuin teollisuustuotannon alatoimialoilla. Vuonna 2024 supistuneet metsä- ja metalliteollisuus kääntyivät myös kasvuun viime vuonna. Palvelualoilla laskua kertyi laajasti kaupan, kuljetuksen sekä rahoituksen ja vakuutuksen toimialoilla. Rakentamisen arvonlisäys on vähentynyt seitsemän vuoden ajan ja sen taso on runsaat 22 prosenttia pienempi kuin vuonna 2018.

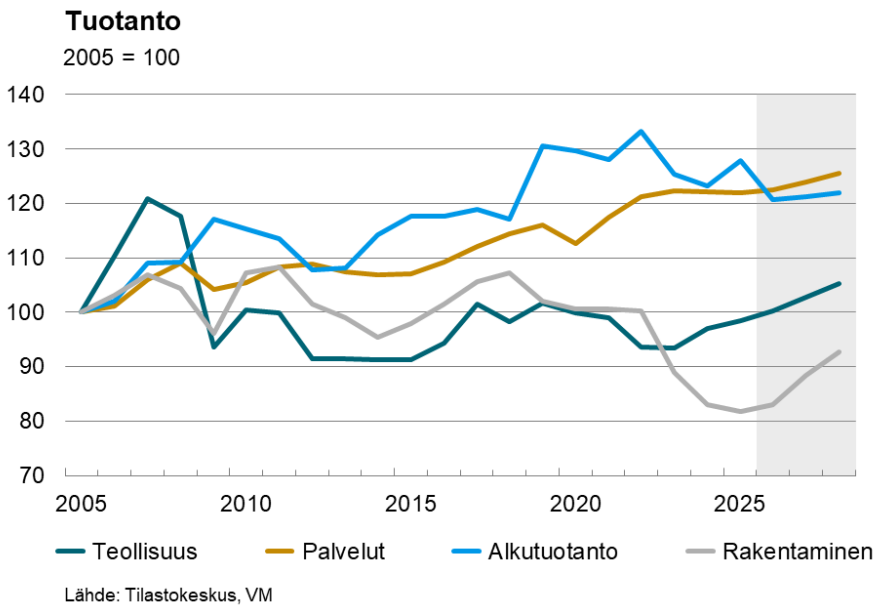
Talouden tuottavuuskehitys on ollut heikkoa viime vuosina. Vuosina 2021–2025 arvonlisäys työtuntia kohti koheni keskimäärin 0,3 prosenttia. Erityisesti rakentamisen ja teollisuuden aloilla tuottavuus keskimäärin heikkeni ja palvelualoilla hieman koheni. Vuosina 2026–2028 tuottavuuden arvioidaan kasvavan keskimäärin noin prosentin vuodessa, kun talouskasvu käynnistyy. Tuottavuuden odotetaan kohenevan kaikilla päätoimialoilla.

BKT:n kasvu jaettuna työllisiin, tunteihin ja tuottavuuteen

Lähde: Tilastokeskus

Kokonaistuotannon kasvunäkymät vuodelle 2026 ovat vaatimattomat, sillä Lähi-idän kriisi varjostaa maailmantalouden kehitystä ja Suomelle tärkeää vientikysyntää. Lisäksi kulutuskysyntä kotimaassa on vaikeaa. Kokonaisarvonlisäys kasvaa tänä vuonna noin puoli prosenttia. Teollisuustuotanto hyötyy tilauskannan elpymisestä. Muilla toimialoilla kysyntä on edelleen niin vaatimatonta, että kasvu jää tänä vuonna niukaksi.

Vuonna 2027 rakentaminen nousee keskeiseksi talouskasvun vauhdittajaksi, kun koheneva luottamus sekä patoutunut kysyntä lisäävät alan tuotantoa. Myös palvelujen tuotanto kasvaa nopeammin kulutuskysynnän ansiosta. Vuosina 2027–2028 kokonaistuotannon kasvuvauhdiksi arvioidaan lähes puolitoista prosenttia vuodessa, mikä on noin tuplasti enemmän kuin 2010-luvun keskimääräisen kasvuvauhti.

1.7.2 Toimialat

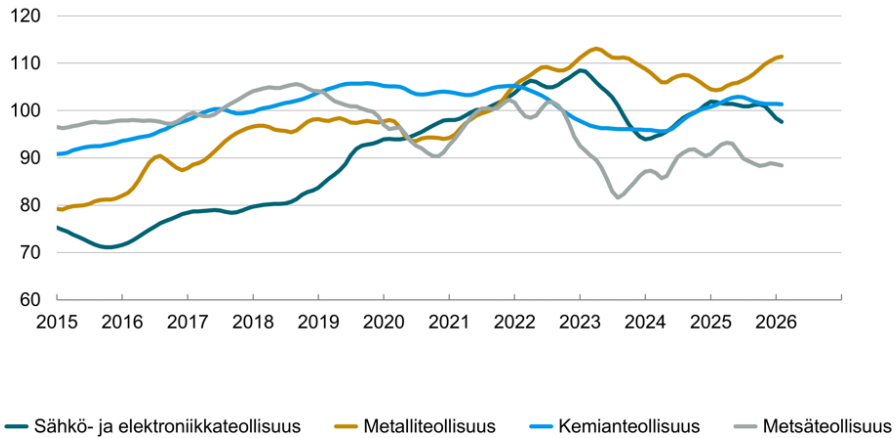
Arvonlisäyksen volyyymi kasvoi vuonna 2025 kaikilla tehdasteollisuuden toimialoilla. Erityisesti kemianteollisuus ja sähkö- ja elektroniikkateollisuus jatkoivat vahvaa kasvua. Myös metsäteollisuuden ja metalliteollisuuden arvonlisäyksen volyyymi kääntyivät kasvuun oltuaan edeltävinä vuosina laskussa. Vaikka alkuvuoden näkymät olivat positiiviset, Lähi-idän kriisi on laskenut kasvuennusteita. Koko teollisuuden arvonlisäyksen odotetaan kasvavan kuluvana vuonna 1,8 prosenttia, jonka jälkeen kasvu kiihtyy 2,4 prosenttiin vuosina 2027 ja 2028.

Teollisuuden liikevaihto kasvoi vuonna 2025 ulkomaisen kysynnän vetämänä. Vienti-liikevaihto kasvoi hyvin, mutta kotimaan liikevaihto jatkoi laskusuunnassa, joskin lasku oli enää varsin loivaa. Liikevaihto oli vuonna 2025 noin prosentin verran korkeampi kuin edellisvuonna. Erityisesti sähkö- ja elektroniikkateollisuuden liikevaihto jatkoi vahvaa kasvua, mutta myös metalliteollisuuden ja kemianteollisuuden kasvu oli hyvää. Metsäteollisuuden liikevaihto laski arvonlisäyksen volyymin kasvusta huolimatta.

Teollisuuden uudet tilaukset kasvoivat vuoden 2025 aikana. Loppuvuonna tilaukset kasvoivat voimakkaasti metalliteollisuudessa ja kemianteollisuudessa. Myös alkuvuosi 2026 on ollut metalliteollisuuden osalta vahvaa. Talven aikana Helsingin ja Rauman telakat ovat saaneet sisään jäänmurtajatilauksia. Teknologiateollisuuden maaliskuussa toteutetun TeknoBaro-kyselyn mukaan uusien tilausten kertymä ja tilauskannat ovat vahvistuneet.

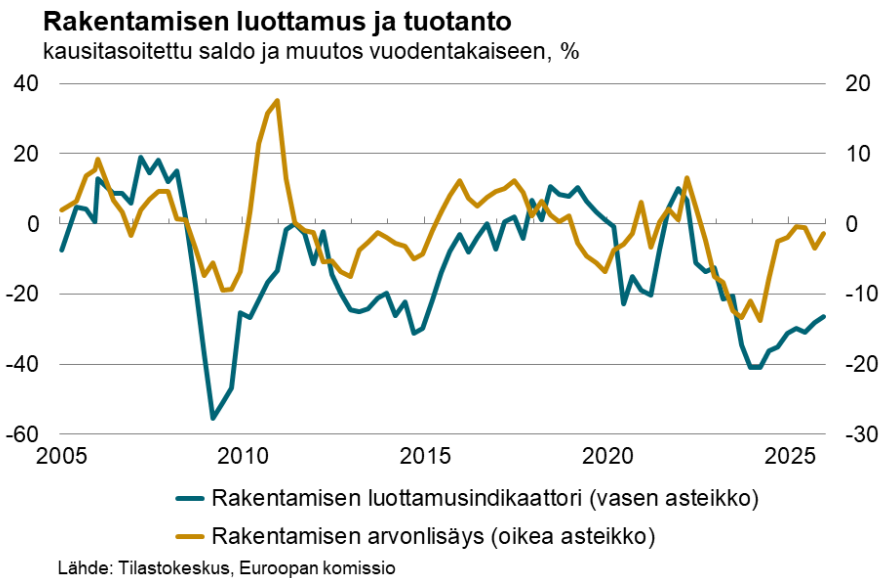
Teollisuustuotannon volyymi-indeksi toimialoittain

2021 = 100, trendi

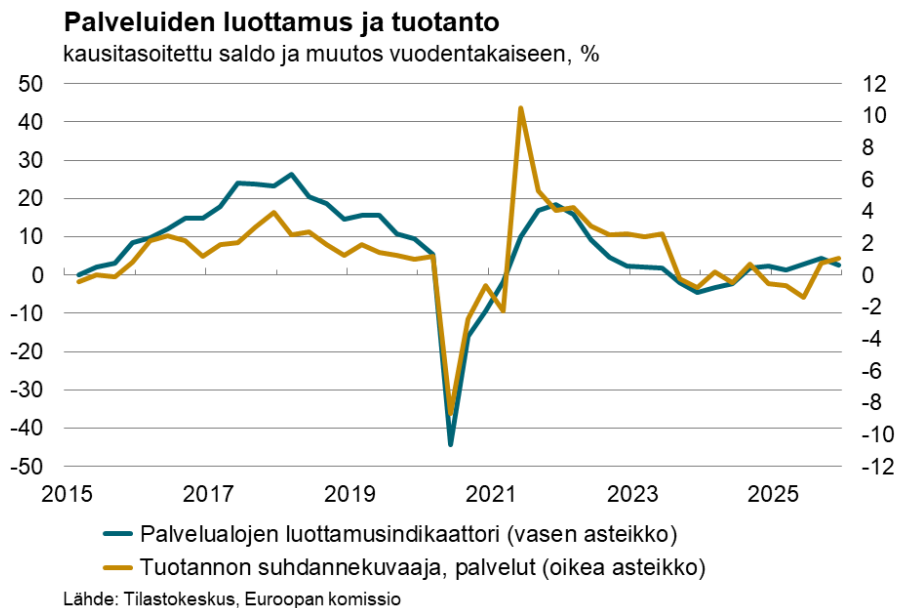

Lähde: Tilastokeskus

Rakentamisen suhdannekuopan pohja on ohitettu. Näkymiä varjostavat edelleen merkittävät epävarmuudet, tilanne on yhä selvästi normaalia heikompi ja toipuminen hidasta. Vuonna 2026 rakentamisen arvonlisäyksen ennakoidaan kasvavan vain maltillisesti, mutta kasvun odotetaan kiihtyvän ripeäksi seuraavina vuosina. Kehitystä tukevat erityisesti energiasiirtymän investoinnit, huoltovarmuuteen liittyvä rakentaminen sekä asuntorakentamisen elpyminen.

Kaupan toimialoilla arvonlisäyksen volyymi laski prosentoin vuonna 2025. Tammi-kuussa 2026 kaupan myynnin määrän trendi oli kuitenkin kääntynyt lievään kasvuun. Vähittäiskaupan luottamusindikaattori oli helmikuussa selvästi keskiarvonsa yläpuolella, mutta Iranin sota voi heikentää näkymiä kevään aikana.

Muissa yksityisissä palveluissa arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,7 prosenttia vuonna 2025. Palvelualojen luottamusindikaattori oli helmikuussa 2026 edelleen hieman keskimääräistä heikommalla tasolla (kuvassa näkyvän saldolukeman keskiarvo on 11), mutta kuitenkin nollan yläpuolella. Vuonna 2026 palveluiden arvonlisäyksen (ml. kauppa ja julkiset palvelut) arvioidaan kasvavan puoli prosenttia, kun julkisten palveluiden arvonlisäys laskee edelleen ja yksityisten palveluiden arvonlisäys kasvaa noin prosentin. Vuonna 2027 palvelut kasvavat noin prosentin, kun suhdante-tilanteen paraneminen teollisuudessa ja rakentamisessa lisää yksityisten palvelujen kysyntää.

Taulukko 12. Tuotanto toimialoittain

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	Osuus vuonna 2025 ¹
Volyymin muutos, %						
Teollisuus	3,8	1,6	1,8	2,4	2,4	20,4
Rakentaminen	-6,7	-1,5	1,5	6,4	5,0	5,7
Maa- ja metsätalous	-1,7	3,8	-5,7	0,5	0,6	2,8
Teollisuus ja rakentaminen	1,4	0,9	1,7	3,2	3,0	26,1
Palvelut	-0,1	-0,2	0,5	1,2	1,3	71,1
Tuotanto yhteensä perushintaan	0,3	0,2	0,6	1,7	1,7	100,0
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7	
Kansantalouden työn tuottavuus	1,2	1,4	0,9	1,0	1,1	

¹ Osuus käypähintaisesta tuotannosta perushintaan.

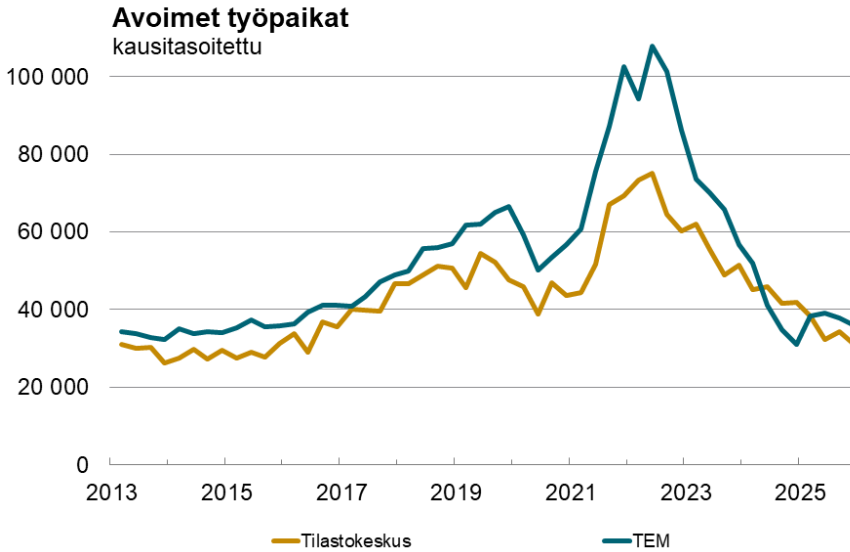
1.8 Työmarkkinat

Työmarkkinoiden käänne näyttää mahdolliselta ensi vuonna. Työttömyys jää rakenteellista tasoaan selvästi korkeammaksi vielä vuonna 2028.

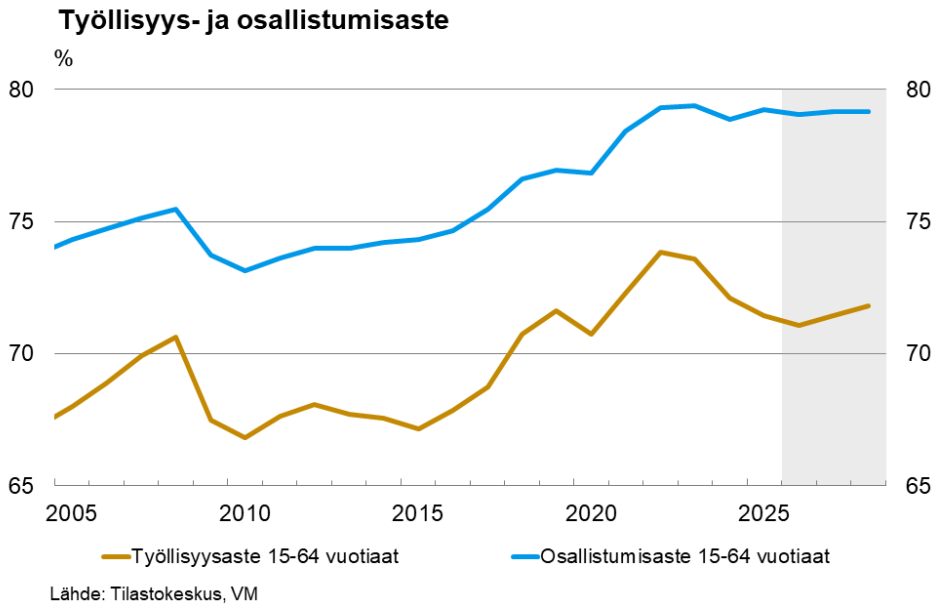
Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy yhä. Vuonna 2025 työllisten määrä väheni toista vuotta peräkkäin, tosin vain puolet siitä määrästä minkä edellisenä vuotena. Työttömien määrä sen sijaan lisääntyi samaa tahtia kuin edellisenä vuotena ja työttömyysaste nousi lähelle kymmentä prosenttia. Työvoiman ulkopuolisten määrän supistuttua työvoimaa on työmarkkinoilla nyt runsaasti ja osallistumisaste lähes historiansa korkeimmalla tasolla.

Runsaammin työllisyys supistui viime vuonna alkutuotannossa, metsä- ja kemianteollisuudessa ja kaupan sekä informaatio- ja viestinnän palvelualoilla. Toisaalta työllisten lukumäärä lisääntyi merkittävästi elintarviketeollisuudessa, logistiikka-, majoitus- ja ravitsemispalveluissa sekä kiinteistönhoidossa ja taiteen sekä viihteen alalla. Tehtyjen työtuntien määrä supistui yli tuplasti työllisten määrää enemmän, joten keskimääräinen työaika työllistä kohden väheni. Kehitykseen vaikutti osa-aikaisten palkansaajien määrän lisääntyminen ja kokoaikaisten vähentyminen.

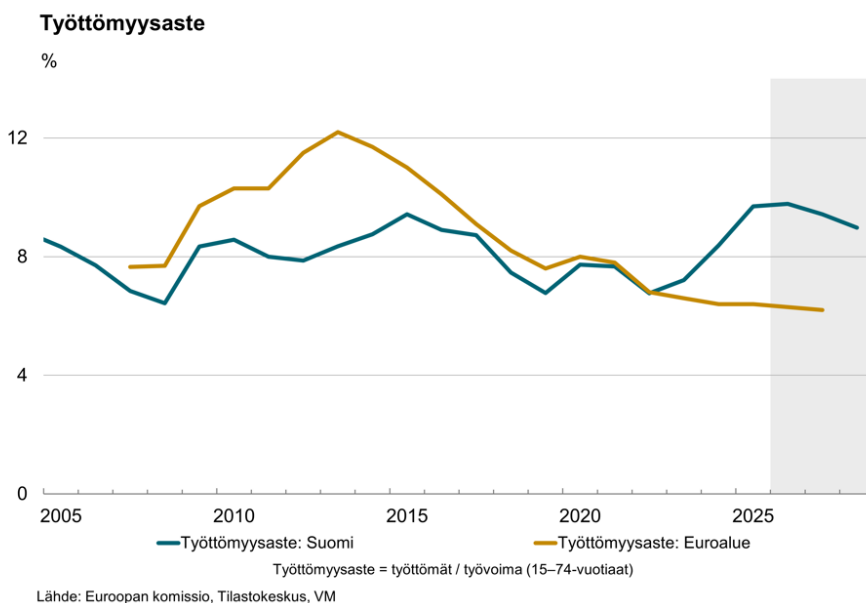
Työllisyysasteen trendi ikäluokassa 20–64-vuotiaat oli helmikuussa 75,8 prosenttia, sama kuin joulukuussa 2025. Vaimea talouskasvu ei tänä vuonna juurikaan lisää työvoiman kysyntää. Alkuvuoden heikko työllisten lukumäärän kehitys ja avoimien työpaikkojen määrän jatkuva lasku viittaavat työllisyyden heikon kehityksen jatkuvan. Yksityisen sektorin työllistämisaikomukset eivät ole vielä laajasti kohentuneet, vaikka teollisuudessa selkeää henkilöstön lisäämistarvetta näyttäisi jo olevan. Toisaalta teollisuuden uusien tilausten arvo supistui vuodenvaihteessa, joten teollisuuden työvoiman kysyntä tuskin lisääntyy vielä alkuvuonna merkittävästi. Palvelualoilla ja rakennustoiminnassa työllistämisaikomuksia on niukasti. Osa-aikaisten työsuhteiden määrän lisääntyessä työtunnit supistuvat työllisten lukumäärää runsaammin. Maahanmuutto tukee osaltaan työvoiman tarjontaa. Työvoiman määrän kasvu taas lisää työttömien lukumäärää. Työllisten määrä supistuu tänä vuonna keskimäärin 0,1 prosenttia.

Vuosina 2027–2028 talous kasvaa nopeammin, ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin vajaan prosentin. Kasvu on laaja-alaista, ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Työllisyysaste (20–64-vuotiaat) nousee noin 76½ prosenttiin, jääden silti selvästi vuoden 2022 78,1 prosentin huipputasoa matalammaksi. Työllisyyttä edistää myös työikäisen väestön kasvu, joka johtuu erityisesti maahanmuutosta: 20–64-vuotiaita arvioidaan olevan vuonna 2028 noin 28 000 enemmän kuin vuonna 2025.

Työttömien lukumäärä lisääntyi viime vuonna yhä laaja-alaisesti ja runsaasti. Eri-tyisesti naisten työttömyys lisääntyi viidenneksen. Erityisen runsaasti lisääntyi 35–44-vuotiaiden työttömyys. Ammattiryhmissä työttömyyden kasvu kosketti erityisesti erityisasiantuntijoita sekä palvelu- ja myyntiammateissa toimivia. Alkutuo-
tantaammateissa työttömyys supistui.

Työttömyysasteen trendi nousi helmikuussa 10,5 prosenttiin eli hieman suuremmaksi kuin viime vuoden lopussa. Alkuvuonna miesten työttömyys on lisääntynyt naisia enemmän, varsinkin nuorten ja noin 50-vuotiaiden ikäryhmissä. Vuonna 2026 työttömyys kasvaa edelleen, sillä työllisten määrä vähenee. Erityisesti julkisen palvelusektorin säästötarpeet hidastavat työllisyyden kohenemista ja osaltaan kasvattavat työttömyyttä. Työttömyysaste nouseekin keskimäärin lähes kymmeneen prosenttiin. Vuosina 2027–2028 talouden pirstyminen auttaa vähentämään työttömyyttä, kun työvoiman kysyntä lisääntyy, mutta ammattitaitoiseen työvoimaan kohdistuvat korkeammat osaamisvaatimukset hidastavat tätä kehitystä. Vuonna 2028 työttömyysaste jää yhä yhdeksään prosenttiin, selvästi Suomen rakenteellisen työttömyyden tuona vuonna noin kahdeksaksi prosentiksi arvioitua tasoa korkeammalle.

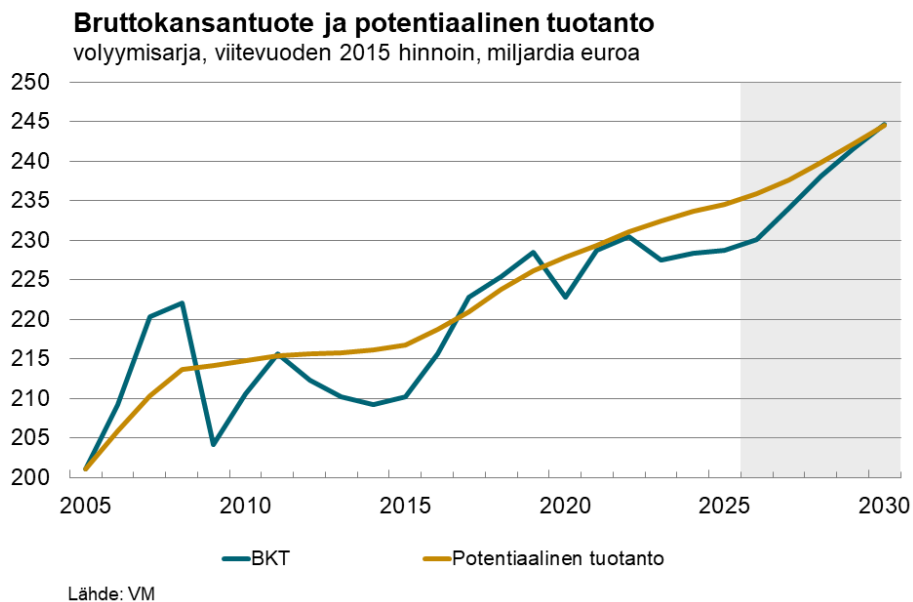
Taulukko 13. Työvoimatase

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
1 000 henkeä keskimäärin vuodessa					
Työikäinen väestö (15–74-vuotiaat)	4153	4167	4179	4187	4195
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	3473	3493	3506	3517	3524
Työvoima (15–74-vuotiaat)	2 841	2 868	2 867	2 880	2 885
Työlliset (15–74-vuotiaat)	2602	2590	2586	2608	2626
siitä 15–64-vuotiaat	2504	2495	2491	2513	2530
Työttömät (15–74-vuotiaat)	238	278	280	271	259
Määrän muutos, 1 000 henkeä					
Työikäinen väestö (15–64-vuotiaat)	31	20	13	11	7
Työlliset (15–64-vuotiaat)	-28	-9	-4	21	18
Prosenttia					
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat)	72,1	71,4	71,1	71,4	71,8
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat)	76,7	76,0	75,6	76,1	76,4
Työttömyysaste (15–74-vuotiaat)	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0
1 000 henkeä vuoden aikana					
Maahanmuutto, netto	47	35	35	33	30

1.9 Keskipitkän aikavälin näkymät 2029–2030

Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,5 prosenttia vuonna 2029 ja 1,3 prosenttia vuonna 2030. Työllisyysaste nousee 72,8 prosenttiin vuonna 2030. Bruttokansantuote kasvaa potentiaalista tuotantoa nopeammin tarkastelujaksolla.

Keskipitkän aikavälin kehitysarvio perustuu arviointiin potentiaalisen tuotannon kehityksestä, sillä sen ajatellaan määrittävän talouden kasvuedellytykset suhdanneperiodin jälkeen.¹ Potentiaalinen tuotanto viittaa talouden pitkän aikavälin kasvu-uraan eli kestävään, vakaan inflaation takaavaan tuotannon tasoon, joka on saavutettavissa talouden kapasiteetin ollessa normaalikäytössä.

¹ Valtiovarainministeriö käyttää potentiaalisen tuotannon ja tuotantokuilun arvioinnissa EU:n komission ja jäsenmaiden yhdessä kehittämää tuotantofunktiomenetelmää, jossa potentiaalisen tuotannon kasvu jaetaan arvioihin potentiaalisen työpanoksen, pääoman ja potentiaalisen kokonaistuottavuuden kehityksestä. Potentiaalinen tuotanto ja tuotantokuilu ovat havaitsemattomia muuttujia, joiden arviointiin liittyy epävarmuutta etenkin voimakkaan suhdannesyklin sekä tuotantorakenteen nopean muutoksen aikana.

Keskipitkällä aikavälillä Suomen talouden odotetaan kasvavan kohtalaisesti. Vuosina 2029 ja 2030 bruttokansantuotteen ennakoitaan kasvavan 1,5 ja 1,3 prosenttia vuodessa. Kasvua tukevat muun muassa yksityisten investointien vahva kehitys, jota vauhdittavat vihreän siirtymän edellyttämät panostukset. Myös erityisesti vuodelle 2029 kohdistetut puolustusmenojen lisäykset tukevat bruttokansantuotteen kasvua.²

Työllisyysasteen (15–64-vuotiaat) arvioidaan kohoavan 72,3 prosenttiin vuonna 2029 ja 72,8 prosenttiin vuonna 2030. Työllisyyden kehitykseen vaikuttavat sekä talouden suhdanne että hallituksen työllisyysuimet. Työttömyysasteen arvioidaan puolestaan laskevan maltillisesti ja työttömyyskuilun odotetaan sulkeutuvan vuonna 2030, jolloin työttömyysasteen ennakoitaan olevan 8,2 prosenttia. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan saavuttavan Euroopan keskuspankin 2 prosentin inflaatiotavoitteen jo vuonna 2029, ja pysyvän tällä tasolla myös vuonna 2030.

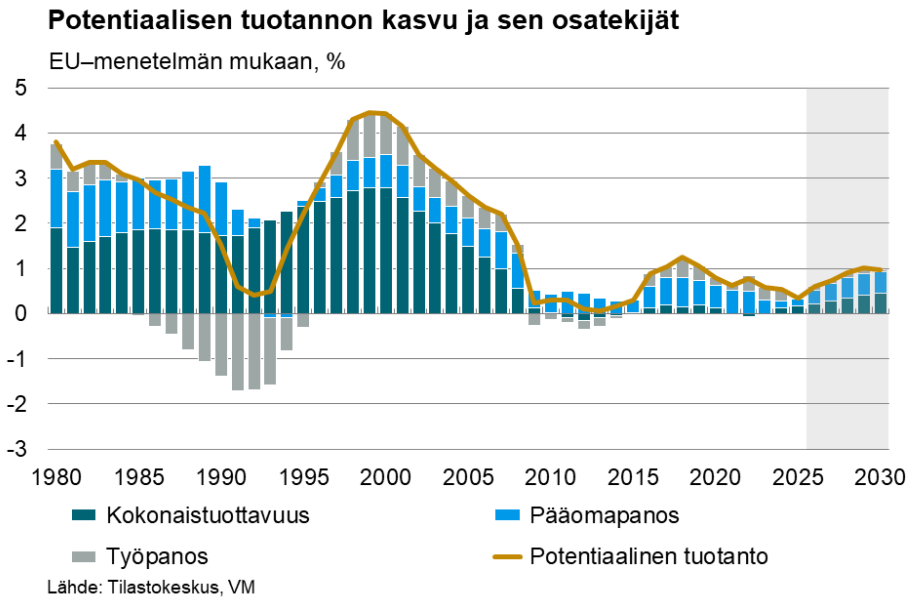
Vuosina 2026–2030 potentiaalisen tuotannon arvioidaan kasvavan keskimäärin 0,8 prosenttia vuodessa. Kasvu muodostuu työpanoksen, pääomakannan ja kokonaistuottavuuden kehityksistä. Työpanoksen vaikutuksen arvioidaan olevan keskimäärin 0,1 prosenttiyksikköä vuodessa. Työpanoksen kasvukontribuutiota heikentää työllistä kohden laskettujen työtuntien kasvuvaikutuksen jo pitkään jatkunut negatiivinen kehitys. Myös työikäisen väestön positiivinen kasvuvaikutus hiipuu tarkastelujakson lopulla.

Pääomakannan kehitys tukee potentiaalisen tuotannon kasvua keskimäärin 0,4 prosenttiyksikköä vuodessa vuosina 2026–2030. Pääomakannan kasvun merkitys on ollut koko 2000-luvun ajan melko vakaa.

Kolmantena kasvun lähteenä on kokonaistuottavuus, jonka kasvun ennakoitaan vahvistuvan tarkastelujakson lopulla verrattuna 2020-luvun alkuun. Kasvu jää kuitenkin vaatimattomaksi 2000-luvun alkuvuosiin verrattuna. Hidasta kehitystä

² Tyypillisesti bruttokansantuotteen kasvu määräytyy keskipitkällä aikavälillä potentiaalisen tuotannon kasvun perusteella. Lähtökohtana on sovittava bruttokansantuotteen kasvu niin, että tuotantokuilu umpeutuu tarkastelujakson lopulla. Tästä perusoletuksesta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli on selvää, että säännön noudattaminen tuottaisi epäuskottavia tuloksia. Tällöin tuotantokuilu voi tilanteen mukaan olla positiivinen tai negatiivinen.

selittävät muun muassa talouden rakennemuutos, jossa korkean tuottavuuden toimialojen supistuminen ja palveluvaltaistuminen ovat alentaneet kokonaistuottavuuden kasvuvauhtia. Sama kehitys on ollut nähtävissä myös muissa kehittyneissä talouksissa, mutta Suomessa tuottavuuden kasvu on ollut erityisen hidasta. Vuosina 2026–2030 kokonaistuottavuuden kasvun vaikutuksen arvioidaan olevan keskimäärin noin 0,3 prosenttiyksikköä vuodessa, kun se 2000-luvun alussa oli keskimäärin noin kaksi prosenttiyksikköä vuodessa.

Taulukko 14. Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT markkinahintaan, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	300	313	325	337
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2
Työllisyysaste, %	72,1	71,4	71,1	71,4	71,8	72,3	72,8
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-2,3	-2,5	-2,5	-1,5	-0,7	-0,3	0,0
Potentiaalisen tuotannon kasvu, % ¹	0,5	0,3	0,6	0,7	0,9	1,0	1,0

¹ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä.

Taulukko 15. Keskeisiä julkisen talouden lukuja keskipitkällä aikavälillä

Suhteessa BKT:hen, %	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
Julkisyhteisöjen rahoitusasema	-4,4	-3,4	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6	-4,4
Valtionhallinto	-3,7	-3,9	-5,2	-4,7	-5,2	-5,2	-5,0
Kuntahallinto	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2
Hyvinvointialueet	-0,6	0,0	0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3
Sosiaaliturvarahastot	0,3	0,7	0,9	0,6	1,1	1,2	1,2
Valtion ja paikallishallinnon rahoitusasema	-4,7	-4,2	-5,4	-5,3	-5,7	-5,7	-5,6
Rakenteellinen rahoitusasema	-3,0	-2,0	-3,1	-3,7	-4,2	-4,4	-4,4
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	91,2	92,8	94,7	97,0	99,3
Valtionvelka	61,4	66,9	69,4	71,2	73,5	76,0	78,4

Epäsuotuisamman kehityksen skenaario Lähi-idän kriisin vaikutuksista

Tässä laskelmassa esitetään skenaario, jossa Suomen talouskasvu pysähtyy vuonna 2026. Laskelman tavoitteena on havainnollistaa minkälainen kehityskulku kansainvälisessä taloudessa voisi johtaa Suomen BKT:n kasvun hidastumiseen nollaan ja miten se vaikuttaisi Suomen julkiseen talouteen. Reaalitalouden laskelma on tehty valtiovarainministeriön kansantalousosastolla kehitetyllä KOOMA-mallilla, johon kriisin vaikutukset on mallinnettu hinta-, korko- ja kysyntäshokkien avulla. Julkisen talouden reagointia skenaarion mukaiseen talouskehitykseen arvioidaan julkisen talouden skenaariomallin avulla.¹ Skenaariossa ei oleteta tehtävän uusia finanssipoliittisia päätöksiä. Julkisen sektorin tulot ja menot muuttuvat makrotaloudellisten muutosten mukaan ja automaattiset vakauttajat toimivat vapaasti.

Laskelmassa öljyn hinta nousee korkeammalle kuin VM:n kevään ennusteessa. VM:n ennusteessa oletetaan, että raakaöljyn dollarihinta barrelilta on vuonna 2026 keskimäärin vajaa 30 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2025. Vaihtoehdoisessa skenaariossa oletetaan, että kriisin vaikutukset voimistuvat vuonna 2026 suhteessa tähän perusuraan siten, että öljyn hinta on 30 prosenttia perusuran hintaa korkeampi, jolloin öljyn hinta barrelilta olisi keskimäärin noin 110 dollaria vuonna 2026. Kriisillä on pitkäkestoisia vaikutuksia hintaan, joten myös vuonna 2027 öljyn hinta on selkeästi perusuraa korkeammalla.

Öljyn ja muiden ulkomailta tuotujen raaka-aineiden hintoihin vaikuttavat shokit nostavat mallissa tuontisektorin hintoja. Lisäksi Suomen vientihinnat nousevat, jolloin ulkoinen kilpailukyky ei skenaariossa muutu. Korkeampi öljyn hinta sekä Lähi-idässä tuotettujen raaka-aineiden saatavuuden heikkeneminen välittyvät laajasti muihin hintoihin, mihin myös korkojen oletetaan reagoivan. Nimellinen korko nousee ensin 0,25 prosenttiyksikköä ja vuoden 2026 puolestavälistä

---

¹ Julkisen talouden skenaariomalli on valtiovarainministeriön kansantalousosastolla kehitetty julkisen talouden ennustemalli.

0,5 prosenttiyksikköä perusuraa korkeammalle, mikä hillitsee inflaatiota mutta myös heikentää talouden kasvua. Korko kuitenkin palautuu perusuraa vastaavalle tasolle vuonna 2028.

Kriisin vaikutukset leviävät Suomeen hintoihin kohdistuvien shokkien lisäksi myös kysyntäshokkien kautta, kun sekä kansainvälinen että kotimainen kysyntä heikkenevät. Maailmankaupan kasvu on laskelmassa 1,1 prosenttia perusura hitaampaa ensimmäisenä vuonna, jonka seurauksena kysyntä suomalaisille ulkomaankauppaan kytkeytyvien yritysten tuotteille vähenee. Voimakkain vaikutus laskelmassa onkin ulkomaankauppaan, mikä on tyypillistä Suomen kaltaiselle pienelle avotaloudelle. Laskelmassa on myös oletettu, että kuluttajien luottamus heikkenee vuoden 2026 aikana ja tämä vähentää kotimaista kulutusta.

Taulukossa 1 on yhteenveto skenaarion vaikutuksista verrattuna perusuraan, eli kevään 2026 VM:n kansantalousosaston ennusteeseen. Maailmantalouden häiriöiden vaikutuksesta Suomen BKT laskee 0,6 prosenttiyksikköä alhaisemmaksi kuin ennusteessa, eli vuonna 2026 BKT:n määrän kasvu pysähtyy. Hintashokkien seurauksena kotimaan lopputuotteet, kuten kulutustuotteet kallistuvat. Inflaatio kiihtyy 1 prosenttiyksikön suhteessa perusuraan, jolloin vuonna 2026 kuluttajahintaindeksin vuosimuutos on 3 prosenttia. Työllisyys laskee shokkien seurauksena ja työttömyysaste nousee 10,2 prosenttiin vuonna 2026. Vaikka öljyn hinta on laskusuunnassa vuonna 2027, suhteessa perusuraan hinta on korkeammalla tasolla, minkä seurauksena BKT:n kasvu on hitaampaa ja inflaatio nopeampaa kuin perusurassa.

Taulukko 1 Perusuran ja skenaarion muuttujia.

	Perusura					Skenario					Erotus				
	2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
Öljyn hinta keskimäärin, \$/barreli	85,6	75,4	69,3	69,3	69,3	111,0	103,3	83,3	75,0	71,7	25,5	27,9	14,0	5,7	2,3
Korko 3kk, %	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,4	2,5	2,1	2,1	2,1	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0
BKT määrä, muutos %	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3	0,0	1,6	2,1	1,7	1,4	-0,6	-0,1	0,4	0,2	0,1
BKT hinta, muutos %	2,6	2,1	2,4	2,3	2,3	3,2	2,2	2,0	2,1	2,2	0,6	0,2	-0,4	-0,2	-0,1
Yksityinen kulutus määrä, muutos %	0,7	1,4	1,6	1,4	1,5	-0,1	1,0	2,1	1,8	1,6	-0,8	-0,4	0,5	0,4	0,2
Yksityinen kulutus hinta, muutos %	2,4	1,4	2,0	2,0	2,0	3,3	1,6	1,3	1,7	1,9	1,0	0,2	-0,6	-0,3	0,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0	3,0	1,6	1,3	1,7	2,0	1,0	0,2	-0,7	-0,3	0,0
Ansiotasoindeksi, muutos %	3,6	3,2	3,4	3,0	3,0	3,5	2,7	3,4	3,3	3,3	-0,1	-0,5	0,0	0,3	0,3
Palkkasumma, muutos %	3,6	4,2	4,1	3,9	3,8	2,8	3,8	4,5	4,3	4,0	-0,8	-0,4	0,4	0,4	0,2
Toimintaylijäämä, muutos %	2,8	4,3	4,9	3,8	3,6	0,2	3,1	7,3	5,1	3,7	-2,6	-1,2	2,4	1,3	0,1
Työttömyysaste, %	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2	10,2	9,6	8,8	8,2	8,0	0,4	0,2	-0,2	-0,3	-0,2
Julkisyhteisöjen (sulautetut) tulot suhteessa BKT:hen, %	53,8	52,9	52,4	52,5	52,2	53,4	52,5	52,0	52,2	52,0	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2
Julkisyhteisöjen (sulautetut) menot suhteessa BKT:hen, %	58,3	57,5	57,0	57,0	56,6	58,6	57,8	57,0	56,8	56,5	0,2	0,3	0,0	-0,2	-0,1
Julkisyhteisöjen rahoitusasema suhteessa BKT:hen, %	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6	-4,4	-5,1	-5,3	-5,0	-4,6	-4,5	-0,6	-0,7	-0,4	-0,1	-0,1
Julkisyhteisöjen velka suhteessa BKT:hen, %	91,2	92,8	94,7	97,0	99,3	91,4	93,4	95,6	97,9	100,1	0,2	0,7	0,9	0,9	0,9

Skenaarion mukainen talouskehitys heikentäisi julkisen talouden rahoitusasemaa ja kasvattaisi julkisen velan suhdetta BKT:hen verrattuna perusuraan (kts. Taulukko 1). Skenaariossa julkisen talouden tulot jäävät perusuraan pienemmiksi koko tarkastelujaksolla. Julkiset menot puolestaan kasvavat perusuraan verrattuna vuosina 2026–2027. Tarkastelujakson loppupuolella julkisten menojen BKT-suhde kehittyy kuitenkin perusuraan maltillisemmin, kun talous elpyy shokkien aiheuttamasta taantumasta.

Skenaariossa talouden aktiviteetti hidastuu perusuraan verrattuna, minkä seurauksena etenkin valtion keräämät verotulot kasvavat perusuraan hitaammin. Hintojen ja työttömyysasteen nopea nousu lisää puolestaan julkisen talouden kuluja. Sosiaaliturvarahastojen maksamat sosiaalietuudet ja avustukset kasvavat työttömyyden ja hintojen nousun seurauksena. Korkojen muutos ja rahoitusmarkkinoiden kehitys vaikuttavat puolestaan työeläkerahastojen tuottoihin. Korkojen muutos vaikuttaa myös julkisen velan kustannuksiin.

Skenaarion mukainen heikompi julkisten tulojen kehitys ja julkisten menojen perusura nopeampi kasvu vuosina 2026–2028 heikentävät julkisen talouden rahoitusasemaa etenkin tarkastelujakson alkupuolella perusuraan verrattuna. Skenaariossa julkisen talouden alijäämän arvioidaan olevan reilut viisi prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2026–2027, noin viisi prosenttia vuonna 2028 ja noin 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2029–2030. Rahoitusaseman heikkeneminen kasvattaa julkisen velan suhdetta BKT:hen kuitenkin varsin maltillisesti, koska skenaariossa talous toipuu kriisistä perusuraan voimakkaammin. Skenaariossa julkisen velan suhde BKT:hen on reilut 91 prosenttia (noin 0,2 prosenttiyksikköä suurempi kuin perusuralla) vuonna 2026 ja reilu 100 prosenttia (noin 0,9 prosenttiyksikköä suurempi kuin perusuralla) vuonna 2030.

Lähteet:

Koponen, Niemeläinen, Elmgren, Pönkä 2026, "KOOMA : A DSGE Model of the Finnish Economy", Publications of the Ministry of Finance, 2026:4, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-425-7>

2 Julkinen talous

2.1 Julkisyhteisöt yhteensä

Julkinen talous pysyy sitkeästi alijäämäisenä. Menoja kasvattavat puolustus- ja korkomenot, samalla kun sopeutustoimien vaikutus heikkenee veronkevennysten alkaessa. Julkinen velka nousee tasaisesti, ylittää tänä vuonna 90 prosenttia ja kasvaa 2030-luvun alussa jo yli 99 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Julkisen talouden alijäämä koheni viime vuonna 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Talouskasvu jäi vaisuksi, mutta sopeutustoimet paransivat julkisen talouden tilannetta suhteessa aiempaan vuoteen. Julkisyhteisöjen menojen kasvu jäi runsaaseen prosenttiin. Viimeksi menojen kasvu on ollut hitaampaa vuonna 2017. Valtion- ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhde nousi 88,5 prosenttiin.

Tänä vuonna alijäämän odotetaan heikkenevän jälleen 4,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämää kasvattavat erityisesti puolustushankinnat, mutta myös veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua. Puolustusmenojen kasvun vastapainoksi voimaan tulee vielä jonkin verran sopeutustoimia, jotka hidastavat menojen kasvua. Puolustusmenoja kasvattaa erityisesti F35-hävittäjien saapuminen ilmapvoimien käyttöön, jolloin ne myös kirjataan menoksi. Talouskasvu on jäämässä vaisuksi, mutta kulutusverojen kertymää pitää yllä hintojen nousu.

Ensi vuonna puolustusmenot pysyvät edelleen korkealla tasolla. Yhteisöveron kevennys hidastaa verotulojen kasvua. Yksityisen kulutuksen vaisuuden vuoksi myös arvonlisäverokertymä kasvaa hitaasti. Alijäämä asettuu edelleen 4½ prosenttiin. Euroalueella alijäämän ennustetaan olevan 3½ prosentin tuntumassa. Vuosina 2028–2030 julkisen talouden tilanne pysyy ennallaan. Talouskasvu kohenee, mutta verotulojen kasvu pystyy kattamaan vain menojen kasvun. Korkomenot kasvavat koko ennustekauden ja puolustusmenojen kasvu kiihtyy erityisesti vuonna 2029.

Valtionhallinnon alijäämä on erityisen syvä. Viime vuonna alijäämä oli 3,9 prosenttia. Tänä vuonna alijäämä syvenee yli viiteen prosenttiin, kun F35-menot kasvattavat menoja runsaalla parilla miljardilla eurolla. Verotuloja painavat tänä vuonna ansiotuloveron kevennykset, mutta toisaalta tuloissa on myös kertaluonteisia tuloja lisääviä eriä. Ensi vuonna valtion alijäämää parantaa Valtion eläkerahastolta saatava miljardin euron lisätuloutus. Valtion menoihin kohdistuu myös sopeutustoimia ensi ja tänä vuonna. Seuraavina vuosina alijäämä pysyy viiden prosentin tuntumassa.

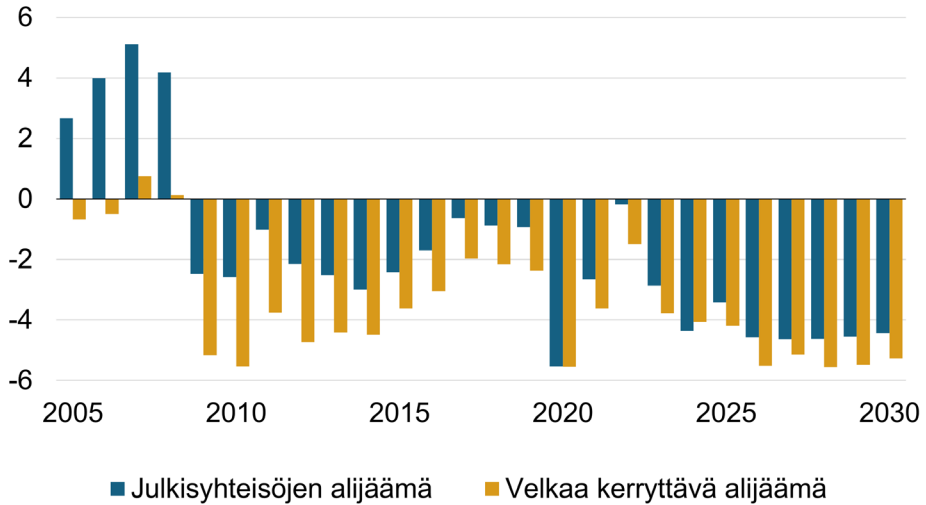
Paikallishallinnon menot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen ja palkkojen nopean nousun takia, mikä ylläpitää alijäämää koko ennustekauden ajan. Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa vuosina 2026–2027, vaikka alkaakin heiketä vuodesta 2027 alkaen menojen kasvun vuoksi. Samaan aikaan hyvinvointialueiden tulojen kehitystä hidastaa rahoituslain uudistus sekä se, että valtion jälkikäteistarkistus perustuu ennusteessa kehyksiin varattuun summaan, joka jää painelaskelman mukaista tasoa matalammalle vuosina 2028–2030. Kuntahallinnon rahoitusasema on tänä ja ensi vuonna -0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, minkä jälkeen sen arvioidaan kohenevan lähemmäs tasapainoa vuoteen 2030 mennessä, kun väliaikaiset valtionosuusleikkaukset ja palkkausjärjestelmien kehitysohjelma päättyvät. Lähi-idän kriisin vaikutukset näkyvät paikallishallinnossa lähinnä hintojen ja kustannusten nousun kautta.

Valtion- ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on hyvin syvä: vuonna 2026 alijäämä on 5,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuonna 2027 5,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Uudelle vuosikymmenelle siirrytään vielä tätäkin syvemältä tasolta, sillä vuoden 2030 alijäämä on 5,6 prosenttia suhteessa BKT:hen

Sosiaaliturvarahastot pysyvät kokonaisuutena ylijäämäisinä erityisesti työeläkeläistöstä vahvan rahoitusaseman ansiosta. Ylijäämä perustuu pääosin omaisuustuloihin ja työeläkemaksutuloihin. Muut sosiaaliturvarahastot toipuvat kuluvan vuoden alijäämästä vähitellen lievästi ylijäämäisiksi ja säilyttävät tasapainon ennustejaksoson ajan. Omaisuustulojen oletetaan reagoivan Lähi-idän kriisiin tänä vuonna maltillisesti; samoin työttömyysmenojen ja sosiaaliturvamaksujen tuottojen odotetaan reagoivan kriisiin vain rajallisesti.

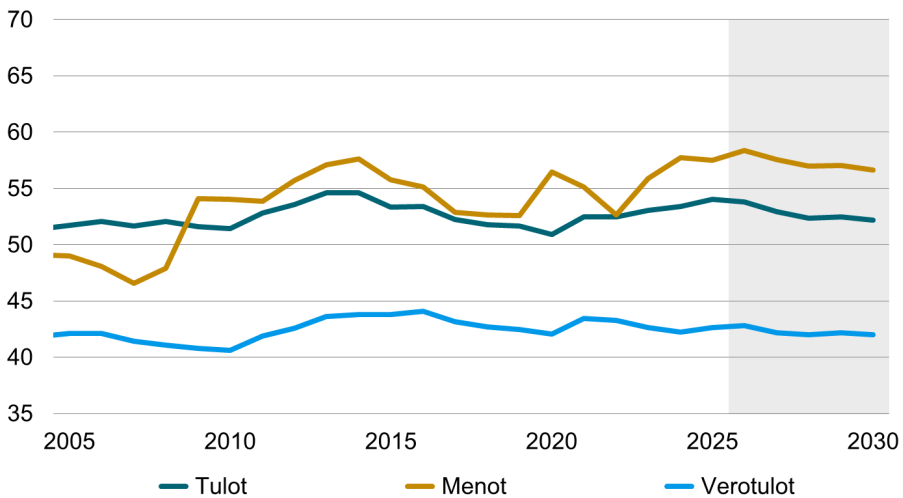
Julkisyhteisöjen alijäämä ja velkaa kerryttävä alijäämä

suhteessa BKT:hen, %

Julkisyhteisöjen tulot, verotulot ja menot

suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 16. Julkisyhteisöt

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Välittömät verot	44,1	44,9	45,4	46,9	49,0
Tuotannon ja tuonnin verot	38,5	39,5	41,8	41,7	42,8
Sosiaalivakuutusmaksut	32,7	34,1	35,6	37,1	38,5
Verot ja sosiaalivakuutusmaksut yhteensä ¹	116,6	119,6	123,9	126,7	131,4
Omaisuuksut	11,0	11,7	11,6	11,9	12,1
Myynti- ja maksutuotot (ml. tuotos omaan käyttöön)	17,5	17,9	18,3	18,7	19,2
Muut tulot	2,2	2,5	2,0	1,7	1,3
Kokonaistulot	147,4	151,7	155,7	159,0	164,0
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	69,2	70,4	72,1	74,0	76,9
Tukipalkkiot	3,2	3,1	3,3	3,2	3,2
Sosiaalietuudet ja -avustukset	62,2	62,7	64,0	65,8	67,3
Muut tulonsiirrot	6,7	6,8	7,5	7,5	7,6
Omaisuuksien menot	4,4	4,6	5,0	5,8	6,5
Pääoman bruttomuodostus	12,3	12,4	15,9	15,8	16,2
Muut menot	1,4	1,2	1,1	0,8	0,8
Kokonaismenot	159,4	161,3	169,0	172,9	178,5
Kulutusmenot	72,0	73,1	75,3	77,9	81,2
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-12,0	-9,6	-13,3	-13,9	-14,5
Valtionhallinto	-10,2	-10,9	-14,9	-14,1	-16,4
Kuntahallinto	-0,9	-0,8	-1,0	-1,3	-1,0
Hyvinvointialueet	-1,7	0,1	0,2	-0,3	-0,5
Työeläkelaitokset	2,2	2,8	2,8	1,9	3,2
Muut sosiaaliturvarahastot	-1,3	-0,8	-0,3	0,0	0,2
Valtion ja paikallishallinnon nettoluotonanto	-12,9	-11,6	-15,8	-15,8	-17,9
Perusjäämä ²	-7,7	-5,0	-8,3	-8,1	-7,9

¹ Sisältää pääomaverot.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Taulukko 17. Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Verot ja sosiaaliturvamaksut	42,3	42,6	42,8	42,2	42,0
Julkisyhteisöjen menot	57,7	57,5	58,4	57,5	57,0
Julkisen talouden nettoluotonanto	-4,4	-3,4	-4,6	-4,6	-4,6
Valtionhallinto	-3,7	-3,9	-5,2	-4,7	-5,2
Kuntahallinto	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3
Hyvinvointialueet	-0,6	0,0	0,1	-0,1	-0,2
Työeläkelaitokset	0,8	1,0	1,0	0,6	1,0
Muut sosiaaliturvarahastot	-0,5	-0,3	-0,1	0,0	0,1
Valtionhallinnon ja paikallishallinnon nettoluotonanto	-4,7	-4,2	-5,4	-5,3	-5,7
Julkisyhteisöjen velka	82,4	88,5	91,2	92,8	94,7
Valtionvelka	61,4	66,9	69,4	71,2	73,5
Perusjäämä ¹	-2,8	-1,8	-2,9	-2,7	-2,5
Rakenteellinen jäämä	-3,0	-2,0	-3,1	-3,7	-4,2
Julkisyhteisöjen nettomenot, vuotuinen muutos, % ²	-	-0,6	4,6	3,3	3,2
Julkisyhteisöjen työllisyys, 1 000 henkeä	707	697	695	691	693
Valtionhallinto	155	147	145	141	141
Kuntahallinto	260	259	258	257	257
Hyvinvointialueet	279	277	278	279	281

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, 2 artikla 2 kohta.

Finanssipolitiikan mitoitus

Vaimeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden rahoitusasema parani vuonna 2025 merkittävästi. Julkisen talouden rahoitusasema heikkenee tänä vuonna ja jämähtää useaksi vuodeksi 4,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Ennustekauden lopulla julkisen talouden alijäämä on noin 4,4 prosenttia BKT:sta. Näistä luvuista ei kuitenkaan voida päätellä, mikä alijäämästä ja sen muutoksesta johtuu hallituksen toimista ja mikä esimerkiksi talouden suhdanteesta. Päätösperäisten toimien mittaluokan arvioimiseksi on kehitetty erilaisia tapoja, joista alla kuvataan kahta yleisesti käytettyä.

Finanssipolitiikan mitoitusta arvioidaan tässä kahdella tavalla: rakenteellisen rahoitusaseman muutoksen sekä tehtyjen toimien summan kautta ts. laskeamalla yksittäisiä päätöksiä yhteen niin sanotusti ”alhaalta-ylös”. Rakenteellisesta rahoitusasemasta erotetaan vielä korkomenojen vaikutus ja tarkastellaan erityisesti rakenteellista perusrahoitusasemaa.

Ensimmäisessä kuviossa on kuvattu hallituksen päättämien julkisiin tuloihin ja menoihin välittömästi vaikuttavien toimenpiteiden mittaluokka kumulatiivisesti budjettivuosittain. Kuviossa ei huomioida hallituksen työllisyystoimien epäsuoria ja dynaamisia vaikutuksia julkisen talouden rahoitusasemaan eikä budjetin ulkopuolisia toimia, kuten korkotukilainavaltuuden leikkaamisen vaikutuksia. Investointiohjelman menot (violetti palkki) on huomioitu siltä osin kuin niistä on tehty päätöksiä.

Kuvio sisältää myös muut kuin hallituksen päättämät julkiseen talouteen vaikuttavat toimet, eli kuntien ja hyvinvointialueiden toimien arviot ennustevuosille (sopeutustoimien toteutumia vuosina 2023-2025 ei ole arvioitu) sekä sosiaaliturvamaksujen muutokset. Laskelmassa on mukana kaikki maksumuutokset, jolloin käytäntö on sama kuin laskettaessa nettomenoja EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukaisesti. Vertailukohtana on kevään 2023 tekninen julkisen talouden suunnitelma ja luvut on esitetty budjetoidun mukaisesti.

Kuten kuviostakin nähdään, Pääministeri Orpon hallituksen päättämät julkisen talouden sopeutustoimet astuivat voimaan asteittain vuodesta 2024 lähtien. Keväällä 2024 päätetyt lisätoimet painottuivat erityisesti vuoteen 2025. Vuosina 2026 ja 2027 sopeutustoimien lisäksi tehdään myös veronkevennyksiä. Lisäksi tällä hallituskaudella päätetyt puolustusmenojen lisäykset kasvattavat menoja erityisesti vuosina 2026 sekä 2028 ja 2029.

Kun huomioidaan em. hallituksen toimet, julkinen talous vahvistuu hieman alle 3½ mrd. euroa vuoden 2027 tasolla ja 1,5 miljardia euroa vuoden 2030 tasolla. Pääosa päätettyjen sopeutustoimien vaikutuksista on alkanut näkyä vuonna 2025.

Kun lisäksi huomioidaan hallituksen päätösten lisäksi ennusteeseen sisällytyt arviot kuntien ja hyvinvointialueiden toimista sekä sosiaaliturvamaksujen muutosten vaikutukset, mukaan lukien niiden arvioidut vaikutukset verotuloihin, on eri toimien julkista taloutta vahvistava vaikutus 3½ mrd. vuoden 2027 tasolla ja 1,2 miljardia euroa vuoden 2029 tasolla. Erityisesti vuodesta 2029 alkaen puolustusmenojen lisäykset pienentävät harkinnanvaraisten toimien nettosopeutusta.

Toinen tapa tarkastella finanssipolitiikan mitoitusta on arvioida rakenteellisen rahoitusaseman muutosta. Rakenteellinen rahoitusasema saadaan, kun nimellisestä rahoitusasemasta puhdistetaan suhdanteen arvioitu vaikutus. Rakenteellisen rahoitusaseman muutoksella mitattuna finanssipolitikka oli kiristävää viime vuonna. Se muuttuu tänä vuonna elvyttäväksi ja pysyy elvyttävänä vaalikauden loppuun saakka.

Julkinen talous heikentyy rakenteellisesti ilman erikseen päätettäviä menonlisäyksiä, kun esimerkiksi väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja vuosittain. Myös velanhoitomenot ja jo aiemmin päätetyt mittavat puolustus-hankinnat kasvattavat julkisia menoja ennustejaksolla.

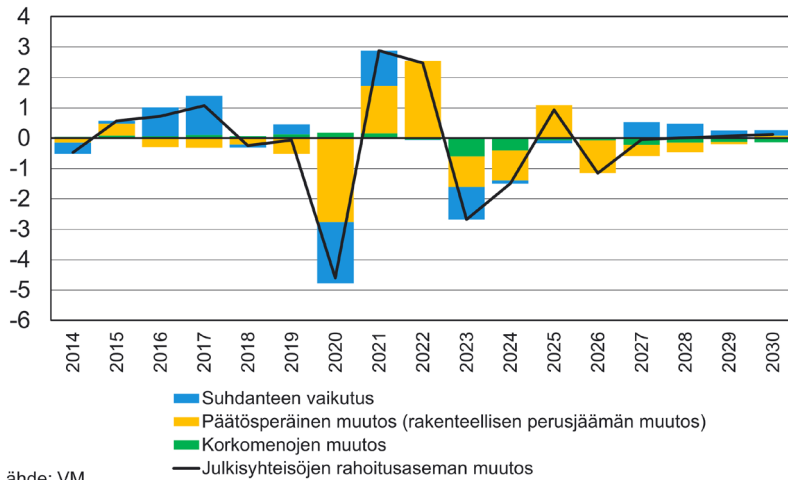
Finanssipolitiikan mitoituksen arviointia haastaa nyt erityisesti hävittäjähankeajointien ajoitus. Hävittäjät kirjataan tilinpitoon menoksi tästä vuodesta alkaen. Hankkeesta on päätetty jo aiemmin ja sen ajoitus osuu nyt erityisesti vuoden 2026 menoja kasvattavaksi. Hävittäjähankkeen vaikutusta ei ole tässä laskelmassa putsattu pois, mutta se on tulkinnassa syytä ottaa huomioon. Tämän vuoden perusjäämän heikkeneminen johtuukin pääosin hävittäjähankinnasta, jolla ei ole kotimaan kysyntään merkittävää vaikutusta.

Myös korkomenojen muutokset vaikuttavat alijäämään, vaikka ne eivät ole tietoisia päätöksiä menonlisäyksistä vaan pikemminkin menoautomaattikkaa. Näin ollen on mielekkäämpää tarkastella rakenteellisen perusjäämän muutosta, eli rahoitusjäämän muutosta ilman korkojen ja suhdanteen vaikutusta. Kun tarkastelusta puhdistetaan korkomenojen vaikutus ja keskitytään rakenteelliseen perusjäämään, finanssipolitiikan mitoitus näyttyy lähivuosina vain lievästi elvyttävänä tai lähellä neutraalia. Tämä kuvaa todennäköisesti paremmin varsinaista finanssipoliittista ohjausta kuin rakenteellinen rahoitusasema sellaisenaan.

Alla olevan kuvion perusteella suhdanne painoi voimakkaasti vuoden 2023 alijäämä ja hieman vähemmän vuosien 2024–2025 alijäämiä. Tänä vuonna suhdanteen vaikutus on kutakuinkin neutraali. Korkomenojen suurin alijäämää heikentävä vaikutus ajoittui vuosiin 2023–2024. Ja kuten yllä olevassa nk.

”alhaalta-ylös”-kuviossa, hallituksen toimien suurin vaikutus ajoittui viime vuoteen. Tänä vuonna vaikutus olisi elvyttävä, mikä johtuu merkittävilä osin hävitäjähankinnan menoista.

Julkisen talouden rahoitusaseman muutos prosenttiyksikköä

2.2 Julkisyhteisöjen velka

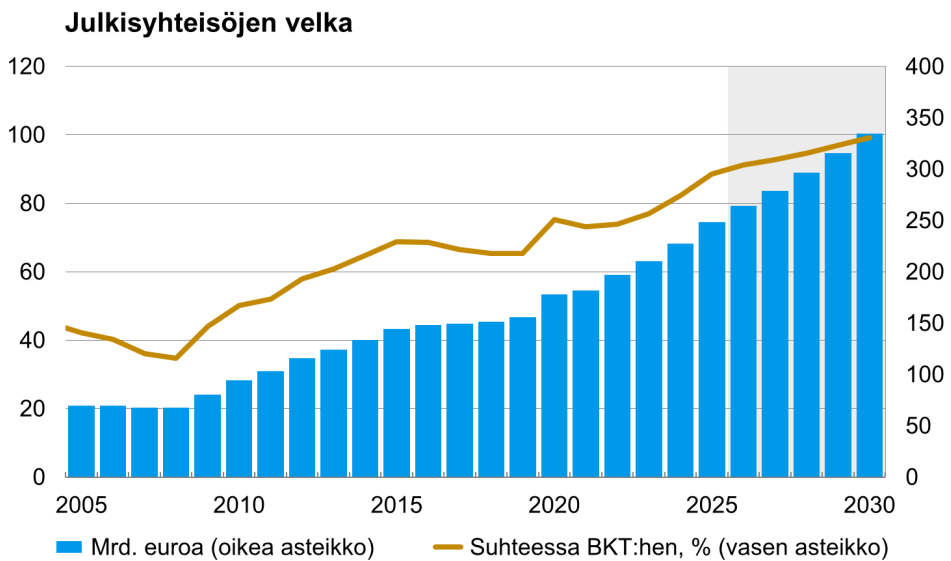
Julkisyhteisöjen velka kasvoi viime vuonna nopeasti ja velkasuhde jatkaa kasvuaan, mutta viime vuosia hitaammin seuraavan viiden vuoden ajan. Suomen julkinen velka on noussut jo lähes 90 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja Suomen velkasuhde ylittää sekä EU-maiden (83,8 prosenttia) että euroalueen (89,8 prosenttia) ennustetun keskiarvon tänä vuonna. Velkaantumisen kasvun juurisyyinä on julkisen talouden alijäämäisyys, jota talouden kasvuvauhti ei riitä vakauttamaan ilman perusjäämän mittavaa parannusta.

Julkisyhteisöjen velka nousi viime vuonna nopeasti ja oli 88,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhde kasvoi 6,2 prosenttiyksikköä. Nopea velan kasvu vuonna 2025 ei johtunut pelkästään julkisyhteisöjen alijäämästä. Taustalla oli myös muita, alijäämästä riippumattomia, tekijöitä, jotka kasvattivat velanottoa. Esimerkkejä näistä ovat johdannaisiin liittyvä käteisvakuuksien kasvu, tilastoissa julkisyhteisöjen velkaan luettavan ARA-lainakannan kasvu ja puolustushankintojen etupainotteinen rahoitus, joka ei vielä näy tilinpidon alijäämässä. Seuraavina vuosina näiden muiden tekijöiden vaikutuksen odotetaan vaimenevan, mutta esimerkiksi käteisvakuuksien tarve vaihtelee nopeasti markkinaliikkeiden mukaan.

Julkisyhteisöjen velan BKT-suhde kasvaa lähitulevaisuudessa aiempaa hitaammin, keskimäärin 2,1 prosenttiyksikköä vuodessa. Vaikka velkaantumisen tahti hidastuu, jatkuu se tasaisesti valtion- ja paikallishallinnon syvän alijäämän takia. Tärkein syy velan kasvuun on valtion- ja paikallishallinnon mittava perusjäämän alijäämä, eli rahoitusasema ilman korkomenoja. Sopeutustoimien ansiosta ja talouden toipuessa perusjäämä paranee vuosina 2027–2030, mutta kasvavat korkomenot syövät hyödyn. Talouskasvu auttaa velkasuhteen pienentämisessä noin 3½ prosentilla vuodessa.

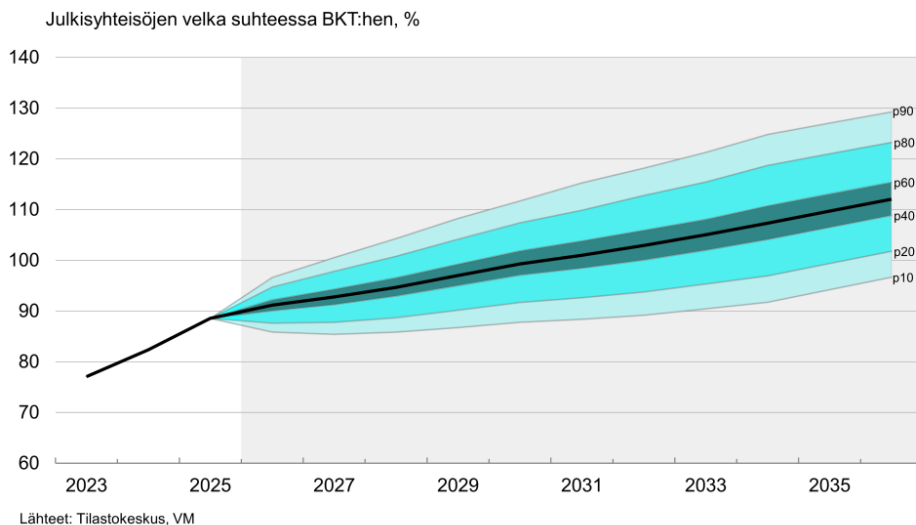
Julkisyhteisöjen velkasuhteen kehitykseen liittyvää epävarmuutta voidaan havainnollistaa viuhkakuviolla, jossa talouden ennakoituun kehitykseen liittyvä epävarmuus on huomioitu simulointien avulla. Kuvio (kts. alla) esittää julkisyhteisöjen velkasuhteen ennusteen, jota on jatkettu julkisen talouden pitkän aikavälin painelaskelman mukaisesti. Lisäksi kuviossa esitetään velkasuhteen simuloitujen arvojen kehitys vuosille 2026–2036.

Viuhkakuviossa uloin väli kattaa 80 prosenttia velkasuhteen simuloidusta vaihtelusta ja sisimmän vaihteluvälin (tumma sinivihreä alue) sisälle jää vaihtelusta 20 prosenttia. Valtiovarainministeriön kevään 2026 ennusteessa julkinen velkasuhde nousee reiluun 99 prosenttiin vuonna 2030 ja on julkisen talouden pitkän aikavälin painelaskelmassa noin 112 prosenttia vuonna 2036. Epävarmuus on kuitenkin suurta, ja se kasvaa ajassa: julkisyhteisöjen velkasuhde on vuonna 2036 noin 80 prosentin varmuudella 97 prosentin ja 129 prosentin välillä ja noin 60 prosentin varmuudella 102 prosentin ja 123 prosentin välillä.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Julkisyhteisöjen velkasuhteen kehitykseen liittyy epävarmuutta pitkällä aikavälillä

Taulukko 18. Julkisyhteisöjen velkasuhteen muutos ja siihen vaikuttavat tekijät

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
Velkasuhde, suhteessa BKT:hen, %	82,4	88,5	91,2	92,8	94,7	97,0	99,3
Velkasuhteen muutos	5,3	6,2	2,6	1,6	1,9	2,3	2,3
Velkasuhteen muutokseen vaikuttavat tekijät							
Perusrahoitusasema (pois lukien työeläkesektori)	3,6	2,8	3,8	3,3	3,6	3,4	3,2
Korkomenot	1,6	1,6	1,7	1,9	2,1	2,2	2,3
Muut tekijät ¹	1,0	3,1	-0,2	-0,3	0,0	0,2	0,1
BKT:n arvon muutos	-0,9	-1,3	-2,7	-3,3	-3,8	-3,5	-3,3
Työeläkesektorin ylijäämä (ei vaikuta velanottoon)	0,8	1,0	1,0	0,6	1,0	1,1	1,1

¹ Muut tekijät sisältävät valtion yksityistämistulojen, lainanannon sekä tulojen ja menojen kirjaamiseen ja ajoittamiseen liittyvien tekijöiden vaikutuksen. Plus-merkkinen vaikutus korottaa ja miinus-merkkinen vaikutus alentaa velkasuhdetta.

2.3 Valtionhallinto

Valtionhallinnon alijäämä on syvä. Sopeutustoimet eivät riitä kompensoimaan puolustus- ja korkomenojen kasvua tulevina vuosina. Lisäksi veronkennykset hidastavat tulojen kasvua erityisesti tänä ja ensi vuonna.

Valtionhallinnon viime vuosi oli 3,9 % suhteessa BKT:hen (lähes 11 mrd. euroa) alijäämäinen. Verotulojen määrä kasvoi vaisusti suhteessa tehtyihin veronkorotuksiin. Toisaalta myös menojen kasvu oli hidasta. Kokonaismenot kasvoivat silti 2,5 miljardia euroa. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvoi lähes 9 prosenttia eli 2,3 miljardia euroa. Myös korkomenot kasvoivat 0,3 miljardia euroa. Muut valtionhallinnon menot supistuivat yhteenlaskettuna sopeutustoimien sekä muiden muutosten seurauksena.

Tänä vuonna valtion alijäämä heikkenee 5,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Suhdanne pysyy edelleen vaisuna, ja menoja kasvattaa rajusti puolustushankintojen kasvu yli kahdella miljardilla eurolla. Kasvusta suurin osa liittyy F35-hävittäjien toimitusten alkamiseen ja niiden kirjautumiseen menoksi tilinpidon alijäämään. Budjetin alijäämään menot ajoittuvat eri tavalla. F35-hankintojen odotetaan rasittavan valtion taloutta vuoteen 2030 saakka. Lisäksi veronalennukset alentavat tuloverojen tuottoa tänä vuonna. Tilannetta toisaalta parantaa kertaluonteisesti suurempi tulo, joka liittyy rahapeliuudistukseen. Lähi-idän kriisin seurauksena verotulojen kasvu jää vaisummaksi ja toisaalta hintojen ja korkojen nousu lisää julkisen talouden kustannuksia. Hallitus on myös tehnyt kuluvalle vuodelle vaikuttavia toimia vaikutusten lievittämiseksi.

Vuonna 2027 valtionhallinnon alijäämä kohenee 4,7 prosenttiin. Kohenemista auttaa kertaluonteinen 1 mrd. euron lisätuloutus Valtion eläkerahastosta. Verotulojen kasvua hidastaa yhteisöveron kevennys ja vaimeana säilyvä yksityinen kulutus, jonka takia arvonlisäveron tuotto on vaimeaa. Vuonna 2028 alijäämä heikkenee jälleen hieman yli 5 prosenttiin, kun kertaluonteinen tuloutus poistuu. Alijäämä asetuu viiteen prosenttiin vuonna 2030.

Menojen kasvun ajurina puolustus- ja korkomenot

Valtionhallinnon suuruudeltaan merkittävimmät menoerät ovat hyvinvointialueiden ja sosiaalietuuksien rahoitusosuudet. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa vielä tänä vuonna yli miljardi euroa, mutta sen jälkeen kasvu hidastuu. Seuraavina vuosina menojen kehitystä ajaa puolustusmenot sekä vuosittain kasvavat korkomenot. Menojen kasvua taas hidastaa sopeutustoimet, joita tulee voimaan vielä tänä ja ensi vuonna.

Puolustusmenot kasvavat harppauksin tänä vuonna ja kehyskauden lopulla, kun niiden taso nostetaan 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Korkomenojen kasvua ajaa edelleen kohonneen korkotason siirtyminen asteittain korkomenoihin sekä velan määrän kasvu. Korkomenoja oli viime vuonna 3,7 mrd. euroa, ja niiden odotetaan kasvavan vuoteen 2030 mennessä 6,8 mrd. euroon.

Valtion kulutusmenot eli valtion toimintakulut laskivat viime vuonna ja ovat pysähdyksissä edelleen tänä vuonna mm. sopeutustoimien seurauksena. Seuraavina vuosina kasvu jatkuu jälleen nopeampana. Menojen kasvu vuoden 2027 jälkeen on puolustusmenojen takia keskimäärin lähes 6 prosenttia.

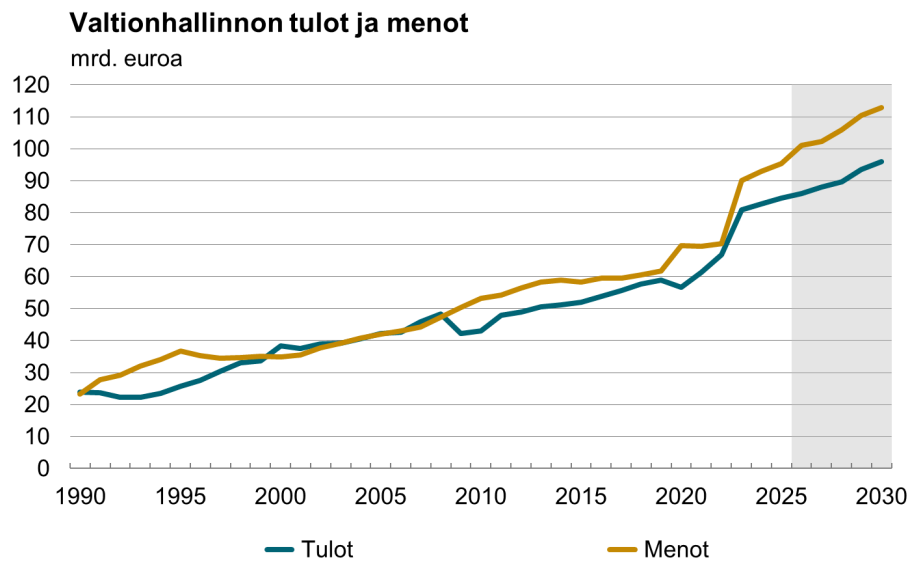
Valtion investoinnit saavuttavat tänä vuonna ennätystason. Kasvua on lähes 50 prosenttia edellisvuodesta. F35-hävittäjien toimitukset ovat tärkein selittäjä. Seuraavina vuosina myös muut suuret hankinnat, esimerkiksi rajavartiolaituksen ja merivoimien alukset, sekä yleinen määrärahatason nosto lisäävät investointeja. Valtion investointien ajoittumiseen sisältyy epävarmuutta erityisesti puolustushankinnoissa.

Valtionhallinnon tulojen kasvua hidastaa veronkevennykset

Valtionhallinnon verotulot kasvoivat viime vuonna 2,1 prosenttia. Kuluvana vuonna verotulojen kasvu kiihtyy 2,8 prosenttiin veronkevennyksistä huolimatta. Erityisesti yhteisö- ja arvonlisäveron kertymän kehityksen odotetaan olevan pirteää sekä verotuloksi luettu rahapelisääntelyn uudistukseen liittyvä kertaluonteinen tulo lisää verokertymää. Ensi vuonna verotulojen kasvu hidastuu 1,2 prosenttiin, mihin vaikuttaa kuluvan vuoden kertaluonteisten erien poistuminen sekä yhteisöveron kertymän supistuminen veronkevennysten takia. Myös ansiotuloveroihin kohdistuu kevennyksiä. Keskimäärin verotulot kasvavat kolmisen prosenttia vuodessa ennustekaudella.

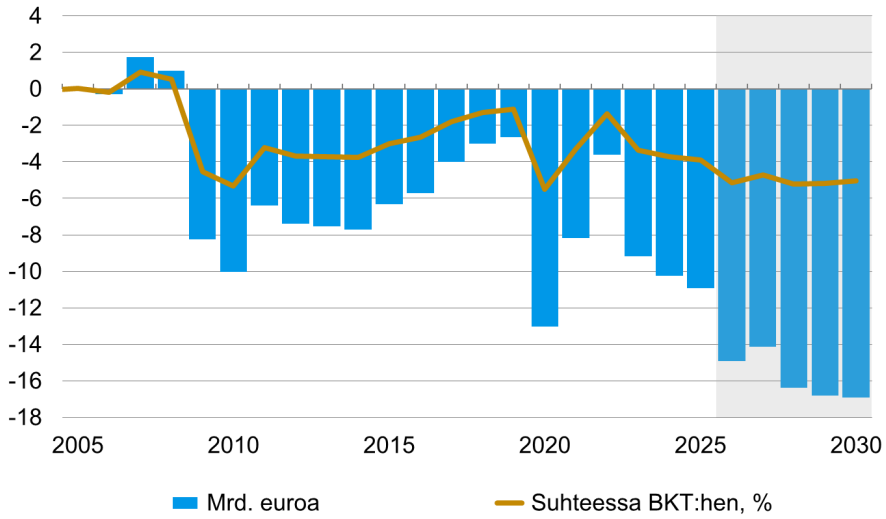
Välilliset verot kasvavat ennustekaudella keskimäärin 3 prosenttia vuosittain. Arvonlisäveron kertymä kasvoi viime vuonna 4,7 prosenttia, vaikka yleisen arvonlisäveron verokannan korotus vaikutti kertymää kasvattavasti. Tänä vuonna arvonlisäveron odotetaan kasvavan viisi prosenttia, vaikka Lähi-idän kriisin vaikutus vaimentaa kulutuksen määrää, nopeampi hintojen kasvu lisää kulutuksen arvoa. Energiaverojen kertymä supistuu vuosittain ja myös autoveron kertymä laskee tasaisesti.

Välittömät verot kasvavat keskimäärin 3,2 prosenttia vuodessa. Välittömien verojen kertymää painaa veronkevennykset tänä ja ensi vuonna. Ansio- ja pääomatuloveron kertymä supistuu tänä vuonna, mutta kasvaa sen jälkeen reilut 5 prosenttia vuodessa. Yhteisöveron kertymän odotetaan kasvavan tänä vuonna 9 prosenttia, mutta supistuvan ensi vuonna.

Lähde: Tilastokeskus, VM

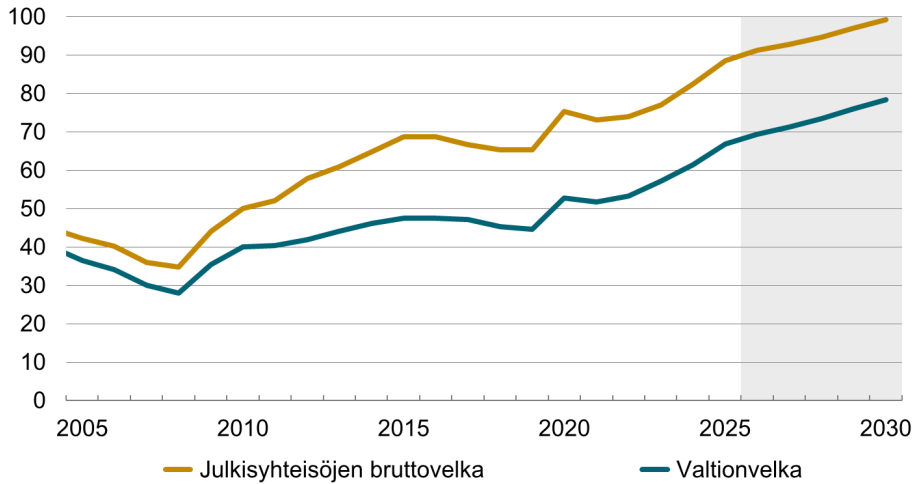
Valtionhallinnon rahoitusasema

Lähde: Tilastokeskus, VM

Julkisyhteisöjen velka

suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 19. Valtionhallinto

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Välittömät verot	32,4	33,2	33,0	34,0	35,5
Tuotannon ja tuonnin verot	36,2	37,2	39,3	39,2	40,3
Sosiaaliturvamaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verot ja sosiaaliturvamaksut yhteensä ¹	69,9	71,4	73,4	74,3	77,0
Myynti- ja maksutulot	4,9	4,9	5,0	5,0	5,1
Omaisuuksutulot	3,1	3,1	2,8	2,9	2,9
Muut tulot	4,7	5,1	4,8	5,7	4,5
Kokonaistulot	82,7	84,5	86,1	88,1	89,6
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	18,4	18,4	18,6	18,9	19,8
Omaisuusmenot	3,4	3,7	4,0	4,8	5,5
Tukipalkkiot	2,8	2,6	2,8	2,6	2,6
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	5,5	5,3	5,3	5,4	5,6
Muut tulonsiirrot	56,2	58,8	60,7	61,3	63,0
siitä muille julkisyhteisöille	50,6	53,3	54,5	55,2	56,9
Pääoman bruttomuodostus	5,3	5,5	8,6	8,4	8,7
Muut menot	1,3	1,1	1,1	0,8	0,7
Kokonaismenot	92,9	95,4	101,0	102,2	106,0
Kulutusmenot	18,9	18,7	18,8	19,6	20,7
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-10,2	-10,9	-14,9	-14,1	-16,4
Perusjäämä ²	-6,8	-7,2	-10,9	-9,3	-10,9

¹ Sisältää perintö- ja lahjaveron.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Valtion budjettitalous vuosina 2027–2030

Vuonna 2027 budjettitalouden menojen arvioidaan olevan 92,0 mrd. euroa, joka on n. 1,1 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa. Määrärahatason kasvua vuoteen 2026 verrattuna selittävät vuoden 2027 lakisäätöiset ja sopimusperusteiset indeksitarkistukset (n. 1,3 mrd. euroa). Toisaalta menoja vähentävät pääministeri Orpon hallituksen linjaamat uudistukset ja menosäästöt (n. 0,8 mrd. euroa).

Budjettitalouden menojen arvioidaan olevan kehyskaudella keskimäärin 94,8 mrd. euroa vuoden 2027 hintatasossa. Vuonna 2030 budjetin menojen arvioidaan olevan 96,4 mrd. euroa (vuoden 2027 hintatasossa), mikä on n. 4,5 mrd. euroa enemmän kuin vuodelle 2027 arvioidut menot. Menotason kasvua selittävät pääministeri Orpon hallituksen päätös kasvattaa puolustusmenot 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen (n. 2,2 mrd. euroa) sekä valtionvelan korkomenojen kasvu (n. 2,2 mrd. euroa).

Vuosina 2027–2030 BKT:n arvo kasvaa keskimäärin noin 3,9 prosenttia vuodessa. Verotulot kasvavat vastaavana ajanjaksona keskimäärin 3,4 prosenttia vuodessa. Veropohjien kehitys määräytyy pääosin yleisen taloudellisen aktiviteetin mukana, mutta valmisteverojen veropohjien kehitys on tätä heikompaa. Valmisteverotuotoja alentavat verollisen kulutuksen väheneminen sekä energiaverotuksen osalta toteutettavat veronalennukset ja kevyemmin verotettujen uusiutuvien polttoaineiden osuuden kasvaminen. Uudet veroperustemuutokset alentavat myös verotuottoarvioita, sillä pääministeri Orpon hallituksen keväällä 2025 linjaama kasvupaketti sisältää merkittäviä veronkevennyksiä. Lisäksi vuonna 2027 voimaan astuvan rahapeliuudistuksen ei arvioida kokonaisuutena vaikuttavan merkittävästi budjettitalouden tuloihin. Uudistus kasvattaa kuitenkin budjetin sisällä verotuloja samalla, kun se pienentää Veikkaus Oy:n voittojen tuloutusta budjettiin.

Valtion budjettitalouden alijäämän arvioidaan olevan 13,2 mrd. euroa v. 2027, mikä on 2,4 mrd. euroa enemmän kuin vuodelle 2026 (ml. ensimmäinen lisätalousarvio) on budjetoitu. Vuoden 2026 alijäämää pienentää kertaluonteisesti n. 2,3 mrd. eurolla Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tulouttaminen

valtion budjettiin rahaston lakkautuksen yhteydessä. Tuloutus ei vähennä valtion ja julkisen talouden velkaantumista. Ilman kertaluonteista tuloutusta vuoden 2026 alijäämä olisi 13,1 mrd. euroa.

Valtion budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino, mrd. euroa

	TA 2026 + LTA	2027	2028	2029	2030
Tulot	80,5	78,8	80,5	83,0	85,3
Menot ¹	91,3	92,0	96,7	100,1	102,7
Tasapaino	-10,8 ²	-13,2	-16,2	-17,1	-17,4

¹ Vuosien 2028–2030 menot on muutettu nimellishintaisiksi valtion menojen hintaindeksin ennusteella.

² Sisältäen Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tuloutuksen noin 2,3 mrd. euroa.

Huomioita edelliseen julkisen talouden suunnitelmaan (JTS) verrattuna

Kevään 2025 JTS:aan verrattuna arvio valtion budjettitalouden alijäämästä on kasvanut vuosien 2027–2029 osalta keskimäärin n. 4,2 mrd. eurolla. Vuosien 2027–2029 menoarvio on kasvanut keskimäärin 1,6 mrd. eurolla edelliseen JTS:aan nähden. Arvio kertyvistä tuloista ilman nettolainanottoa on laskenut tarkastelujaksolla keskimäärin n. 2,6 mrd. eurolla.

Menoarvion kasvua selittävät useat tekijät. Menoja kasvattavat hallituksen aiemmin ja keväällä 2026 päättämät menolisäykset. Myös EU:n jäsenmaksu kasvaa verrattuna kevään 2025 JTS:aan. Lisäksi menojen kasvuun vaikuttavat useiden menoerien tarvearvioiden tarkentumiset liittyen mm. suhdanneluontoiisiin menoihin, valtionvelan korkomenoihin sekä arvonlisäveromenoihin. Toisaalta menotasoa laskevat pääministeri Orpon hallituksen syksyllä 2025 ja keväällä 2026 linjaamat uudet menosäästöt.

Verotuloja ennakoidaan kertyvän keskimäärin 2,4 mrd. euroa vähemmän verrattuna kevään 2025 JTS:aan. Uudet veroperustemuutokset alentavat verotuotoarvioita nettomääräisesti keskimäärin 0,2 mrd. euroa, sillä pääministeri Orpon hallituksen keväällä 2026 kehysriihessään linjaamat toimet sisältävät joitain veronkevennyksiä. Lisäksi verotuloarviota ovat laskeneet mm. odotuksia heikkomat verokertymät sekä heikentynyt suhdanne-ennuste.

Valtion saamia sekalaisia tuloja ennakoidaan kertyvän keskimäärin 0,3 mrd. euroa vähemmän verrattuna kevään 2025 JTS:aan. Tämä johtuu mm. siitä, että päästökauppatuloarviota on laskettu vuodesta 2027 alkaen, koska ETS1-päästökauppatulojen arvio on tarkentunut ja ETS2-päästökaupan voimaantulo lykkääntyy. Korke-, osinko- ja osakemyyntituloja ennakoidaan kertyvän keskimäärin 0,1 mrd. euroa enemmän kuin edellisessä JTS:ssa.

Valtion budjettitalouden tasapainon muutokseen vaikuttaneita tekijöitä verrattuna kevään 2025 julkisen talouden suunnitelmaan, mrd. euroa

	2027	2028	2029
Tasapainoarvio, julkisen talouden suunnitelma kevät 2025	-9,6	-11,7	-12,6
Menoarvion tarkentuminen	-0,2	-2,2	-2,2
Puolustusmenot ja tuki Ukrainalle	-0,2	-0,1	-0,5
Muut hallituksen säästö- ja menolisäyspäätökset, netto	0,2	0,0	0,2
Hyvinvointialueiden jälkikäteistarkistus ja siihen varautuminen	0,6	-0,3	-0,2
EU-jäsenmaksu	0,0	-0,1	-0,3
Velanhoitomenot	-0,3	-0,5	-0,7
Suhdanneluonteisten menojen tarvearvion tarkentuminen	-0,2	-0,1	-0,1
Arvonlisäveromenot	-0,2	-0,4	0,2
Muu menojen muutos (netto), sisältäen mm. indeksitarkistusten tarkentumisen	-0,2	-0,8	-0,8
Tuloarvion tarkentuminen	-3,3	-2,2	-2,2
Uudet veroperustemuutokset (netto)	-0,2	-0,1	-0,1
Korke-, osinko- ja osakemyyntitulojen arvioiden muutos	0,1	0,2	0,1
Sekalaisia tuloja koskevan arvion muutos	-0,6	-0,2	-0,2
Muut tuloarvioon vaikuttaneet tekijät (ml. kertymätiedot ja uusi suhdanne-ennuste)	-2,6	-2,2	-2,0
Muutos yhteensä	-3,5	-4,4	-4,5
Tasapainoarvio, julkisen talouden suunnitelma kevät 2026	-13,2	-16,2	-17,1

2.4 Kuntahallinto

Kuntahallinnon alijäämä on ennustejaksolla keskimäärin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menoja kasvattaa erityisesti palkkaratkaisuista johtuva henkilöstökustannusten kasvu. Verotulot kehittyvät suotuisasti, kun suhdanetilanne parantuu. Alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman, kun väliaikaiset leikkaukset valtionosuuksiin päättyvät.

Kuntahallinnon rahoitusasema parani hieman edellisvuodesta ja oli noin -0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Heikko suhdannekehitys jarrutti verotulojen kasvua, ja hallituksen sopeutustoimet vähensivät valtion tulonsiirtoja kunnille. TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kunnat onnistuivat sopeuttamaan toimintaansa, ja kulutusmenojen kasvu jäi maltilliseen kolmeen prosenttiin. Lisäksi investoinnit supistuivat hieman edellisvuodesta.

Kuntahallinnon taloustilanne heikkenee hieman lähivuosina, ja alijäämä on noin 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2026–2028. Kulutusmenojen määrän muutos on laskeva syntyvyyden ja ikäluokkien pienenemisen vuoksi, mutta menot kasvavat hintojen nousun takia. Erityisesti kunta-alalle sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen sektorin työvoimakustannuksia. Palkankorotukset ovat suurimmillaan lähivuosina, ja kuntien ansiotasoindeksin ennakoidaan ylittävän yleisen ansiökehityksen vuosina 2027–2028. Henkilöstökustannusten kasvua kuitenkin hillitsee osin kuntien omat pysyvät sopeutustoimet, joita on sisällytetty ennusteeseen 100 milj. euroa vuodelle 2026.

Kuntien peruspalveluiden painopiste on sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Laskeva palvelutarve ei kuitenkaan realisoitu menojen alenemisena samassa suhteessa, sillä menot eivät jouta mm. palveluverkkoon, henkilöstörakenteeseen ja lainsäädännöllisiin velvoitteisiin liittyvien jäykkyyksien takia. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina. Palvelutarpeen laskua onkin hieman loivennettu painelaskelmassa.

Investoinnit pysyvät ennustejaksolla kokonaisuutena korkealla tasolla kuntakohtaisista eroista huolimatta. Maan sisäinen muuttoliike ja ikärakenteen muutos lisäävät kuntien alueellista eriytymistä. Erityisesti kasvavissa kunnissa muuttoliike ja palveluverkon laajentaminen ylläpitävät voimakkaita investointitarpeita.

Suuri osa investoinneista kohdistuu perusinfrastruktuuriin ylläpitoon ja korjausvelan hallintaan. Myös vihreän siirtymän investoinnit ylläpitävät kuntien korkeaa investointitasoa.

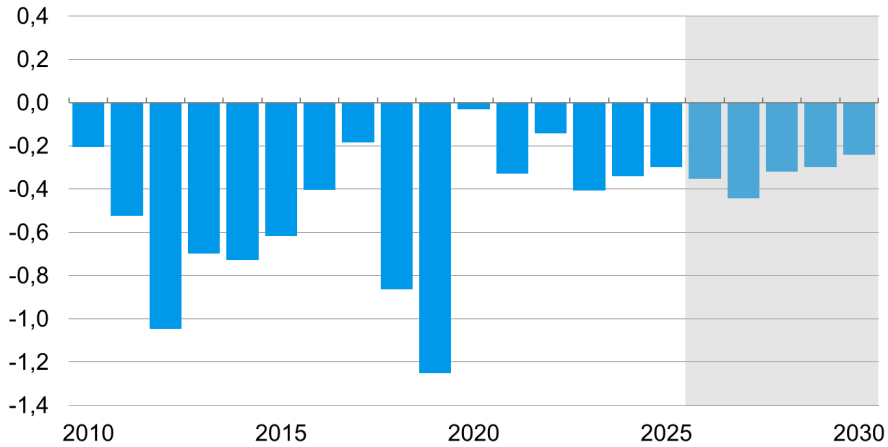
Kuntien tulot nojaavat vahvasti kunnallisveroon, yhteisöveron jako-osuuteen sekä valtionosuuksiin. Verotulot muodostavat kuntien suurimman tulonlähteen. Vuonna 2026 kunnallisvero kehittyy suotuisasti ja kasvaa 5,7 prosenttia keskimääräisen kunnallisveroprosentin nousun ja talouden kasvun myötä. Verotulojen kasvu tasoittuu noin 3,8 prosenttiin vuosina 2027–2030.

Valtiolta saadut tulonsiirrot kasvavat vaihtelevasti ennustejaksolla. Vuonna 2026 valtionosuuksia kasvattavat kustannustenjaon tarkistus ja indeksikorotukset, mutta niitä pienentävät samanaikaisesti aiemmin päätetyt vähennykset, kuten yhden prosenttiyksikön indeksijarru sekä 75 milj. euron tason lasku. Vuonna 2027 valtionosuuksia supistavat lisäksi perustoimeentulotuen kustannusten kasvu sekä indeksijarrun kertaluonteinen tason korottaminen 2,8 prosenttiyksikköön. Kuntahallinnon alijäämä supistuu hieman, kun valtionosuuksiin kohdistuvat määräaikaiset leikkaukset päättyvät.

Ennusteeseen sisältyy sekä ylä- että alasuuntaisia riskejä. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voivat kasvattaa menoja ennustettua nopeammin.

Kuntahallinnon rahoitusasema

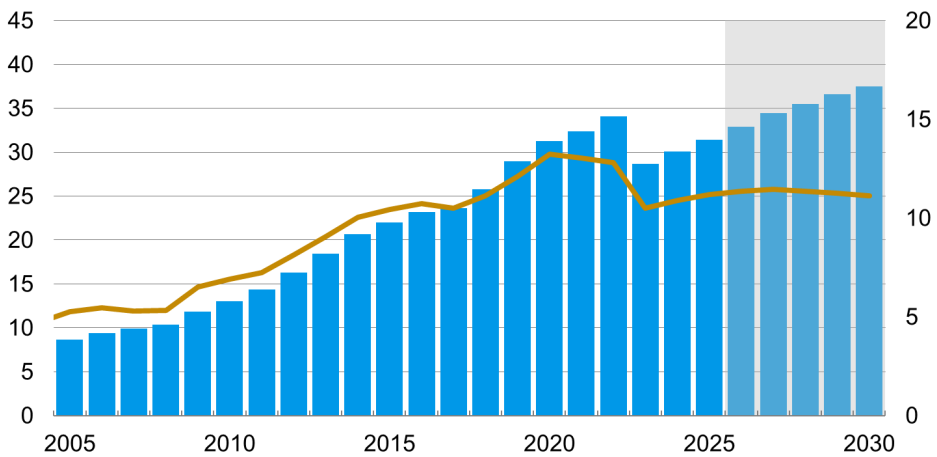
suhteessa BKT:hen, %

Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuntahallinnon velka

■ Mrd. euroa (vasen asteikko)   — Suhteessa BKT:hen, % (oikea asteikko)

Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 20. Kuntahallinto¹

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Verot	14,0	14,1	14,8	15,4	15,9
kunnallisvero	10,0	10,1	10,7	11,0	11,5
yhteisövero	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0
kiinteistövero	2,3	2,4	2,4	2,4	2,5
Myynti- ja maksutulot	6,1	6,3	6,3	6,4	6,5
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	8,3	9,2	9,4	9,4	10,0
Muut tulot	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3
Kokonaistulot	30,5	31,9	32,8	33,4	34,8
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	22,8	23,6	24,2	24,9	25,6
Sosiaaliavustukset ja luontoismuotoiset etuudet	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7
Muut tulonsiirrot	1,7	2,2	2,4	2,4	2,4
Omaisuusmenot	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8
Pääoman bruttomuodostus	5,6	5,5	5,7	5,9	6,1
Muut menot	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Kokonaismenot	31,5	32,7	33,9	34,7	35,8
Kulutusmenot	21,7	22,3	23,3	24,1	24,9
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-0,9	-0,8	-1,0	-1,3	-1,0
Perusjäämä ²	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,2

¹ PI. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.5 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa seuraavat pari vuotta, mutta menot alkavat kasvaa tuloja nopeammin vuodesta 2027 alkaen. Menoja kasvattavat etenkin hintojen nopea nousu sekä väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu.

Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2025 tasapainossa. Vaikka hyvinvointialuehallinnon taloustilanne koheni kokonaisuutena selvästi, alueelliset erot pysyivät merkittävänä. Menojen kasvua hillitsivät alueiden sopeutustoimet, ja valtion tulonsiirtoja alueille kasvatti vuoden 2023 tulokseen perustuva, vuonna 2025 maksettu 1,4 mrd. euron jälkikäteistarkistus.

Hyvinvointialueiden kulutusmenojen kasvu ennustekaudella aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta, keskimäärin 3 prosentin vuotuisesta kasvusta. Hintoja nostavat etenkin alueiden palkankorotukset, jotka ylittävät yleisen linjan palkkaohjelmien vuoksi. Lisäksi väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta. Menojen kasvua hillitsevät pääministeri Orpon hallituksen päätökset sekä alueiden omien sopeutustoimien jatkuminen, joista ennusteeseen on tässä vaiheessa huomioitu noin 0,3 mrd. euroa vuodelle 2026. Arvio sopeutuksesta perustuu alueiden talousarvioihin, mutta se on laadittu varovaisuusperiaatetta noudattaen. Sopeutusaineet pysyvät mittavina hyvinvointialueiden aloitusvuosina kertyneiden merkittävien alijäämien vuoksi, vaikka alueiden kumuloituneiden alijäämien kattamiseen onkin mahdollista hakea lisää aikaa.

Hyvinvointialueilla on merkittäviä investointitarpeita, jotka liittyvät palveluverkon uudistamiseen, vanhentuneeseen rakennuskantaan ja ICT-järjestelmien kehittämiseen. Investointien toteutusta rajoittavat kuitenkin tiukka taloustilanne ja valtion ohjaus. Vuonna 2026 investointien odotetaan kasvavan erityisesti rakennus- sekä kone- ja kalustoinvestointien vauhdittamina.

Alueiden rahoitusasema uhkaa alkaa heiketä vuodesta 2027 alkaen: vuonna 2027 alijäämä on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen ja ennustekauden lopussa vuonna 2030 alijäämä on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menojen kasvu on keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa 2027–2030. Samanaikaisesti alueiden tulojen keskimääräinen kasvu jää 2,5 prosenttiin. Alueiden tulot koostuvat pääosin valtion rahoituksesta sekä asiakkailta saatavista maksutuotoista. Hallitus päätti kevään 2026 kehysriihessä toteuttaa puuttuvat sote-säästönsä nostamalla erilaisia

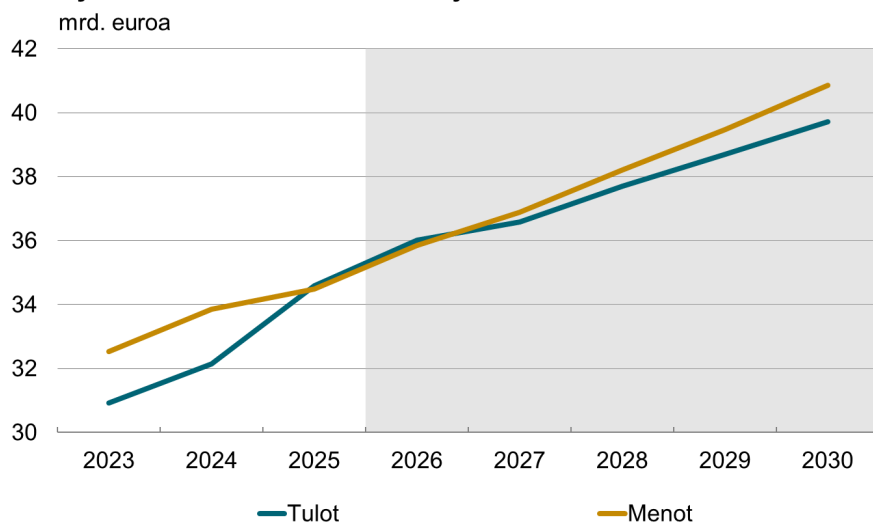
asiaksmaksuja, mikä nostaa hyvinvointialueiden maksutuottoja vuodesta 2027 alkaen, mutta laskee vastaavasti niiden saamaa valtion rahoitusta. Valtion rahoituksen kehitykseen vaikuttavat muun muassa hyvinvointialueindeksin kehitys, palvelutarpeen kasvu ja lainsäädäntömuutokset. Myös hallituksen esitys rahoituslain muuttamisesta hidastaa rahoituksen kasvua muun muassa kiristämällä palvelutarpeen huomioimista sekä siirtämällä osan siirtymätasausten rahoitusvastuusta valtiolta hyvinvointialueille.

Alueiden rahoitusta tarkistetaan kahden vuoden viiveellä tuloksen perusteella, ja rahoituksen lopulliseen tasoon vaikuttaa myös jälkikäteistarkistusten vuosittain kasvava omavastuu. Jälkikäteistarkistus on 0,9 mrd. euroa vuonna 2027. Seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus perustuu julkisen talouden suunnitelmaan, mukaan lukien jälkikäteistarkistukseen tehty tekninen kehysvaraus, ei painelaskelman mukaiseen kustannuskehitykseen.

Jos alueiden menot kehittyvät tämän ennusteen perustana olevan painelaskelman mukaisesti, rahoituslain mukainen jälkikäteistarkistus olisi v. 2028 n. 0,1 mrd. euroa, v. 2029 n. 0,4 mrd. euroa ja v. 2030 n. 0,8 mrd. euroa suurempi kuin mitä julkisen talouden suunnitelmassa on varattu.

Ennusteeseen liittyy useita riskejä. Alueiden menot voivat toteutua arvioitua pienempinä, mikäli säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien lykkääminen tai epäonnistuminen sekä uudet yllättävät menolisäykset, kuten hintojen ennakoitua nopeampi nousu tai taloudeltaan vahvempien alueiden palvelutuotannon lisäys, voivat heikentää koko hyvinvointialuehallinnon taloudellista tilannetta.

Hyvinvointialuehallinnon tulot ja menot

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 21. Hyvinvointialueet¹

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Myynti- ja maksutulot	5,6	5,8	6,0	6,3	6,5
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	26,2	28,6	29,8	30,0	30,9
Muut tulot	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Kokonaistulot	32,1	34,6	36,0	36,6	37,7
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	25,8	26,3	27,2	28,0	29,2
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	6,4	6,5	6,8	7,1	7,4
Omaisuusmenot	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Pääoman bruttomuodostus	1,4	1,4	1,6	1,5	1,3
Muut menot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokonaismenot	33,8	34,5	35,9	36,9	38,2
Kulutusmenot	26,7	27,2	28,2	29,1	30,3
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-1,7	0,1	0,2	-0,3	-0,5
Perusjäämä ²	-1,5	0,3	0,3	-0,1	-0,3
Hyvinvointialueindeksi, muutos %	2,53	3,00	3,25	2,63	2,93
Hyvinvointialueiden ansiotasoindeksi, muutos %	4,7	6,1	4,8	4,1	4,2

¹ ml. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi.² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

Taulukko 22. Paikallishallinto (kuntahallinto + hyvinvointialueet)

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Myynti- ja maksutulot	11,7	12,1	12,3	12,7	13,0
Verot ja saadut sosiaaliturvamaksut	14,0	14,1	14,8	15,4	15,9
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	34,6	37,8	39,2	39,4	40,9
Muut tulonsiirrot	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Muut tulot	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3
Kokonaistulot	62,7	66,5	68,9	70,0	72,5
Palkansaajakorvaukset ja väliuotekäyttö	48,5	49,9	51,4	52,9	54,8
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	7,0	7,2	7,5	7,8	8,1
Muut tulonsiirrot	1,8	2,3	2,4	2,5	2,5
Omaisuusmenot	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0
Pääoman bruttomuodostus	7,0	6,9	7,3	7,4	7,4
Muut menot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kokonaismenot	65,3	67,2	69,7	71,6	74,0
Kulutusmenot	48,4	49,5	51,5	53,1	55,2
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-2,6	-0,7	-0,9	-1,6	-1,5
Perusjäämä ¹	-1,7	0,1	0,1	-0,6	-0,5

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.6 Sosiaaliturvarahastot

Sosiaaliturvarahastojen ylijäämän odotetaan kasvavan ennustejakson aikana 1,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen pääosin työeläkelaitosten ylijäämän kasvun myötä. Työeläkelaitosten ylijäämä kasvaa läpi ennustejakson lukuun ottamatta vuotta 2027, jolloin ylijäämä heikkenee tilapäisesti Valtion eläke-rahastosta tehtävän kertaluonteisen siirron takia. Muut sosiaaliturvarahastot pysyvät lähellä tasapainoa koko ennustejakson ajan.

2.6.1 Työeläkelaitokset

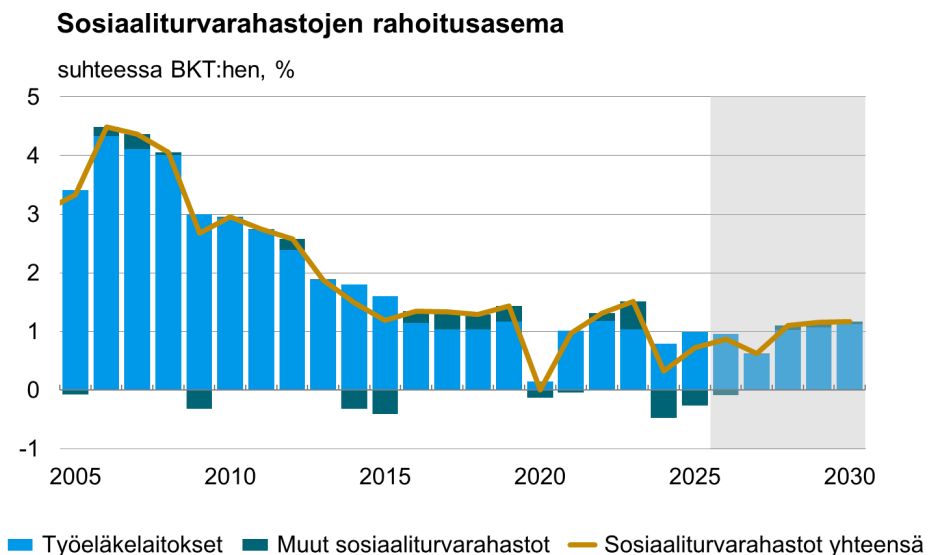
Työeläkelaitokset olivat ennakkotietojen mukaan noin 1,0 prosenttia ylijäämäisiä suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Ylijäämän kasvu johtui pääosin omaisuustulojen ja saatujen sosiaaliturvamaksujen kasvusta. Ylijäämän arvioidaan tänä vuonna pysyvän lähellä edellisvuoden tasoa. Ennustejakson loppuun mennessä ylijäämän arvioidaan kasvavan 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2027 ylijäämä supistuu tilapäisesti 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen Valtion eläke-rahastosta valtion talousarvioon tehtävän kertaluonteisen lisäsiirron seurauksena.

Kokonaismenot kasvoivat vuonna 2025 noin 2,2 prosenttia. Kasvu oli edellisvuosia hitaampaa erityisesti työeläkkeiden pienempien indeksikorotusten takia. Työeläkemenoit kasvoivat viime vuonna noin 2,5 prosenttia. Vuonna 2026 kokonaismenojen arvioidaan kasvavan suunnilleen samaa vauhtia kuin edellisvuonna. Työeläkkeiden indeksikorotus on tänä vuonna kuitenkin viime vuotta matalampi, minkä seurauksena työeläkemenoit kasvavat vain hieman alle kaksi prosenttia.

Vuonna 2027 kokonaismenojen kasvun odotetaan kiihtyvän noin seitsemään prosenttiin. Tämä johtuu pääosin kevään 2025 puoliväliriihessä tehdystä päätöksestä kasvattaa Valtion eläke-rahastosta valtion talousarvioon tehtävää siirtoa kertaluonteisesti arviolta 1 050 milj. eurolla vuonna 2027. Lisäksi siirtoa lisätään pysyvästi vuodesta 2026 alkaen arviolta 66 milj. eurolla vuosittain. Syksyn 2025 budjettiriihessä hallitus linjasi lisäksi, että valtion talousarvioon vuosittain siirrettävää määrää lisättäisiin nykyisestä arviolta 100 milj. eurolla vuodesta 2027 alkaen. Sektorin maksamien tulonsiirtojen kasvun lisäksi myös työeläkemenojen arvioidaan kasvavan edeltäviä vuosia nopeammin vuonna 2027, sillä työeläkeindeksin odotetaan noussevan hintatason nousun seurauksena. Vuonna 2028 kokonaismenoit pysyvät noin

edellisvuoden tasolla. Vuosina 2029–2030 kokonaismenojen ennustetaan kasvavan keskimäärin 3,5 prosenttia erityisesti eläkemenojen kasvun seurauksena. Työeläkemenojen arvioidaan kasvavan vuosina 2027–2030 keskimäärin hieman alle 4 prosenttia.

Työeläkemaksutuotot muodostavat merkittävän osan sektorin tuloista (keskimäärin hieman yli 70 prosenttia). Vuonna 2025 saadut sosiaaliturvamaksut kasvoivat noin 2,4 prosenttia, kun kokonaistulojen kasvu oli vajaat neljä prosenttia. Saatujen sosiaaliturvamaksujen kasvun arvioidaan hidastuvan alle kahteen prosenttiin vuonna 2026, koska keskimääräistä TyEL-maksua alennettiin hieman edellisvuodesta. Tulevina ennustevuosina kasvua ohjaa erityisesti palkkasumman kasvun muutokset, minkä seurauksena työeläkemaksutuottojen vuotuinen kasvu nopeutuu keskimäärin noin 4 prosenttiin. Myös omaisuustulot tukevat ylijäämäisyyttä koko ennustejakson ajan. Omaisuustulot kasvoivat nopeasti vuonna 2025 huolimatta geopolitiisesta epävarmuudesta, joka jatkuu myös kuluvana vuonna. Omaisuustulojen ennusteen laadinnassa noudatetaan varovaisuusperiaatetta, jonka mukaisesti omaisuustulojen odotetaan kasvavan vain maltillisesti vuonna 2026 ja hieman nopeammin ennustejakson loppuvuosina. Kokonaistulojen arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin kaksi prosenttia, ja ennustejakson loppuvuosina vuotuinen kasvu on keskimäärin 4 prosenttia.

Lähde: Tilastokeskus, VM

Taulukko 23. Sosiaaliturvarahastot

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Omaisuuustulot	6,0	6,6	6,7	6,9	7,0
Sosiaaliturvamaksut	32,7	34,1	35,6	37,0	38,5
työnantajien maksut	20,6	21,6	22,5	23,4	24,3
vakuutettujen maksut	12,2	12,5	13,1	13,6	14,2
Tulon- ja pääomansiirrot julkisyhteisöiltä	17,5	17,1	17,2	17,7	17,9
Muut tulot	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Kokonaistulot	57,2	58,8	60,5	62,7	64,5
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	2,2	2,1	2,1	2,2	2,3
Sosiaalietuudet ja luontoismuotoiset etuudet	49,8	50,2	51,2	52,6	53,5
Muut menot	4,3	4,4	4,7	6,0	5,2
Kokonaismenot	56,4	56,8	58,0	60,8	61,1
Kulutusmenot	4,8	4,9	5,0	5,2	5,3
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	0,9	2,0	2,5	1,9	3,4
Työeläkelaitokset	2,2	2,8	2,8	1,9	3,2
Muut sosiaaliturvarahastot	-1,3	-0,8	-0,3	0,0	0,2
Perusjäämä ¹	0,9	2,1	2,6	2,0	3,5

¹ Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja.

2.6.2 Muut sosiaaliturvarahastot

Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema oli vuonna 2025 ennakkotietojen mukaan -0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän taustalla on erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen alentaminen. Rahoitusasema oli kuitenkin melko lähellä tasapainoa, sillä saadut sosiaaliturvamaksut kasvoivat edellisvuodesta sairausvakuutusmaksujen nousun seurauksena. Lisäksi maksetut sosiaalietuudet ja -avustukset vähenivät. Vuonna 2026 rahoitusasema paranee lähes tasapainoon pääosin työttömyysvakuutusmaksujen korotuksen ja hieman edellisvuotta korkeampien sairausvakuutusmaksujen myötä. Ennustejakson loppuvuosina muut sosiaaliturvarahastot ovat hieman ylijäämäisiä muun muassa työttömyysmenojen vähenemisen ja sosiaaliturvamaksujen kasvun ansiosta.

Kokonaismenot laskivat noin 1,6 prosenttia vuonna 2025. Työttömyysmenot pysyivät suunnilleen edellisvuoden tasolla kokonaisuutena tarkasteltuna, mutta esimerkiksi yleisen asumistuen menot vähenivät. Vuosina 2026–2027 kokonaismenojen vuotuisen kasvun arvioidaan olevan vajaat kaksi prosenttia. Työttömyysmenot vähenevät asteittain, kun työttömien määrä laskee, mutta sektorin etuusmenojen arvioidaan kasvavan kokonaisuutena viime vuoden laskusta huolimatta. Vuonna 2028 kokonaismenot vähenevät hieman, mikä johtuu muun muassa ensihoidon matkojen järjestämistä vastuun siirtymisestä hyvinvointialueille. Ennustejakson loppuvuosina kokonaismenojen arvioidaan kasvavan keskimäärin hieman yli prosentin vuodessa. Sektorin menoihin kohdistuva keskeinen riski liittyy työttömyyden kehitykseen ja siitä johtuviin muutoksiin työttömyysmenoissa ja muissa etuusmenoissa.

Sektorin kokonaistulot kasvoivat noin 1,1 prosenttia vuonna 2025. Kokonaistulojen kasvu jäi maltilliseksi erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen alentamisen ja saatujen tulonsiirtojen vähenemisen seurauksena. Vuonna 2026 kokonaistulojen arvioidaan kasvavan hieman yli neljä prosenttia erityisesti työttömyysvakuutusmaksujen korotuksen myötä. Saadut sosiaaliturvamaksut kasvavat ennustejakson loppuvuosina kuluva vuotta selkeästi hitaammin. Vuonna 2027 kokonaistulot kasvavat hieman alle kolme prosenttia, minkä jälkeen vuotuinen kasvuvauhti hidastuu noin prosenttiin.

Taulukko 24. Sosiaalivakuutusmaksut ja eläkeindeksit

	2024	2025	2026	2027*	2028*
Sosiaalivakuutusmaksut¹					
Työnantajat					
Sairausvakuutus	1,16	1,87	1,91	1,87	1,83
Työttömyysvakuutus	0,82	0,61	0,92	0,92	0,92
Työeläkevakuutus (TyEL)	17,34	17,38	17,10	17,10	17,10
Kunta-alan eläkevakuutus	19,59	19,26	19,30	19,30	19,30
Palkansaajat					
Päivärahamaksu	1,01	0,84	0,88	0,83	0,80
Sairaanhoitomaksu	0,51	1,06	1,10	1,11	1,09
Työttömyysvakuutus	0,79	0,59	0,89	0,89	0,89
Työeläkevakuutus (TyEL)	7,47	7,47	7,30	7,30	7,30
Etuudensaajat					
Sairausvakuutus	1,48	1,45	1,49	1,50	1,48
Eläkeindeksit					
Työeläkeindeksi	3037	3077	3104	3180	3231
Kansaneläkeindeksi	1911	1930	1939	1982	2005

¹ Vuosikeskiarvoina. Työnantajien maksut sekä vakuutettujen työttömyys- ja työeläkemaksut prosentteina palkoista. Luvut ovat painotettuja keskiarvoja.

2.7 Julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tulojen ja menojen välillä vallitsee epätasapaino eli kestävyysvaje. Arvio kestävyysvajeesta on noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli n. 9,5 mrd. euroa vuoden 2030 tasolla.

Väestön ikääntyminen on jo viimeisen noin kymmenen vuoden aikana lisännyt eläkemenoja ja aiheuttaa merkittäviä paineita julkisen talouden kestävyteen pidemmällä aikavälillä. Ikääntyneen väestön määrän kasvu lähivuosikymmeninä lisää hoiva- ja terveysmenoja, joiden rahoittamiseksi nykyinen kokonaisveroaste ei tulevaisuudessa riitä. Samaan aikaan työikäisen väestön kasvun hidastuminen ja hidas tuottavuuden kasvu pitävät talouskasvun vaimeana, mikä heikentää veropohjaa, jota käytetään julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan rahoittamiseen. Lisäksi julkisen talouden velkasuhteen ennustettu kasvu lisää julkisen talouden riskejä.

Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tulojen ja menojen välillä vallitsee epätasapaino eli kestävyysvaje. Kestävyysvajelaskelmissa arvioidaan sitä, miten väestön ikääntyminen vaikuttaa julkisen talouden näkymiin tulevina vuosikymmeninä. Kestävyysvajearvio kertoo, kuinka paljon julkista taloutta olisi vahvistettava lähitulevaisuudessa, jotta julkinen talous olisi pitkän aikavälin tasapainossa.¹

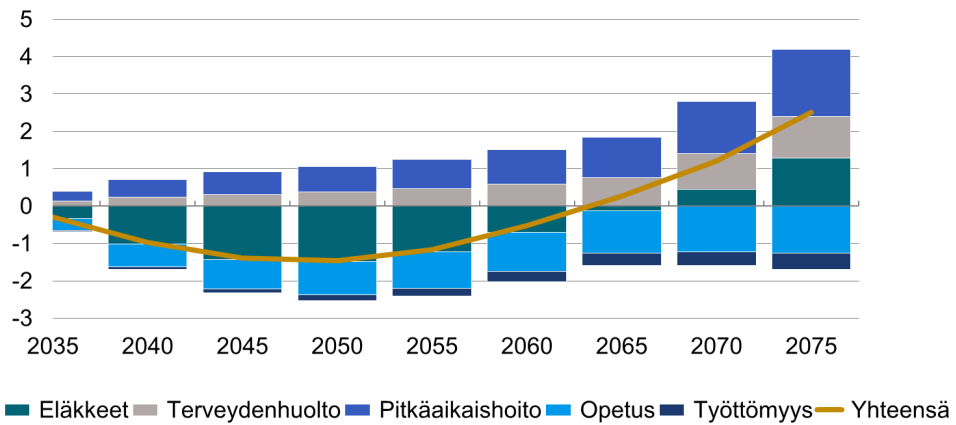
Kestävyysvaje on noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli n. 9,5 mrd. euroa vuoden 2030 tasolla. Viime syksyyn nähden arvio kestävyysvajeen suuruudesta on hieman kasvanut.

¹ Koska kestävyysvaje eli ns. S2-indikaattori ei huomioi suorien sopeutustoimien mahdollisia haitallisia vaikutuksia talouskasvuun, ei sitä tulisi käyttää yksinään vaaditun sopeutuksen arvioimiseen. On olemassa muita tapoja, joiden avulla voidaan paremmin huomioida suorien sopeutustoimien epäsuotuisat kasvuvaikutukset. S2-indikaattorin antama tulos vastaa teknisesti tilannetta, jossa nk. finanssipolitiikan kerroinvaikutus olisi nolla eli sopeutustoimet eivät hidasta talouskasvua. Todellisuudessa suorien sopeutustoimien ajatellaan yleisesti leikkaavan talouskasvua. Sen sijaan monilla rakenteellisilla uudistuksilla ei tällaista haittavaikutusta ole, vaan niillä voidaan myös vahvistaa talouskasvun mahdollisuuksia.

Kestävyysvajelaskelmassa julkisen velan ei edellytetä tasaantuvan millekään tietylle tasolle. Siten laskelman tuottama velan tasapainotaso voi olla myös suhteellisen korkea tai matala riippuen siitä, millä tasolla velkasuhde on laskelman lähtöhetkellä ja miten väestön ikääntymisen arvioidaan vaikuttavan julkisten menojen kehitykseen tulevina vuosikymmeninä. Siksi julkisen talouden velkakestävyyttä on syytä tarkastella myös muilla tavoin.

Ikäsidonnaisten menojen muutos

vuodesta 2030, suhteessa BKT:hen, %

Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

Taulukko 25. Julkinen talous pitkällä aikavälillä

	2025	2030**	2040**	2050**	2060**	2075**
Suhteessa bruttokansantuotteeseen, %						
Kokonaismenot	57,5	56,0	56,4	58,1	60,8	66,9
mistä ikäsidonnaiset ja työttömyysmenot	31,7	31,3	30,3	29,9	30,8	33,8
Eläkkeet	14,5	14,2	13,2	12,7	13,5	15,5
Työeläkkeet	13,5	13,2	12,2	11,9	12,7	14,5
Kansaneläkkeet	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	1,0
Terveystuotot	6,7	6,9	7,1	7,3	7,5	8,0
Pitkäaikaishoito	3,0	3,3	3,7	4,0	4,2	5,1
Opetus	5,3	5,0	4,3	4,1	3,9	3,7
Työttömyys	2,2	2,0	1,9	1,8	1,7	1,5
Korkomenot	1,6	2,3	3,7	5,9	7,7	11,3
Kokonaistulot	54,1	52,2	53,5	55,0	57,2	60,9
mistä omaisuustulot	3,9	3,5	5,1	6,6	8,6	11,9
mistä eläkkeistä perityt verot	3,1	3,0	2,8	2,7	2,9	3,3
Nettoluotonanto ¹	-3,4	-3,8	-2,8	-3,0	-3,6	-6,0
mistä siirto työeläkerahastoihin	1,0	1,1	3,8	5,8	7,2	8,8
Julksyhteisöjen velka	85,8	95,6	116,6	150,2	196,0	286,4
Julksyhteisöjen varat, sulautettu	147,2	150,1	154,6	178,1	212,7	272,2
mistä työeläkerahastot, sulautettu	99,5	102,3	115,5	144,8	182,7	244,3

¹ Vuodesta 2030 lähtien suhdannekorjattu jäämä

Liitteet

Liite 1. Budjettitalous ja kansantalouden tilinpito / Kuntien kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon välisistä eroista

Valtion budjettitalous oli 12,7 mrd. euroa alijäämäinen vuonna 2025. Kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan koko valtionhallinnon rahoitusasema oli -10,9 mrd. euroa. Tilinpidon rahoitusasema oli noin 1,8 mrd. euroa parempi.

Vuoden 2025 eroa tilinpidon ja budjetin välillä selittää erityisesti ajoituserot budjetin puolustushankinnoissa ja koroissa. Kansantalouden tilinpidon rahoitusasemaa eivät rasittaneet vielä budjettiin kirjatut suurten puolustushankintojen menot, jotka realisoituvat tilinpidossa vasta kun hankinnat toimitetaan puolustusvoimien käyttöön. Tilinpidon rahoitusasemaa heikensi myös muiden kuin budjettivaltion yksiköiden rahoitusasema.

Tänä vuonna budjetin tasapaino (-10,8 mrd. euroa) on selvästi tilinpidon rahoitusasemaa parempi (-14,9 mrd. euroa). Budjetin menot puolustushankintoihin ovat niistä koituvien tilinpidon menoja pienempiä. Lisäksi valtion asuntorahaston purkamisesta saatavat varat eivät vaikuta valtionhallinnon alijäämään, sillä asuntorahasto on ollut jo luokiteltuna valtionhallintoon. Vuonna 2027 tilinpidon alijäämä paranee suhteessa budjettiin (budjetin alijäämä: -13,2 mrd, tilinpidon -14,1 mrd. euroa).

Budjetin alijäämä ja valtion velanotto

Budjetin alijäämästä ei voi aina päätellä valtion velanoton tarvetta. Vuonna 2025 valtion budjettitalouden velka kasvoi noin 17,8 mrd. euroa. Budjetin alijäämän perusteella velkaa olisi pitänyt ottaa 12,8 mrd. euroa, joten velanotto oli 5 mrd. euroa suurempi kuin budjetin alijäämä olisi edellyttänyt. Vuonna 2025 velanoton eroa budjetoituun lisäsi lisääntynyt käteisvakuuksien tarve, emissioerot ja rahastojen kassavarojen supistuminen.

Yleistä tietoa budjetin ja kansantalouden tilinpidon eroista

Budjettitalouden rahoitusaseman ja kansantalouden tilinpidon mukaisen valtionhallinnon rahoitusaseman eroon on monia syitä. Näistä tärkein on se, että kansantalouden tilinpidon valtiosektori on laajempi kuin pelkkä budjettitalous, johon kuuluvat lähinnä vain valtion virastot. Tilinpidon valtiosektoriin kuuluvat budjettitalouden lisäksi mm. valtion rahastot (pl. Valtion Eläkerahasto), yliopistot ja niiden kiinteistöyhtiöt sekä Senaatti-kiinteistöt. Julkisten yksiköiden luokituspäätöksiä arvioidaan säännöllisesti uudelleen. Tilastokeskuksen internet-sivuilla on lueteltu kaikki valtionhallintoon ja laajemmin julkisyhteisöihin kuuluvat yksiköt.

Luokittelun lisäksi eroa aiheuttaa se, että kansantalouden tilinpidon ja budjettitalouden menojen kirjaamisperusteet poikkeavat toisistaan. Tilinpito on suoriteperusteinen, kun taas budjettitalous on osin kassaperusteinen. Kirjaamisperusteesta johtuen erityisesti talousarvion siirtomäärärahat aiheuttavat eroa budjetin ja tilinpidon menojen välille. Siirtomäärärahat ovat monivuotisia määrärahoja, jotka budjetoidaan yhden vuoden talousarvioon. Kansantalouden tilinpidossa siirtomäärärahat kirjataan suoriteperusteisesti niiden käyttövuoden mukaan kuten muutkin menot. Siirtyvien määrärahojen nettovaikutus voi vaihdella suuresti vuodesta toiseen. Lisäksi verot, tukipalkkiot ja EU-maksut muunnetaan tilinpidossa suoriteperusteiksi tekemällä niihin ajoituskorjaus. Ajoituskorjausten aiheuttamien erojen suuruus on nähtävissä vasta jälkikäteen.

Budjettitalouden rahoitusasemaan lasketaan tuloina ja menoina myös sellaisia finanssisijoituksia, kuten valtion myöntämät ja takaisinmaksamat lainat sekä osakemyynnit ja -hankinnat, jotka kansantalouden tilinpidossa käsitellään pääasiallisesti rahoitustaloustoimina. Rahoitustaloustoimet eivät vaikuta tilinpidon mukaiseen valtion rahoitusasemaan. Rahoitustaloustoimiksi luetaan myös korkojohdannaisten vaikutukset korkomenoihin.

EU-maat raportoivat kaksi kertaa vuodessa Eurostatille valtion budjettitalouden ja kansantalouden tilinpidon välisten lukujen eroavaisuuksia alijäämä- ja velkaraportoinnin yhteydessä. Menneiden vuosien osalta valtion, kuten myös muiden julkisen talouden alasektoreiden, tilinpäätöksen mukaisen rahoitusaseman ja tilinpidon nettoluotonannon välinen ero tulisi pystyä selittämään. Raportoinnissa selvitetään myös ns. velkadynamiikkaa eli julkisen talouden nettoluotonannon ja julkisen velan muutoksen yhdenmukaisuutta.

Kuntien kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon välisistä eroista

Kansantalouden tilinpidon nettoluotonantoa läheisimmin vastaava erä kuntatalouden kirjanpidossa on toiminnan ja investointien rahavirta. Kansantalouden tilinpidon ja kuntien kirjanpidon välillä on eroja mm. sektorirajauksessa sekä eri käsitteiden ja kirjausten ajoituksessa. Kuntien kirjanpidon toiminnan ja investointien rahavirran ja kansantalouden tilinpidon nettoluotonannon erojen syitä tarkastellaan oheisessa taulukossa.

Tärkein käsitteiden välinen ero johtuu erilaisesta sektorirajauksesta. Kuntien kirjanpito tarkastelee kuntia ja kuntayhtymiä sekä niiden liikelaitoksia. Tässä yhteydessä kuntien kirjanpidon kuvaamaan kuntatalouteen ei kuulu kuntien toiminta, joka toteutetaan itsenäisen oikeushenkilön avulla kuten osakeyhtiömuotoisesti. Kansantalouden tilinpidon kuntahallintoon sen sijaan kuuluu sellaisia kuntien omistamia yhtiöitä, jotka katsotaan pääasiallisesti emoyhteisöään palveleviksi yksiköiksi.

Kansantalouden tilinpidossa kuntahallinto käsittää kuntien ja kuntayhtymien markkinattoman toiminnan, joka rahoitetaan pääosin verovaroin ja pakollisin maksuin. Toimintonsa pääosin muilta sektoreilta saaduilla myyntitotoillaan rahoittavat liikelaitokset kuten vesi-, energia- ja jätehuolto sekä satamatoiminta luokitellaan siksi kansantalouden tilinpidossa kuntahallinnon ulkopuolelle yrityssektoriin.

Kuntien kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon investointimenojen käsitteet eroavat toisistaan. Kansantalouden tilinpidossa osakkeiden ja osuuksien hankinnat ja myynnit katsotaan rahoitustapahtumiksi eikä niitä kirjata kuntahallinnon investointimenoihin. Kuntien kirjanpidon puolella osakehankinnat katsotaan puolestaan käyttöomaisuusinvestoinneiksi.

Myös omaisuusmenoissa ja -tuloissa on käsite-eroja. Varojen ja velkojen arvonnoukset eivät ole kansantalouden tilinpidossa tuloa tai menoja. Siksi kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelman muut rahoitustuotot ja -kulut eivät (osinkoja ja korkoja lukuun ottamatta) sisälly kansantalouden tilinpidon nettoluotonantoon.

Kuntien kirjanpidon ja kansantalouden tilinpidon välillä on lisäksi eroja kirjausten ajoituksessa. Kuntien kirjanpidon verotulot kuvaavat kalenterivuoden aikana kertyneitä verotuloja. Kansantalouden tilinpidossa vuoden verotuloiksi luetaan

verottajan tilitystietojen mukainen kertymä helmikuusta seuraavan vuoden tammi-kuun loppuun. Näin pyritään huomioimaan ajoitusero maksetun ennakonperinnän ja tilityksen välillä.

Tunnistettujen erojen lisäksi vuonna 2025 kuntien kirjanpidon mukaisen toiminnan ja investointien rahavirran ja kansantalouden tilinpidon mukaisen nettoluotonanon välille jää noin 0,3 miljardin euron residuaali.

Liitetaulukko 1. Budjettitalouden rahoitusasema ja valtionhallinnon nettoluotonanto¹

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Budjettitalouden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-12,1	-12,8	-10,8	-13,2	-16,2
Yksityistämistulot (nettotulot osakemyynistä)	-0,1	-0,1	-0,5	0,1	0,2
Finanssisijoitukset, netto	0,7	0,1	0,2	0,1	0,2
Budjetin ulkopuolisten yksiköiden tuloylijäämä	-1,4	-1,4	-3,2	-0,9	-0,9
Kassa-/suoriteperusteen korjaus	3,0	2,7	-1,0	-1,1	-1,0
Muut erät ²	-0,2	0,5	0,3	0,8	1,3
Valtionhallinnon nettoluotonanto (+) / -otto (-)	-10,2	-10,9	-14,9	-14,1	-16,4

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan

² Sisältää mm. velkojen peruutukset, suorien ulkomaisten sijoitusten uudelleensijoitetut voitot, budjetin siirtomäärärahojen ajoittumisen vaikutuksen, superosingot

Liitetaulukko 2. Kuntatalouden kirjanpidon rahoitusasema ja kuntahallinnon nettoluotonanto

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Miljardia euroa					
Kuntien ja kuntayhtymien toiminnan ja investointien rahavirta	-0,4	-0,9	-1,1	-1,4	-1,1
Muiden kuin kuntien ja kuntayhtymien nettoluotonantovaikutus ¹	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Kuntien ja kuntayhtymien paikallishallintosektorin ulkopuolelle luokiteltavan toiminnan vaikutus	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Osakkeiden hankinnat ja myynnit	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Omaisuuksien ja -tulojen käsite-erot	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ajoituserot	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Muut erot ²	-0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Kuntahallinnon nettoluotonanto (+)/-otto (-)	-0,9	-0,8	-1,0	-1,3	-1,0

¹ Kuntahallintoon luokitellut, kuntataloustilaston ulkopuoliset yhtiöt sekä Ahvenanmaan maakuntahallinto, Kuntaliitto, Kuntatyönantajat ja Kuntien takauskeskus¹

² Sisältää mm. eroja pääomansiirroissa ja investointiavustuksissa
Lähde: Tilastokeskus, VM

Liitetaulukko 3. Hyvinvointialueiden kirjanpidon rahoitusasema ja hyvinvointialueiden nettoluotonanto

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Miljardia euroa						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,8	-1,5	0,4	0,0	-0,4	-0,6
Sektorirajauksen vaikutus	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0
Omaisuuksien käsite-erot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investointien käsite-erot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut erot	0,2	-0,1	-0,1	0,1	0,1	0,1
Kansantalouden tilinpidon nettoluotonanto	-1,6	-1,7	0,1	0,2	-0,3	-0,5

Liite 2. Verotulojen laskennan keskeiset oletukset

Liitetaulukko 1. Eräiden veronalaisiin tuloihin ja veropohjaan vaikuttavien tulo- ja kysyntäerien kehitysarviot

	2025*	2026*	2027*	2028*	Keskim. vuosimuutos, %, 2028/2025*
Muutos, prosenttia vuodessa					
Veronalaiset ansio- ja pääomatulot	1,9	3,0	3,7	3,7	3,1
Palkkatulot	2,2	3,6	4,2	4,1	3,5
Eläkkeet ja muut sosiaalietuudet	1,2	1,8	2,6	2,7	2,1
Pääomatulot	2,0	3,0	4,0	4,1	3,3
Ansiotasoindeksi	3,0	3,6	3,2	3,4	3,3
Toimintaylijäämä	1,2	2,8	4,3	4,9	3,3
Kotitalouksien verollisten kulutusmenojen arvo	-0,2	3,6	1,9	3,2	2,1
Arvonlisäveron pohja	-0,3	4,0	2,9	5,4	3,0
Bensiinin kulutus	7,5	5,7	-0,6	5,1	4,4
Dieselöljyn kulutus	-1,2	-2,3	-3,9	-4,3	-2,9
Sähkön kulutus	-18,6	-4,8	-4,7	-4,5	-8,1
Verollisen alkoholin kulutus	-4,0	-1,2	-0,6	-0,6	-1,6
Rekisteröidyt uudet henkilöautot (kpl)	71 890	76 885	84 251	91 617	-
täyssähköautojen osuus	37%	52%	64%	73%	-
Käytettynä tuodut henkilöautot (kpl)	41 092	40 000	40 000	40 000	-
täyssähköautojen osuus	53%	63%	66%	68%	-
Kuluttajahintaindeksi	0,3	2,0	1,4	1,9	1,4

Liitetaulukko 2. Eräiden veropohjaerien muutoksen vaikutus verotuottoon

	Veropohja	Muutos	Verotuoton muutos, milj. euroa
Verolaji			
Ansiotuloverot	Palkkatulot	1%	535, josta valtio 327 ja kunnat 89
	Eläketulot	1%	172, josta valtio 115 ja kunnat 42
Pääomatulovero	Pääomatulot	1%	46
Yhteisövero	Toimintaylijäämä	1%	78, josta valtio 60, kunnat 18
ALV	Yksityisen kulutuksen arvo	1%	152
Autovero	Uusien henkilöautojen myynti, kpl	1 000 kpl	2
Energiaverot	Sähkön kulutus ¹	1%	9
	Bensiinin kulutus	1%	12
	Dieselin kulutus	1%	12
Alkoholijuomaverot	Alkoholin kulutus	1%	14
Tupakkaverot	Savukkeiden kulutus	1%	8

¹ Muut kuin teollisuus, konesalit ja kasvihuoneet

Liitetaulukko 3. Keskeisten perustemuutosten verotuottovaikutuksia julkisyhteisöjen verotuloihin

	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
Miljoonaa euroa						
Ansiotuloverot	-692	-1 629	-1 200	-827	-724	-715
Keskimääräinen kunnallisveroprosentin nousu	80	52	0	0	0	0
Pääomatulovero	5	-2	-2	0	0	0
Yhteisövero	32	229	-469	-400	-189	-15
Muut välittömät verot	7	-84	106	110	-1	0
Arvonlisävero	1 266	16	-23	11	11	0
Energiavero	-20	24	-2	-23	0	0
Muut välilliset verot	-136	227	229	73	31	4
Sosiaaliturvamaksut	810	231	-45	-73	-17	-20

Liitetaulukko 4. Valtion budjettitalouden tulojen arviot

	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*	2025-2030
miljardia euroa	tilinpäätös	ml. I LTAE					keskim. vuosimuutos, %
Verotuloarviot yhteensä	65,6	67,3	68,8	71,6	74,4	76,8	3,2
Tuloon ja varallisuuteen perustuvat verot	33,0	33,0	34,0	35,7	37,4	39,0	3,4
Liikevaihtoon perustuvat verot	23,9	24,7	25,7	26,8	28,0	28,9	3,9
Valmisteverot	6,5	6,6	6,6	6,5	6,4	6,3	-0,8
Muut verotulot	2,2	2,9	2,5	2,6	2,6	2,6	4,1
Sekalaiset tulot	7,9	10,1	7,8	6,9	6,6	6,6	-2,1
Korkotulot ja voitontuloutukset	2,8	3,1	2,1	1,9	1,8	1,8	-8,0
Tuloarviot yhteensä	76,6	80,5	78,8	80,5	83,0	85,3	2,2

Liite 3. Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Budjettiprosessissa käytettyjä ennusteita ja toteutumia

Vuosien 2021–2025	Ennusteiden keskiarvo, %	Toteutumien keskiarvo, %
BKT (määrä)	1,8	0,8
BKT (arvo)	3,9	3,6
Yksityinen kulutus (arvo)	4,2	3,9
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,6	-0,5
Inflaatio	2,1	3,5
Palkkasumma	3,8	4,0
Työttömyysaste	7,3	7,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	55,8	57,8
Valtion nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen, %	-3,1	-3,1
Julkisen talouden nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen, %	-2,9	-2,9

Keskimääräiset ennustepoikkeamat	Ennusteen ali- tai yliarviointi ¹ %-yks.	Ennustepoikkeaman suuruus ² %-yks.
BKT (määrä)	1,0	1,4
BKT (arvo)	0,3	2,1
Yksityinen kulutus (arvo)	0,3	2,0
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,1	2,0
Inflaatio	-1,4	2,6
Palkkasumma	-0,2	2,2
Työttömyysaste	-0,6	0,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	-2,1	4,5
Valtion nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen, %	0,0	0,7
Julkisen talouden nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen, %	-0,0	1,4

Ennusteiden vertailu tehdään kansantalouden tilipidon ennakkotietoon kesäkuussa (tai maaliskuussa). Viiden viimeisen vuoden keskiarvot on laskettu keväällä ja syksyllä tehdyistä budjettivuotta koskevista ennusteista.

¹ Ali- tai yliarvioinnin indikaattori on keskimääräinen ennustepoikkeama.

² Poikkeamien itseisarvojen keskiarvo kertoo ennustepoikkeamien keskimääräisestä suuruudesta, poikkeaman suunnasta riippumatta.

Liitetaulukko 2. Kysynnän ja tarjonnan tase, miljoonaa euroa

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Käypiin hintoihin					
Bruttokansantuote markkinahintaan	275 993	280 570	289 511	300 495	313 162
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	114 669	115 228	122 689	127 235	132 867
Kokonaistarjonta	390 662	395 798	412 200	427 730	446 029
Tavaroiden ja palvelujen vienti	115 650	118 756	122 933	127 516	132 622
Kulutus	213 196	215 585	222 156	229 124	237 889
yksityinen	141 165	142 447	146 859	150 972	156 401
julkinen	72 031	73 138	75 297	78 152	81 488
Investoinnit	60 865	61 260	66 821	71 220	75 447
yksityiset	48 619	48 773	50 686	55 258	59 122
julkiset	12 246	12 487	15 997	15 853	16 277
Kysyntäerät yhteensä	390 501	395 797	412 199	427 729	446 028
Viitevuoden 2015 hintoihin; ei summautuvia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	228 316	228 712	230 089	233 966	238 031
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	92 153	93 734	96 826	99 420	102 140
Kokonaistarjonta	319 827	321 831	326 296	332 758	339 528
Tavaroiden ja palvelujen vienti	94 379	97 600	98 075	100 398	102 904
Kulutus	178 710	178 285	178 628	180 417	182 721
yksityinen	118 431	118 150	118 989	120 641	122 552
julkinen	60 308	60 164	59 674	59 820	60 229
Investoinnit	48 091	48 458	52 017	54 378	56 360
yksityiset	38 202	38 339	39 220	41 968	43 920
julkiset	9 918	10 153	12 901	12 485	12 506
Kysyntäerät yhteensä	320 886	323 452	327 939	334 434	341 239

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 0295 160 01
vm.fi

ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-367-394-6 (pdf)

Huhtikuu 2026